

Apstiprināta biedrības
“Rēzeknes rajona kopienu partnerība” padomes sēdē 28.04.2009.
(protokols Nr.4) ar lēmumu 1. §

**BIEDRĪBAS
„RĒZEKNES RAJONA KOPIENU PARTNERĪBA”
ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA
2008 - 2013**

2008

SATURS

I DAĻA – STRATĒĢISKAIS PLĀNS.....	3
ĪEVADS.....	4
BIEDRĪBAS „RĒZEKNES RAJONA KOPIENU PARTNERĪBA” DARBĪBAS RAKSTUROJUMS.....	5
BIEDRĪBAS „RĒZEKNES RAJONA KOPIENU PARTNERĪBA” DARBĪBAS TERITORIJAS SITUĀCIJAS ANALĪZE	8
ĢEOGRĀFISKS RAKSTUROJUMS	9
IEDZĪVOTĀJI UN EKONOMISKĀS ATTĪSTĪBA.....	11
TŪRISMS	13
NODARBINĀTĪBA UN DARBA SAMAKSA	25
IZGLĪTĪBAS IEGŪŠANAS UN ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS	27
VESELĪBAS APRŪPE	28
SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA	29
NEVALSTISKĀS ORGANIZĀCIJAS UN TO DARBĪBA	30
VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJAS NEPIECIEŠAMĪBAS APRAKSTS	33
VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS VĪZIJA	34
KULTŪRA UN SPORTS.....	34
KOMUNIKĀCIJU INFRASTRUKTŪRA UN TEHNOĻOĢIJAS	35
VIDES INFRASTRUKTŪRA	38
LAUKSAIMNIECĪBA, ZIVSAIMNIECĪBA UN MEŽSAIMNIECĪBA	39
ZIVSAIMNIECĪBAS	39
SVID ANALĪZE.....	44
II DAĻA – RĪCĪBAS PLĀNS	54
III DAĻA – RĪCĪBU APRAKSTS, KURĀM ATBALSTS PIEEJAMS.....	63
STRATĒĢIJAS PRIORITĀTES, PASĀKUMI, RĪCĪBAS	64
TO RĪCĪBU NOŠĶIRŠANAS APRAKSTS, KURĀM ATBALSTS PIEEJAMS CITU EIROPAS SAVIENĪBU FONDU IETVAROS	69
KVANTITATĪVIE RĀDĪTĀJI KATRAI RĪCĪBAS PLĀNĀ IEKĻAUTAJAI RĪCĪBAI.....	72
REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI KATRAI RĪCĪBAS PLĀNĀ IEKĻAUTAJAI RĪCĪBAI	73
IV DAĻA – ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJAS ĪSTENOŠANAS PROCEDŪRAS	74
PROJEKTU KONKURSA IZSLUDINĀŠANA UN VĒRTĒŠANA KĀRTĪBA.....	75
PROJEKTU ATBILSTĪBAS KRITĒRIJI VIETĒJAI ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJAI PAR KATRU PLĀNĀ IEKĻAUTO RĪCĪBU	76
PROJEKTU VĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA VIETĒJĀ RĪCĪBAS GRUPĀ, T.SK., INTEREŠU KONFLIKTA NOVĒRŠANA	77
<i>INTEREŠU DEKLARĀCIJAS VEIDLAPA</i>	<i>78</i>
<i>ĀTZINUMA VEIDLAPA PAR PROJEKTA ATBILSTĪBU VIETĒJAI ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJAI</i>	<i>79</i>
ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANAS	80
IZMANTOTĀS LITERATŪRAS UN AVOTU SARAKSTS	81

I DAĻA – STRATĒĢISKAIS PLĀNS

IEVADS

Vietējās rīcības grupas biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” attīstības stratēģija ir izstrādāta, balstoties uz vietējo iedzīvotāju vajadzībām un uz veikto esošās situācijas analīzi.

Stratēģija tika veidota biedrībai „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” tiekoties ar vietējām iniciatīvu grupām (turpmāk tekstā VIG), pašvaldībām, uzņēmējiem, kā arī vietējiem iedzīvotājiem, kā arī strādājot darba grupās.

Stratēģijas mērķis ir noteikt galvenās attīstības prioritātes, paredzēt konkrētus pasākumus un rīcības, kas sekmēs teritorijas attīstību, veicinās jauninājumus, stiprinās lauku ekonomiku un paaugstinās iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” attīstības stratēģija ir izstrādāta saskaņā ar

1) vietējiem plānošanas dokumentiem:

- Rēzeknes rajona Teritorijas plānojumu 2007. – 2019. gadam;
- Rēzeknes rajona attīstības programmu;
- Rēzeknes rajona Vietējo pašvaldību teritorijas plānojumiem un attīstības programmām;

2) reģionālās plānošanas dokumentiem:

- Latgales reģiona teritorijas plānojums 2006. – 2026. gadam
- Latgales attīstības plāns

3) nacionālās plānošanas dokumentiem:

- Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007. – 2013. gadam;

Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” attīstības stratēģija ir vietējas nozīmes plānošanas dokuments laika periodam no 2008. - 2013. gadam.

BIEDRĪBAS „RĒZEKNES RAJONA KOPIENU PARTNERĪBA” DARBĪBAS RAKSTUROJUMS

Biedrībā iesaistījušies rajonā ekonomiski un sabiedriski aktīvi cilvēki. 2007. gada 18. septembrī tika pieņemts lēmums par Rēzeknes rajona vietējās rīcības grupas (VRG) izveidi uz Rēzeknes rajona partnerības bāzes. Tika izstrādāti partnerības statūti un pierēģistrēts Uzņēmuma reģistrā. Tika izveidota padome, kurā iesaistījušies bija Rēzeknes rajona vietējie pašvaldību vadītāji, kā fiziskas personas. Biedrības darbības laikā iesaistītās dažādas sieviešu klubiņi, jauniešu organizācijas, invalīdu biedrības, zemnieku saimniecības, uzņēmēji u.c. aktīvi lauku iedzīvotāji, kuri strādā dažādās nozares jomās, kuru administratīvā, metodiskā un finanšu darba pieredze ļaus pārvaldīt LEADER aktivitātes rajonā.

Pašreiz Biedrība „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” nodarbojas ar iedzīvotāju izglītošanu un informēšanu, lai veicinātu viņu aktīvu līdzdalību rajona attīstības procesā. Biedrības biedri apmeklē biedrības organizētos seminārus, sanāksmes un aktīvi piedalās lēmumu pieņemšanas procesā, kas saistīti ar lauku attīstības veicināšanu. Ir izstrādāta VRG attīstības stratēģija, organizējot darba grupu sanāksmes, kurās piedalījās rajona uzņēmēji, VIG un pašvaldību pārstāvji.

Rēzeknes rajons ir ērti sasniedzams, konkurētspējīgs rajons ar attīstītu daudznozaru ekonomiku. Vietējo iedzīvotāju augstais dzīves līmenis balstās uz dinamisku mazo un vidējo uzņēmumu attīstību un daudzveidīgu izglītības, kultūras, sporta, veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu pieejamību visiem sabiedrības locekļiem. Rajona teritoriju šķērso starptautiskas nozīmes auto un dzelzceļa maģistrāles ar modernu saistīto pakalpojumu infrastruktūru. Uz modernām tehnoloģijām balstīta, vidi saudzējoša vietējā ražošana, pārstrāde un pakalpojumu industrija kalpo par pamatu vietējo dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai.

Biedrības **vīzija**: aktīvi, informēti, kvalificēti, izglītoti lauku teritorijas iedzīvotāji, kuri veido ilgtspējīgu Rēzeknes rajona lauku teritoriju attīstību.

2008. gada 8. janvārī biedrība „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” tika pierēģistrēta Uzņēmumu reģistrā, kuras **mērķis** ir mazināt nabadzību un sociālo izslēgtību Rēzeknes rajonā, izmantojot sabiedrības līdzdalības principu gan attiecīgu programmatisku dokumentu izstrādē un apspriešanā, gan to ieviešanā un vietējo kopienu un sabiedrības attīstības darba veicināšanā, un veicināt pašvaldību teritoriju attīstību.

Lai sasniegtu mērķi tika izvirzīti šādi **uzdevumi**:

1. Izstrādāt, apspriest, komentēt nabadzības un sociālo izslēgtības mazināšanas programmatisko dokumentus, kas tiek izstrādāti dažādos līmeņos;
2. iesaistīt vietējās politikas veidošanā;
3. sekmēt ilgtspējīgu lauku attīstību;
4. attīstīt vietējo kopienu kapacitāti;
5. sekmēt kopiena iniciatīvas, kas vērstas uz nabadzības un sociālās izslēgtības mazināšanu;
6. iesaistīties lauku teritoriju un kopienu problēmu risināšanas aktivitātēs.

Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” **darbības teritorija** ir Rēzeknes pilsēta un rajona teritorija. Biedrību pārstāv biedri pilnīgi no visiem Rēzeknes rajona pagastiem, tās ir gan dažādas NVO, gan fiziskas personas, gan pašvaldību vadītāji – pašvaldības, uzņēmēji u.c. interesenti.

Struktūra Partnerības augstākā lēmēj institūcija ir Kopsapulce, kurā ir tiesīgi piedalīties visi Partnerības biedri. Kopsapulcei ir tiesības apstiprināt partnerības statūtus un grozījumus tajos, ievēlēt Padomes locekļus un to kandidātus, kā arī lemt par viņu atsaukšanu saskaņā ar Kopsapulces apstiprināto nolikumu u.c.

Partnerības padome ir Kopsapulces ievēlētā pārstāvju lēmēj institūcija, kura sastāv no Padomes priekšsēdētāja un ne vairāk kā 12 Padomes locekļiem, ievērojot partnerības principu, kas paredz, ka no katra sektora: uzņēmējdarbība, valsts iestādes un pašvaldības, nevalstiskās organizācijas, tiek ievēlēti ne mazāk, kā 3 locekļi.

Padome:

- ✚ lemj jautājumu par mērķgrupas veidošanu un to līdzekļu izlietošanu;
- ✚ nodrošina Kopsapulču lēmumu izpildi;
- ✚ izstrādā un apstiprina Partnerības stratēģijas;
- ✚ balstoties uz Partnerības izstrādāto stratēģiju un tai īstenošanai piesaistīto resursu fonda ietvaros izskata un izvērtē projekta iesniegumus, un pieņem lēmumus par projektu iesniegumu apstiprināšanu vai par atteikumu piešķirt finansējumu projektu īstenošanai;
- ✚ uzņem Partnerības biedrus;
- ✚ u.c.

Padomes izpildinstitūcijas ir Koordinators, kas vada un pārstāv Partnerību. To ievēl partnerības padome uz diviem gadiem. Partnerības koordinators var ievēlēt atkārtoti. Partnerības koordinators:

- ✚ nodrošina Kopsapulces un Padomes lēmumu izpildi;
- ✚ pārstāv Partnerības intereses valsts un pašvaldību institūcijās, ārvalstīs;
- ✚ slēdz līgumus, izdot pilnvaras, rīkojumus u.c. dokumentus;
- ✚ pārvalda un rīkojas ar Partnerības naudas līdzekļiem, kustamo un nekustamo mantu;
- ✚ organizē lietvedību, grāmatvedību un statistisko uzskaiti, gada pārskatu un bilanču sastādīšanu un iesniegšanu saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem;
- ✚ sasauca un organizē Kopsapulces sēdes;
- ✚ sagatavo Kopsapulcei atskaiti par savu darbību;
- ✚ veic citus pienākumus.

Aktivitāšu apraksts Biedrība „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” ir izstrādājusi divus projekta pieteikumus EEZ finanšu instrumenta, izstrādājusi stratēģiju un noorganizējusi semināru „Mēs lauku attīstībai”. Nepārtraukti notiek, gan biedrības padomes sēdes, kā arī biedru kopsapulces, regulāri biedrības koordinatore izsūta informāciju par lauku attīstību (semināriem, finanšu piesaistes iespējām, kā arī MK noteikumu projektus u.c. jaunumus).

2001. gadā tika izveidota Rēzeknes rajona partnerība. Tā izstrādāja un ieviesa „Rēzeknes rajona nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas stratēģiju”. Tās galvenais mērķis bija palīdzēt lauku ļaudīm rast atbildi uz jautājumu: kā tikt vaļā no nabadzības, kā dzīvi laukos padarīt rosīgāku un interesantāku.

Attīstības stratēģijas gaitas apraksts un sadarbības nodrošināšana Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” stratēģijas izstrādē piedalījās rajona iedzīvotāji – Rēzeknes rajona NVO, pašvaldības, uzņēmēji, valsts organizācijas. Biedrība jau kopš janvāra strādā pie stratēģijas izstrādes sākumā apkopojot informāciju par Rēzeknes rajona esošo situāciju, NVO skaitu un nedaudz tika apzinātas problēmas. Kā pirmais solis tika lūgts Rēzeknes rajona vietējām pašvaldībām informēt aktīvos lauku iedzīvotājus par biedrības izveidi un tās darbību. Par biedrību tika runāts „Latgales radejā”, kur uzstājās biedrības padomes priekšsēdētāja Līvija Plavinska, nedaudz vēlāk visus aktīvi aicināja ņemt savu daļību biedrības darbībā biedrības koordinatore Ineta Brizga. Protams, neizpalika publikācijas vietējos laikrakstos – „Vietējā Latgales avīze”, „Rēzeknes Vēstis”, „Panorama” un arī pagastu vietējās avīzītēs un Rēzeknes rajona padomes mājas lapā www.rdc.lv. Viena publikācija bija arī laikrakstā „Dienas Bizness”. Kā motivācijas pasākums, vasarā tika noorganizēts un veiksmīgi norisinājās seminārs „Mēs – lauku attīstībai”, kas ļoti daudzus aktīvus cilvēkus uzmundrināja darboties lauku attīstības labad! Vēlāk norisinājās biedru kopsapulces, uz kuru tika aicināti semināra dalībnieki un NVO, kā arī pašvaldību vadītāji. Kopsapulces notika vidēji ik pēc 3 nedēļām. Pirmām kārtām biedri kopīgi veica SVID analīzi, noformulētas prioritātes, vēlāk arī pasākumus un rīcības. Par stratēģijas izstrādes procesu regulāri tika informēti biedrības biedri. Jautāts viņu viedoklis, protams, ņemot vērā viņu priekšlikumus un iebildumus. Arī par šāda veida aktivitātēm tika veidotas preses relīzes.

BIEDRĪBAS „RĒZEKNES RAJONA KOPIENU PARTNERĪBA” DARBĪBAS TERITORIJAS SITUĀCIJAS ANALĪZE

VRG biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorijā atrodas Rēzeknes rajona **28 pagasti** (Audriņu pagasts, Bērzgales pagasts, Čornajas pagasts, Dekšāru pagasts, Dricānu pagasts, Feimaņu pagasts, Gaigalavas pagasts, Griškānu pagasts, Ilzeskalna pagasts, Kaunatas pagasts, Maltas pagasts, Mākoņkalna pagasts, Kantinieku pagasts, Simalas pagasts, Ozolaines pagasts, Ozolmuižas pagasts, Sakstagala pagasts, Stoļerovas pagasts, Nagļu pagasts, Nautrēnu pagasts, Sokolku pagasts, Rikavas pagasts, Strūžānu pagasts, Pušas pagasts, Lūznavas pagasts, Viļānu pagasts, Verēmu pagasts, Lendžu pagasts,) **1 pilsēta** (Viļānu pilsēta).

Kopējā biedrības teritorija 2 812 km².

Raksturojot teritoriju, kurā darbojas VRG biedrība “Rēzeknes rajona kopienu partnerība”, ir grūti nodalīt Rēzeknes pilsētas lomas sociālekomomikā. Rajona iedzīvotāji izmanto gan Rēzeknes pilsētas teritorijā esošās iestādes, piem., slimnīcu vai poliklīniku, gan arī skolas, interešu izglītības iestādes vai veikalus un citus pakalpojumus. Liela daļa iedzīvotāju arī strādā Rēzeknes pilsētā.

Taču, neskatoties uz Rēzeknes rajona teritoriju un iedzīvotāju skaitu, ir jūtama atšķirība starp Rēzeknes pilsētas un lauku teritorijas sociālekonomisko situāciju.

1. attēls. **Biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorija**

ĢEOGRĀFISKS RAKSTUROJUMS

VRG biedrība "Rēzeknes rajona kopienu partnerība" darbības teritorija atrodas Latvijas Republikas austrumu daļā, Latgalē un robežojas ar Preiļu rajonu DR, Madonas rajonu R, Ludzas rajonu A, Balvu rajonu Z, Krāslavas rajonu D.

Rajons atrodas aptuveni 250 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Rajona teritoriju šķērso starptautiskas nozīmes automaģistrāles Rīga – Maskava, Sanktpēterburga - Varšava, kā arī starptautiskas nozīmes dzelzceļa maģistrāles šajos pat virzienos, kas rajona teritorijai piešķir ērta tranzīta koridora statusu.

Rēzeknes rajons atrodas netālu no Latvijas valsts (arī visas Eiropas Savienības) austrumu robežas ar Krieviju, Baltkrieviju, kas paver plašās potenciālās sadarbības iespējas visās jomās.

Rēzeknes rajona lielākā daļa atrodas Latgales augstienē, tās ziemeļu un ziemeļrietumu nogāzē. Rietumdaļa- Vidusdaugavas zemienē un Lubānas līdzenumā, bet ziemeļdaļa nedaudz iesniedzas Ziemeļlatgales pacēlumā.

Rajona visaugstākā daļa atrodas dienvidaustrumos no Rāznes ezera- morēmu pauguru grēdā. Te atrodas rajona (arī visas Latgales augstienes) visaugstākie pauguri: Lielais Liepu kalns (289,3 m v. j. l.) – 3.augstākā virsotne Latvijā, Dzerkaļu kalns (286,3 m v. j. l.) un Dubuļu kalns (273,8 m v. j. l.).

Viszemākā rajonā ir ziemeļrietumu daļa- Lubānas līdzenums. Zemā reljefa un apgrūtinotās noteces dēļ šeit ir izveidojušies lieli purvu masīvi. Šeit viszemākajā daļā iegūj arī Latvijas lielākais ezers- Lubāns.

Citu Latvijas rajonu starpā Rēzeknes rajons izceļas ar lielāko ezeru kopplatību. Rajona teritorijā ir 180 ezeri un ūdenskrātuves ar platību virs 1ha (kopplatība ~ 13 183,2 ha) un 26 ūdenstilpes ar platību virs 10, tajā skaitā Rāznes ezers (57,6 km²) un Lubānas ezers (82,0 km²), kas ir lielākie un zivsaimnieciski nozīmīgākie ezeri Latvijā. Zvejniecībā un rekreācijā nozīmīgi ir arī Rušona, Adamovas un Feimaņu ezers. Kopumā iekšējos ūdeņos sastopamas ~ 40 zivju sugas.

Ezeru izplatību raksturo ezerainums, kas ir ezeru platība procentos no attiecīgās teritorijas kopplatības. Latvijā vidējais ezerainums ir 1,5%. Rēzeknes rajonā tas ir 4,9% no rajona platības. Rēzeknes reģions ir otrais ezerainākais Latvijas rajons. Rēzeknes rajonu ezerainuma ziņā pārspēj tikai Krāslavas rajons (5,1%).

No 16 lielākajiem Latvijas ezeriem 3 atrodas Rēzeknes rajonā, tie ir Lubāns, Rāznes ezers un Rušons.

Dziļākais Rēzeknes rajona ezers ir Rušons. Tā lielākais dziļums ir 29,9 metri. Otrais dziļākais ezers Rēzeknes reģionā ir Rāznes ezers.

Rēzeknes rajona upes pieskatāmas Daugavas baseinam. Rēzeknes rajona lielākās upes ir Rēzekne (116 km, 1,16 tūkst. km²), tā iztek no Rāznes ezera, bet ietek – Lubānā, tās pietekas ir Pārtava, Lūzena, Čečora) un Malta (115 km, 0,73 tūkst km², tā ir Rēzeknes upes pieteka, tās pietekas ir Balda, Vertūkšņa, Liska, Tiskādne), uz

tām atrodas mazās hidroelektrostacijas – Spruktu HES uz Rēzeknes upes un Viļānu HES uz Maltas upes, kā arī upes Malmuta un Iča.

Rēzeknes rajons ir trešais pēc tajā esošo purvu platības rajons Latvijā aiz Preiļu un Ludzas rajoniem. 4 % no Rēzeknes rajona teritorijas klāj purvi.

Meži klāj 31 % Rēzeknes rajona teritorijas (Latvijā 44,6 %), no tiem aizsargājамie meži 7 % (5 721,3 ha), saudzējamie meži – 13 % (11 858,7 ha) un saimnieciskie meži 80 % (69 207,4 ha). Skuju koki aizņem 57 % no kopējās ar mežu apklātās platības, lapu koki – 43% (cietie lapu koki mazāk par 1%). Visbiežāk sastopamās koku sugas ir priede (37 %), bērzs (32 %), egļe (20 %). Dominējošie mežu tipi- sils, mētrājs, vēris, damaksnis.

Mežu resursi ir pieskaitāmi pie nozīmīgākajiem dabas resursiem rajonā, jo ievērojamu daļu no Latvijas ārējās tirdzniecības bilances sastāda koksnes un tās izstrādājumu eksports. Tiem ir arī liela nozīme bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Meži šodien nodrošina un arī nākotnē nodrošinās ievērojamu skaitu darba vietu un ienākumu gan strādājošiem, gan uzņēmējiem.

Mežu platības rajonā ir pietiekamas lauksaimnieciskās ražošanas un celtniecības nodrošināšanai ar kokmateriāliem, kā arī mazo un vidējo mežizstrādes un kokapstrādes uzņēmumu attīstībai.

Savvaļas ogu, riekstu, sēņu un ārstniecības augu ieguve valsts un privātajos mežos ir viens no iedzīvotāju ienākumu gūšanas veidiem rajonā. Populārākā ir dzērveņu un brūkleņu ieguve.

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem lielāko daļu - 47% jeb 134 140,6 ha no visas rajona zemes kopplatības, no lauksaimniecībā izmantojamās zemes aramzeme sastāda 65%, ganības – 24%, pļavas 10% un augļu dārzi – 1%.

IEDZĪVOTĀJI UN EKONOMISKĀS ATTĪSTĪBA

Biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorijā 2008.gada sākumā dzīvoja 39 784 *pastāvīgo iedzīvotāju*.

1. tabula.

Iedzīvotāju skaits Rēzeknes rajonā sadalījumā pagastiem

Pagasts	Iedzīvotāju skaits
Vijāni	3 582
Audriņu pagasts	1 262
Bērzgales pagasts	719
Čornajas pagasts	1 457
Dekšāres pagasts	941
Dricānu pagasts	1 149
Feimaņu pagasts	1 004
Gaigalavas pagasts	1 103
Griškānu pagasts	1 997
Ilzeskalna pagasts	897
Kantinieku pagasts	615
Kaunatas pagasts	1 387
Lendžu pagasts	782
Lūznavas pagasts	1 127
Maltas pagasts	3 372
Mākoņkalna pagasts	747
Nagļu pagasts	578
Nautrēnu pagasts	1 397
Ozolaines pagasts	2 005
Ozolmuižas pagasts	1 063
Pušas pagasts	525
Rikavas pagasts	890
Sakstagala pagasts	1 624
Silmalas pagasts	3 290
Sokolku pagasts	870
Stoļerovas pagasts	759
Stručānu pagasts	956
Vērēmu pagasts	1 762
Vijāņu pagasts	1 924
<i>Rēzeknes rajonā kopā</i>	<i>39 784</i>

2007.gadā Iekšzemes kopprodukts Rēzeknes rajonā sastādīja Ls 618,5 uz vienu iedzīvotāju, kas ir zemākais rādītājs Latvijā. Salīdzinājumam, IKP uz 1 iedzīvotāju rajonos vidēji 2002.gadā bija Ls.1354,2 Rēzeknes rajona rādītājs IKP uz 1 iedzīvotāju bija 45,75% no vidējās vērtības visos rajonos (salīdzinājumam, Daugavpils rajonā 62,4%, Ludzas rajonā 67,0%, Rīgas rajons – 149,4%).

Uz doto brīdi, Rēzeknes rajonā kopā reģistrēti 2241 uzņēmumi. Vislielākais rādītājs ir Verēmu pagastā, vismazāk – Sokolku pagastā.

Viens no ekonomiskās efektivitātes raksturojošiem rādītājiem ir ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits. Rēzeknes rajonā no visiem reģistrētiem uzņēmumiem ekonomiski aktīvi ir 1956 uzņēmumi un 285 ir vai nu likvidēti, vai nu ir uzsākuši maksātnespējas procesu .

Visvairāk ekonomiski aktīvu uzņēmumu ir nodarbināti vairumtirdzniecībā, mazumtirdzniecībā, automobiļu, motociklu, individuālās lietošanas priekšmetu, sadzīves aparatūras un iekārtu remonts.

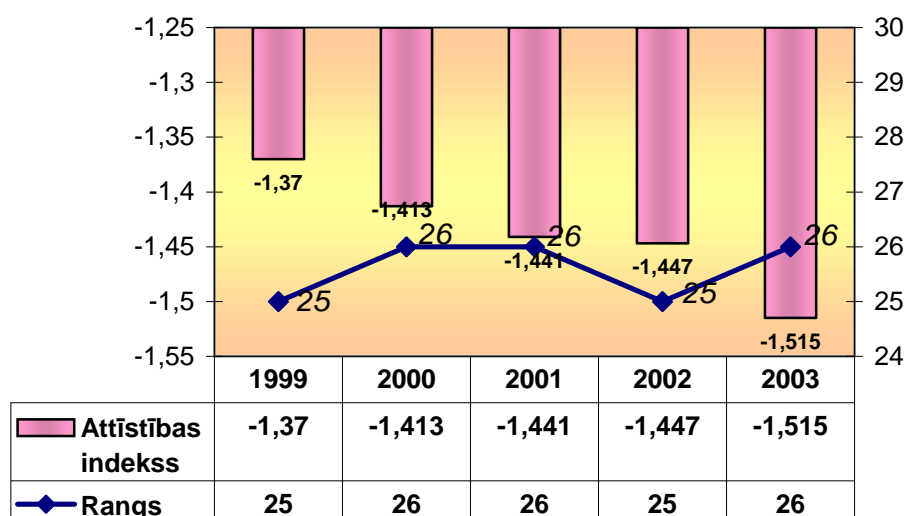
Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits uz 100 iedzīvotājiem Rēzeknes rajonā nav liels, un uz 2004.gadu vidēji sastāda tikai 5 uzņēmumus. Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaita uz 1 iedzīvotāju sadalījumu pa pagastiem. Vislielākais ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits uz vienu iedzīvotāju uz Bērzgales pagastā.

Tikai viens uzņēmums darbojas būvniecības nozarē. Lauksaimniecībā, medniecībā, mežsaimniecībā un zvejniecībā 2002.gadā darbojās 16 uzņēmumi, 2003.gadā jau 18. Ieguves rūpniecībā, karjeru izstrādē, elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādē 2002.gadā darbojās 9 uzņēmumi, 2003.g. 6 uzņēmumi, apstrādes rūpniecībā 2002. un 2003.gados attiecīgi 52 un 53 uzņēmumi. Transporta, glabāšanas un sakaru sfērā 2002. un 2003.gados bija nodarbināti 18 un 20 uzņēmumi. [Avots: CSP]. Diemžēl nav pilnīgās statistikas, par citās sfērās strādājošiem uzņēmumiem.

Visvairāk Rēzeknes rajona uzņēmumi izvēlas tādas uzņēmējdarbības juridiskās formas kā Z/S un SIA. Sakarā ar izmaiņām likumdošanā, Z/S skaits samazinās, palielinās uzņēmēju, kas izvēlas "IK" juridisko statusu skaits.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis Rēzeknes rajonā 2003.gadā uz 1 iedzīvotāju sastādīja 43,2 Ls, kas ir viens no zemākajiem rādītājiem valstī. Latvijā vidējais iedzīvotāju ienākuma nodokļa lielums uz vienu iedzīvotāju 2003.gadā sastādīja 86,1Ls, Rēzeknē – 100,9Ls. Ir vērojamas ievērojamas atšķirības attīstībā starp Rēzeknes pilsētu un rajonu. Viens no atšķirību rādītājiem ir atšķirība starp iemaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli, otrs ir attīstības indeksa rādītāji. Lauku teritoriju attīstības indeksu aprēķina, izmantojot 6 rādītājus – bezdarba līmeni, iedzīvotāju ienākuma nodokļa lielumu uz 1 iedzīvotāju, demogrāfiskās slodzes līmeni, pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas, iedzīvotāju blīvumu un zemes vidējo kadastrālo vērtību Rajona pagastu attīstības indeksus un rangu uzskaitījumu.

Kopējais Rēzeknes rajona attīstības indekss nedaudz pasliktinās katru gadu, taču ranga ziņā rādītājs gandrīz nemainās .

2.attēls. Rēzeknes rajona attīstības indeksi un rangi

[Avots: Valsts reģionālās attīstības aģentūra]

Lauku teritoriju attīstība ir būtisks valsts līdzsvarotas attīstības elements, kas ietver lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības attīstību, kā arī citas ar lauku vidi saistītas ekonomiskās, sociālās un ekoloģiskās darbības. Lauki nodrošina sabiedrību ar resursiem, kas vajadzīgi ilgtspējīgai valsts attīstībai, iedzīvotāju nodrošinājumam ar lauksaimniecības un mežsaimniecības produktiem, kā arī ainavas, tradicionālā dzīvesveida un tīras vides uzturēšanai. Sabiedrība kā patērētājs uz lauksaimniecību raugās ne tikai kā uz pieejamas kvalitatīvas, veselīgas pārtikas nodrošinājuma bāzi, bet, laika gaitā pieaugot ieinteresētībai dabas vides saglabāšanā, arī kā uz pieņemamas dzīvesvietas un daudzveidīgas atpūtas iespējām.

1990.gadā aizsākušās strukturālās pārmaiņas lauksaimniecībā, zemie ienākumi no lauksaimnieciskās darbības, neesošie finanšu līdzekļi investīcijām, ierobežotais lauksaimniecības produkcijas noieta tirgus, saimnieciskās pieredzes trūkums pastāvīgas nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības uzsākšanai, sociālās un ekonomiskās infrastruktūras kvalitātes pasliktināšanās ir iemesli tam, ka ekonomiski aktīvākie iedzīvotāji migrē no laukiem uz pilsētām. Vidējais iedzīvotāju blīvums rajonā ir samazinājies no 15,4 iedz./km² 2001.gadā līdz 15.0 iedz./km² 2004.gadā, eksistē atsevišķas lauku teritorijas ar iedzīvotāju blīvumu 2 iedz./km²

Rēzeknes rajona laukos dzīvo 91% no kopējā rajona iedzīvotāju skaita, darbaspējīgā vecumā, t.i. vecumā no 15-74 gadiem lauksaimniecībā nodarbināti ir 53.3% jeb 20.5 tūkst. iedzīvotāju.

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes (turpmāk-LIZ) aizņem 47% jeb 134 410 ha no Rēzeknes rajona kopējās platības (280 411 ha). Vislielākais LIZ īpatsvars kopējā platībā ir Sokolku (74%) un Nautrēnu (67%) pagastos, vismazākais – Nagļu (10%) un Strūžānu (13%) pagastos.

LIZ svarīgākā īpašība ir augsnes auglība – spēja nodrošināt augu augšanai un attīstībai nepieciešamos apstākļus. Augsnes auglība veidojas dabisko procesu un īpašību ietekmē, kā arī cilvēku iedarbības rezultātā. Ja Latvijas klimatiskie apstākļi visumā spēj nodrošināt daudzveidīgas lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu, tad Rēzeknes rajonā nepietiekamā augsnes auglība tam ir bremsējošs faktors.

Saskaņā ar ģenēzi, lielākajai daļai Latvijas augšņu ir raksturīga skāba reakcija (pHkl 5,5 un zemāka). Skābās augsnes nav iespējams veikt pastāvīgu lauksaimniecības ražošanu un iegūt augstas kvalitātes produkciju sakarā ar nelabvēlīgajām fizikāli – ķīmiskajām īpašībām, zemo mikrobioloģisko aktivitāti un praktiski bez augu barības vielām. Līdz ar to aptuveni 40% LIZ bez kaļķošanas ir zema produktivitāte, jo tiek mazināta mēslojuma efektivitāte.

TŪRISMS

Biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorijā tūrisma nozares aktīva attīstība sākās ar 2001. gadu, kad tika izveidots un sāka darboties Rēzeknes rajona Tūrisma informācijas centrs (TIC). 2005. gadā tika Rēzeknes rajonā ir izveidoti arī trīs tūrisma informācijas punkti (turpmāk tekstā TIP) - Kaunatas, Gaigalavas un Nagļu pagastos. Šajos punktos ir pieejama informācija par atpūtas un rekreācijas

iespējām tuvējā apkārtnē un rajonā. Papildus piedāvājums TIPā ir gida pakalpojumi izveidotajos tūrisma maršrutos, no kuriem plašāk pazīstami un iecienīti ir tūrisma takas Lubāna mitrājā (Nagļu un Gaigalavas TIP).

TIC mērķis ir sniegt vietējiem un ārzemju tūristiem, kā arī vietējiem iedzīvotājiem informāciju par tos interesējošām apmešanās, ēdināšanas, brīvā laika pavadīšanas, kultūras pasākumiem un citām atpūtas iespējām Rēzeknes rajona teritorijā un Latvijā kopumā. TIC apzina, apkopo, veido un atjauno datu bāzi par tūrisma uzņēmumiem Rēzeknes rajonā, kuri sniedz dažādus ar tūrismu saistītus pakalpojumus, kā arī par kultūrvēstures, dabas un citiem objektiem, kuri tiek vai varētu tikt izmantoti kā tūrisma pakalpojums.

Tūrisma attīstības valsts aģentūras (TAVA) dati liecina, ka veicot būtisku lomu kultūras un cilvēku savstarpējo sakaru jomā, mūsdienās tūrismam ir ievērojama un arvien pieaugoša loma arī ekonomikā. Latvijā tūrisms ir viena no visstraujāk augošākajām nozarēm. Bez tam, jāņem vērā, ka līdzīgas tūrisma attīstības tendences ir visos Latvijas novados. Tādējādi nav brīnums, ka katrs reģions un novads meklē iespējas paplašināt tūrisma attīstības potenciālu, tūristu piesaistei piedāvājot arvien jaunus produktus un meklējot arvien jaunas iespējas esošo objektu atraktivitātes pilnveidošanai.

Tūrismam kā nozarei tiek pievērsta īpaša uzmanība reģionu un līdz ar to rajonu plānošanas dokumentos un attīstības stratēģijās bieži piešķirot tai īpašu nozīmi reģiona attīstībā.

Diemžēl, lai arī Latgales reģions ir bagāts ar tūrisma resursiem, tūrisma infrastruktūra un tūrisma pakalpojumi nav pietiekoši attīstīti. Daudzi kultūras pieminekļi, dabas objekti, amatnieku darbnīcas, lauku naktsmītnes, kempinga vietas, saunas, zirgu izjāžu un atpūtas vietas pie ūdeņiem atrodas perifērijā, tālu no galvenajiem ceļiem. Arī ceļu apkalpes infrastruktūra nav apmierinoša: trūkst informācijas, nav ceļa zīmju, ļoti maz degvielas uzpildes staciju un autoservisu.utt. (Latgales plānošanas reģiona attīstības padome 2006, ER). Tas liek izcelt un attīstīt sfēras, kas veicinātu arī tūrisma attīstību, kas izsecināms no Latgales reģiona teritorijas plānojumā iekļautajām prioritātēm:

- **Reģiona konkurētspējas paaugstināšana**
- Uzņēmējdarbības aktivitātes palielināšana
- Rūpniecības, lauksaimniecības un pakalpojumu nozaru produktivitātes palielināšana
- **Cilvēkresursu piesaistīšana reģionam**
- Izglītības iespēju uzlabošana, pielāgojot to darba tirgus prasībām
- **Ar uzņēmējdarbību saistītas infrastruktūras attīstība**
- **Kultūrvēsturiskā mantojuma, dabas daudzveidības un raksturīgo ainavu saglabāšana**
- Zeme, kas dzied – mūzikas pasākumi un festivāli (izdod, kad Dziesmu un deju svētki)
- Nacionālās tradīcijas – Līgo svētku svinēšana, pāršanās pirtī, pasākumi
- Muzeji
- Pilis un muižas
- **Baznīcas un kulta celtnes (sagrālais tūrisms)**
- **Arhitektūras pieminekļi**
- Amatnieku un mākslinieku darbnīcas
- **kultūrvēsturiskā mantojuma produkti**
- piedāvājums gardēžiem (TAVA 2005, ER)

Dabas tūrisma resursi

Krāšņa un daudzveidīga ir Rēzeknes rajona daba — teritorijas lielākā daļa, kas atrodas Latgales augstienē, priecē ar kalniem, ieplakām un ezeriem, rietumdaļa Vidusdaugavas zemienē un Lubānas līdzenumā aizrauj skatienu ar lauku un purvu plašumu, savukārt rajona ziemeļu pagasti jau iesniedzas Ziemeļlatgales pacēluma ainavā.

Rajona augstākajā vietā, dienvidaustrumos, atrodas morēnu pauguru grēda, Rāznavas pauguraine, kur paceļas rajona un arī visas Latgales dižākais paugurs — **Lielais Liepukalns** (Kaunatas pagasts), kas ir arī trešā augstākā virsotne Latvijā (Lielais Liepu kalns: 289,3 metri virs jūras līmeņa (m.v.j.l.) (trešā augstākā virsotne Latvijā). Ziemeļaustrumu virzienā no Lielā Liepukalna atrodas īpatnējais **Dzerkaļu kalns** (Kaunatas pagasts). Nokļūt tā virsotnē ir grūti, jo nogāzes ir ļoti stāvas, kalna ziemeļaustrumu daļa stiepjas 800 m garumā, un to sadala 28 m augsti lokveida izliekti vaļņi. Skaista bērzu birtala aug Dzerkaļu kalna dienvidu nogāzē. Rēzeknes — Dagdas ceļa tuvumā ar vairākām virsotnēm paceļas **Dubuļu kalns** (Kaunatas pagasts) ar stāvām nogāzēm, kas bagātas ar ziedaugu sugām. Viens no pazīstamākajiem Latgales pauguriem ir teikām apvītais **Mākoņkalns** (Mākoņkalna pagasts), kas tiek dēvēts arī par Padebešu un Volkenbergas kalnu. Kalna galā vēl saglabājušās Livonijas laika Volkenbergas pils drupas (pils pirmoreiz rakstos minēta 1263.g.). Atliek tikai minēt, kā šie milzīgie laukakmeņi, no kuriem pirms daudziem gadsimtiem būvēta Latgalē senākā ordeņa pils, tika uznesti stāvajā kalnā, no kura paveras neaizmirstams skats uz Latgales jūru — **Rāzns ezeru**.

Rēzeknes rajonā ir vislielākā ezeru kopplatība valstī, te atrodas 220 ūdenskrātuves, tai skaitā platības ziņā Latvijas lielākais ezers **Lubāns**, kas līdz ar Rāznu ir zivsaimnieciski nozīmīgākie ezeri Latvijā. Lubāna ezers ir arī vislielākais iedambētais ezers Eiropā, lieliska atpūtas, medību un zvejas vieta. 813 kvadrātkilometru lielā platībā ap to plešas **Lubāna mitrājs**, kas bioloģiskās daudzveidības ziņā ir unikāla vieta ne tikai Latvijā, bet arī starptautiskajā mērogā. No četriem putnu novērošanas torņiem te var novērot 224 putnu sugas, no kurām 44 ierakstītas Latvijas Sarkanajā grāmatā. Agri pavasaros un rudenos iegriežas tūkstošiem migrējošo putnu, galvenokārt, gulbju. Lubāna mitrājs atbilst Ramsāres konvencijā minētajiem kritērijiem kā starptautiskas nozīmes mitrājs.

Rēzeknes rajons ir trešais purvainākais rajons Latvijā pēc Ludzas un Preiļu rajoniem, purvi klāj 4 % no rajona kopplatības, bet kūdras atradņu skaits ir vairāk nekā 300, no tām lielākās ir Peikstulnīcas — Solas purvs Strūžānu un Nautrēnu pagastā, Kņavu purvs Viļānu pagastā, Žogotu — Škūškovas purvs Gaigalavas pagastā u.c. Purvi ir arī unikāls bioloģiskās daudzveidības objekts. Vienā no tiem, **Teirumnīku purvā**, Lubāna mitrājā, uzbūvētas līdz 800 metrus garas laipas, kas ļauj iepazīties ar augstā purva veģētāciju un purva floras vienreizību.

Rēzeknes rajonam ir raksturīga mazpārveidota dabas ainava, deviņām vietām piešķirts dabas lieguma un NATURE 2000 teritoriju statuss. Piecas no tām, dabas liegumi **Pārabaine** (Gaigalavas pagastā), **Īdeņas un Kvāpānu dīķi** (Gaigalavas un Nagļu pagastā), **Salas purvs** (Gaigalavas pagastā), **Īdeņu purvs** (Nagļu pagastā), **Lubānas un Sūlagala purvs** (Nagļu un Dekšāres pagastā), **Teirumnīku purvs** (Nagļu pagastā) atrodas Lubāna mitrāja kompleksā. Īpatnējas Zviedrijas kadiķu audzes sastopamas dabas liegumā **Gaiļukalns**, (Lendžu pagastā pie Cirmas ezera), savukārt dabas parks **Adamovas ezers**, (Verēmu pagastā) vilina ar ezera salu

bagātību. Jaunākā (izveidota 2004.g.,2007. apstiprināta par Nacionālo parku) un pēc platības lielākā (59688 ha) īpaši aizsargājamā dabas teritorija ir **Rāznas nacionālais parks**, kas Rēzeknes rajonā aptver Čornajas, Kaunatas, Lūznavas un Mākoņkalna pagastus.

Rēzeknes rajonā saglabājušies vairāki gleznaini bijušo muižu parki, kam piešķirts dabas pieminekļa statuss. Ievērojamākais no tiem ir Lūznavas muižas parks (Lūznavas pagasts), kurā var aplūkot nezināma itāļu mākslinieka veidoto Madonnas skulptūru, skaisti ir arī Labvāržu muižas parks (Verēmu pagasts) un Laizānu parks (Ozolaines pagasts).

Kā interesanti dabas veidojumi, uzmanību piesaista lielie laukakmeņi. Rēzeknes rajona teritorijā ir divi valsts aizsardzībā esoši akmeņi: **Labvāržu laukakmens un Pūrmaļu laukakmens** (abi Verēmu pagastā). Pirmais no tiem ir pavisam dzišs, tā garums ir gandrīz 6 metri, platums 4 metri, bet virszemes tilpums 22 kub. m., savukārt Pūrmaļu akmeņa virszemes tilpums sasniedz 30 kub. m. Mākoņkalna pagastā atrodas vairāki kultakmeņi, jeb velna pēdu akmeņi, kuros saskatāms cilvēka vai dzīvnieka pēdas nospiedums, par šiem akmeņiem tautā sakrājušies daudzi teiksmaini nostāsti.

Ūdeņi Rēzeknes rajonā aizņem aptuveni 7% teritorijas platības, un lielākās upes pieder Daugavas baseinam. Rēzeknes rajonā ir lielākā ezeru kopplatība no visiem Latvijas rajoniem, tajā ir 183 lieli (>1ha) ezeri, to skaitā abi lielākie Latvijas ezeri – Rāzna un Lubāns.

Rajonā tikai pie dažiem ezeriem ir labiekārtotas pludmales, pārējās ir vairāk vai mazāk iecienītas peldvietas (Skat.3.5.5.1.tabulu). Izmantojot ūdenstilpju bagātību, cilvēku izdomu un uzņēmību, ir iespēja šos tūrisma resursus pārvērst pievilcīgā tūrisma produktā.

2. tabula.

Rēzeknes rajona peldvietu saraksts

Nr. p.k.	Ūdenskrātuves nosaukums	Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta
I Valsts mērogā populāras peldvietas			
1.	Rāznas ezers	„Ezerkrasti”	Dukstīgals, Tilieši, Čornajas pagasts
		-	Astici, Kaunatas pagasts
		Malukšta	Mākoņkalna pagasts
		Kempings „Priedes”	Rogs, Kaunatas pagasts
			Vilkukrogs, Kaunatas pagasts
		Sporta bāze „Rāzna”	Rogs, Kaunatas pagasts
		SIA „EKOpunkts”	Lamaši, Kaunatas pagasts
2.	Lubānas ezers	-	Kvāpāni, Gaigalavas pagasts
3.	Adamovas ezers	-	Verēmu pagasts
II Rēzeknes rajona mērogā populāras peldvietas			
1.	Gaiduļu ezers	-	Ozolaines pagasts
2.	Pērtnieku karjers	„Pērtnieki”	Sakstagala pagasts
3.	Šķeņevas ezers	-	Verēmu pagasts
4.	Rušonas ezers	-	Feimaņu pagasts

Nr. p.k.	Ūdenskrātuves nosaukums	Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta
5.	Černostes ezers	-	Maltas pagasts
6.	Dzilūta ezers	-	Stoļerovas pagasts
7.	Šostu ezers	-	Stoļerovas pagasts
8.	Rikapoles ezers	-	Stoļerovas pagasts
9.	Zverincu ezers	-	Stoļerovas pagasts
10.	Spruktu ūdenskrātuve	-	Stoļerovas pagasts
11.	Rēzeknes upe	-	-
12.	Maltas upe	-	-
13.	Pujatu ezers	-	Nautrēnu pagasts
14.	Sološnieku ezers	-	Dricānu, Ilzeskalna pagasti
15.	Pušas ezers	-	Pušas pagasts
16.	Feimaņu ezers	-	Feimaņu pagasts
17.	Dzilūkšņa ezers	-	Feimaņu pagasts
18.	Tiskādu ezers	-	Silmalas pagasts
19.	Meirānu ezers	-	Bērzgales pagasts
20.	Viraudas ezers	-	Lendžu pagasts
21.	Vertukšņas ezers	-	Lūznavas pagasts
22.	Zosnas ezers	-	Lūznavas pagasts
23.	Gailumu ezers	-	Ilzeskalna pagasts

Kultūras pieminekļi un kultūrvēsturiskie objekti Rēzeknes rajonā

Par kultūrvēstures objektiem Rēzeknes rajonā tūrisma resursu skatījumā var uzskatīt muižas, muzejus, baznīcas un atsevišķus reliģiskos elementus (piemēram, krucifiksi) un amatniecību.

Rēzeknes rajonā ir daudz kultūrvēsturisku objektu un kultūras pieminekļu. Ar jēdzienu kultūras pieminekļi saprot tos kultūras objektus, kuri ir iekļauti valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas sarakstā.

Rēzeknes rajonā ir divas valsts nozīmes aizsargājamas vēsturisku notikumu vietas. Tā ir Audriņu ciema iedzīvotāju piemiņas vieta 1942. gada traģiskajiem notikumiem, kad tika nošauti visi šī ciema iedzīvotāji par nepakļaušanos vācu armijas prasībām. Otra – valstsvīra un garīdznieka Franča Trasūna memoriālais muzejs Sakstagala ciemā. Rēzeknē un novados atrodas Latvijas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā ierakstītie mākslas priekšmeti ir baznīcu īpašums un atrodas šo baznīcu telpās un tiek izmantoti baznīcas rituālos. Kopā Rēzeknes rajonā ir 58 aizsargājami, valsts nozīmes mākslas priekšmeti. Ar vislielāko valsts nozīmes aizsargājamo mākslas priekšmetu skaitu, kas ir baznīcu un dievnamu īpašumā, izceļas Feimaņu Romas katoļu baznīca – 15 priekšmeti. Lai pasargātu šīs baznīcas un dievnamus no izlaušanās, konkrētās adreses netiek reklamētas (Kūkoja 2002).

Kopā Rēzeknes rajonā ir **82** valsts nozīmes un **37** vietējās nozīmes arheoloģijas pieminekļi. Arhitektūras pieminekļu grupā šīs attiecības ir **50** un **68**, un pavisam Rēzeknē rajonā ir **119** arheoloģijas pieminekļi, **118** arhitektūras, **58** mākslas un divas vēsturisko notikumu vietas

No visām pieminekļu tipoloģiskajām grupām kopumā visskatāmākie ir arhitektūras un mākslas pieminekļi, kas pārsvarā ir baznīcas, mākslas pieminekļi tajās un daļa no pilsētā esošajām dzīvojamajām mājām – aizsargājami arhitektūras pieminekļi. Vēl no arhitektūras pieminekļiem pievilcīgas ir nedaudzās muižas un to apbūves, parki. Jāpiemin, ka bez valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā minētajām

baznīcām kā arhitektūras pieminekļiem, ir arī šajā sarakstā neesošas baznīcas. Pielikumā uzrādītā atrašanās vieta vēl parādās pēc pastāvošā teritoriālā sadalījuma. Sarakstā neesošās baznīcas ir pievilcīgas gan no to arhitektūras viedokļa, gan iekšējā interjera snieguma. Tādas ir, piemēram, majestātiskā Nautrēnu Romas katoļu baznīca, Štikāņu vecticībnieku lūgšanu nams, u.c. Baznīcas ir īpašs kultūras mantojuma veids, kas kalpo ne tikai kā tūrisma objekts vai apskates vieta, bet joprojām iekļaujas mūsdienu sabiedrībā un pilda savas reliģiskās vai sociālās funkcijas.

Arhitektūras un mākslas pieminekļi

Arhitektūras un mākslas pieminekļi, tāpat kā citu tipoloģisko grupu pieminekļi, tiek saglabāti, jo identificējas ar tautas vēsturisko attīstību un ir saistoši noteiktai mērķa auditorijai. Arhitektūras objekta kultūrvēsturisko vērtību nosaka estētiskais, redzamais baudījums un stāstījums par konkrēto objektu. Īpaši arhitektūras un mākslas pieminekļi ir kā saglabājušās vēsturiskās liecības pagātnes tradīcijām. Pieminekļu apskate un stāstījums rosina vēlmi vairāk uzzināt par cilvēkiem un kultūru tajā laikā, kad kultūrvēsturiskais objekts tika radīts.

Baznīcas kā arhitektūras pieminekļi ir vairāk izplatīti Rēzeknes rajona teritorijā, savukārt, dzīvojamās mājas kā arhitektūras pieminekļi – Rēzeknes pilsētā. Runājot par dzīvojamo māju un muižu apbūvju ēku saglabāšanos kā arhitektūras pieminekļi lauku teritorijā, ir jāņem vērā apstākļi, ka Padomju varas gados tās tikušas izmantotas saimnieciskām vajadzībām, sekmējot šo ēku stāvokļa pasliktināšanos tik lielā mērā, ka tās vairs nesniedz apmeklētājiem estētisku baudījumu kā kultūrvēsturisks objekts, tomēr saglabā savu vēsturisko nozīmi.

Baznīcas īpašā loma un vērtību izpratne ir sabiedrības kultūras, izglītības un pašapziņas veidotājs īpaši lauku rajonos, kur bieži baznīca ir vienīgā sabiedrības pulcēšanās un viedokļu apmaiņas vieta, kas šai gadījumā pilda arī sabiedrības pulcēšanās, kultūras un izglītības centru funkcijas.

Baznīcas ne tikai pašas par sevi kalpo kā kultūras mantojuma objekts, bet bieži vien pastarpināti spēlē svarīgu lomu sabiedrības kultūras attīstībā. Tikai viens piemērs ir baznīcu attēlojums gleznās, kas līdz ar mākslas darbiem nonāk sabiedrības apritē un ceļojot izstādes no vienas vietas uz otru dod atpazīstamību un veido sabiedrības lepnumu par kultūras mantojumu. Mūsdienās, pateicoties baznīcu īpašajām arhitektoniskajām īpatnībām, baznīcas ēkas tiek izmantotas kā apdzīvotas vietas atpazīstamības simbols, kam īpaši svarīga loma ir tūrisma industrijā, jo apdzīvotas vietas simboli kalpo par vietas atpazīstamības un tūristu pievilināšanas mērķi, tādējādi dodot ekonomisku ieguldījumu uzņēmēju un apdzīvotās vietas attīstībā.

Muižas un to parki

Muižu apbūve un ainavu parki ap tām ir neatņemama liecība par iepriekšējo gadsimtu arhitektūru un ainavu veidošanas principiem. Katrai muižai ir sava rašanās vēsture, kas balstās uz pierakstītiem faktiem, un neiztrūkstošas ir teikas un nostāsti par muižu iemītnieku dzīves gājumu. Tas viss rada kopējo priekšstatu Latgālē kopumā un arī Rēzeknes rajonā par pagātnes kultūrvēsturiskajām vērtībām, kas veidojušās atšķirīgi sakarā ar ilgstošo reģiona administratīvo atrautību no Latvijas 18., 19. gadsimtā un 20. gadsimtā sākumā. Rēzeknes rajona teritorijā VKPAI sarakstā iekļautas piecas muižas kā valsts nozīmes un trīs kā vietējās nozīmes, aizsargājami pieminekļi. Šobrīd šajās muižās atrodas skolas, kas ir kā pozitīvais faktors ne tikai kā šo ēku saglabāšanas, bet arī renovācijas iespējai. Tās ir: Adamovas, Bērzgales, Bikavas, Lūznavas, Rikavas, Zosnas muižas. Veczosnas muižā atrodas Latgales rehabilitācijas centrs, bet Labvoržu muiža ir ļoti sliktā

tehniskajā stāvoklī. Padomju gados tā vēl bija apdzīvota, bet šobrīd, bez lielu finansiālu līdzekļu piesaistes, ir problemātiska ēku saglabāšana.

19.gs. otrajā pusē un 20.gs. sākumā ne mazums muižu Latgalē kļuva par kultūras centriem, galvenokārt pateicoties muižas īpašnieku personīgajām interesēm un iespējām sekot jaunākajiem arhitektūras un mākslas attīstības virzieniem un tos iemiesot dzīvē – būvniecībā, lietišķajā mākslā, parku un dārzu izveidē. Šeit jāatceras, ka, kaut gan lielākā daļa muižniecības pēc sava sociālā stāvokļa bija reakcionārs spēks, tas nenozīmē, ka tādi paši bija viņu mākslinieciskie uzskati. Bieži vien tieši muižnieciskā vide simpatizēja avangardiskiem estētiskiem un mākslas dzīves strāvojumiem. Pat laikā, kad spilgti iezīmējās muižas kā saimnieciskas sistēmas sociāli ekonomiskā agonija, celtniecība tur turpinājās. To sekmēja elēģiskā muižas dzīves poetizācija un tradīcijas. Divas no šādām muižām Latgalē – Riebiņi un Lūznava – 19.gs. beigās un 20.gs sākumā saistās ar Kerbedzu dzimtas vārdu (Zilgalvis 1991).

Dārzu mākslas vēsture atspoguļo pasaules kultūras attīstību, tā ir cieši saistīta ar arhitektūras un tās vēsturiskajiem stiliem – Senās Ēģiptes, Grieķijas, Romas, austrumzemju, viduslaiku, renesanses, baroka un ainaviskie angļu parki ir devuši cilvēcei dabas vērtību izpratni, skaistuma un harmonijas ideālu. Kā tiešas mijiedarbības izpausme, starp civilizāciju un dabu, dārzs iegūst globālu nozīmi un ir kultūras stila, laikmeta un radoša mākslinieka oriģinalitātes apliecinājums. Latvijas ainava attīstoties Rīgai, lauku pilīm un muižām, mazpilsētām ir kļuvusi bagāta ar vēsturiskiem dārziem, to saglabāšanā svarīgākais ir vērtības apzināšana un nepārtrauktība profesionālā kopšanā. Vēsturiskā dārza pamatā ir arhitektoniska augu kompozīcija, kas dzīvo, iet bojā un atjaunojas. Vēsturiskie dārzi, parki, dārzu pilsētas daļas ir nozīmīgas Latvijas kultūras mantojuma sastāvdaļas, kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas un Eiropas sabiedrības interesēm (VKPAI 2007).

Šobrīd muižu parki ir kultūrvēsturiski objekti, kultūras pieminekļi un ainavas sastāvdaļa, bet maz kopti un zaudējuši savu sākotnējo plānojumu. Daļa no svešzemju un reto koku stādījumiem ir iznīkuši, lielie koki daļēji izgriezti. Skatāmākie un nozīmīgākie no kultūras tūrisma viedokļa ir Pušas (skat. 5.att.), Zosnas muižas un Lūznavas muižu parki, kuriem ir saglabājies plānojums, gan arī lielie skaistie koki un sākotnējā teritorija.

Krucifiksi

Latgales lauku apvidos atrodamas kokā, akmenī vai citā materiālā veidotas nelielas būvformas, ko vietējie sauc par ceļmalas vai sādžas krustiem. Tie nereti ir sarežģīti veidojumi, kuros ietilpst arī krustā sistā pestītāja tēls. Sādžas krusts jeb krucifikss ir saaudzis ar latgaliešu būtību. Krustu ārpus mājas var redzēt arī Bavārijā, Austrijā, Polijā u.c. Latgalē šī tradīcija ir visskaistākā, kur krustam ierādīta viscienīgākā vieta. Bavārijā var redzēt krustu piestiprinātu pie šķūņa sienas, kūts jumta u.c. Ceļa malās novietotie krusti ir mazāki par cilvēka augumu. Turpretī Latgalē māju un ceļmalu krusti ir augsti, taisīti tā, lai cilvēkam nāktos pacelt skatu augšup. Katrā Latgales sādžā bija vismaz viens krusts, kurš kalpoja kā cilvēku vienotājs un kopā saucējs. Tā, ka Latgalē bija lielas draudzes un baznīcas cita no citas atradās tālu, 19. gs. beigās izveidojās tradīcija, ka katoļu Maija dievkalpojumi tika noturēti sādžās pie krucifiksiem. Katras vietas iedzīvotāju rocība noteica krucifiksa būvei izmantotos materiālus. Laikam ritot, cilvēkiem likās, ka koka nojumītes, krusti ir neizturīgi, centās tos aizstāt ar mūra celtnēm, tā necenšoties saglabāt vērtīgās, kokā grieztās kristus figūras. Tas ir zaudējums Latgales kultūras mantojumam kopumā. Bet krucifiksi pilda savu funkciju, lai arī daļa no cita materiāla, ne no koka, un vēl joprojām laukos Maija dziedājumi notiek pie ciemu krucifiksiem (Rancāns 1996).

To celtniecībai izmantots koks, kā tas tradicionāli ir darīts agrākos laikos. Šobrīd lielākoties krucifiksu nojumes tiek darinātas no jaukta materiāla, kur karkass, Kristus tēls un pats krusts ir griezti kokā, bet jumts balstās uz metāla caurulēm vai betona kolonnām. Rēzeknes rajonā ir apmēram 60 krucifiksi, kas ir gan vienkārši krusti ar mazu jumtiņu, gan krucifiksu mājiņas ar slēgtām sienām un logiem. Daļa no šiem krucifiksiem atrodas kapsētās un ir to likumsakarīga sastāvdaļa. Reizēm krucifiksi, tāpat kā muižas un citi arhitektūras pieminekļi tiek izmantoti funkcionāli citiem mērķiem nekā tie ir paredzēti, piemēram, Kurpinīku krucifikss zināms arī kā vieta, kur tika uzņemti kadri no Jāņa Streiča filmas „Cilvēka bērns”.

Tas pierāda latgaliešu, īpaši vecākās paaudzes, stipro Ticību Augstākajiem spēkiem un ir viens no kultūrvēsturiskā nemateriālā mantojuma kritērijiem.

Arheoloģiskie kultūras pieminekļi

Rēzeknes pilsētā un rajona teritorijā esošie arheoloģiskie kultūras pieminekļi (senkapi un apmetnes, pilskalni, koki un akmeņi kā kulta vietas) pēc to izmantojamības pakāpes – vērtējams kā tūrisma resurss; tiek izmantots tūrisma piedāvājumā un nav vērtējams kā tūrisma resurss. Kā redzams pielikumā, vien niecīga daļa no arheoloģiskajiem kultūras pieminekļiem var būt vērtējama kā tūrisma resurss. Šis ir uzskatāms piemērs tam, ka ne katrs kultūras piemineklis var būt tūristu piesaistes vieta vai tūrisma resurss. Lai gan visas tabulā minētās vietas spēlē vēsturisku lomu teritorijas vēsturiskajā attīstībā, tomēr tiem kā tūrisma resursiem nav izšķirošas vērtības. Pirmkārt, tāpēc, ka šie pieminekļi vairs reāli nav atrodami un par tiem liecina tikai vietas nosaukums, otrkārt, tie zaudējuši savu vēsturisko nozīmi arī vietējo iedzīvotāju acīs, jo paaudžu maiņas rezultātā apziņa par objektu vēsturisko nozīmi nav pārmantota un esošā paaudze tam nepiešķir izšķirošu nozīmi, tātad arī neveicina to saglabāšanu vai izmantošanu. Turpmāk tiek izcelti un aprakstīti tie arheoloģiskie kultūras pieminekļi, kas mūsdienās tiek izmantoti kā tūrisma resurss vai kas būtu vērtējami kā iespējamais tūrisma resurss.

Lai atvieglotu izpratni par objektu atrašanās vietu, tabulā nosauktajiem objektiem minētas adreses pēc tagadējā administratīvā sadalījuma, t.i. pagastu teritorijas. Senkapu grupā tika iekļautas arī viduslaiku kapsētas un Zviedru skansts – viduslaiku nocietinājums Dekšāru pagastā. Šeit tiek apskatīti senkapi kā valsts aizsargājamo pieminekļu sarakstā ierakstītie arheoloģiskie pieminekļi.

Senkapi

No visiem Rēzeknē un Rēzeknes rajonā esošajiem 82 senkapjiem, tikai dažus var vērtēt, kā iespējamo tūrisma resursu, ņemot vērā vizuālo Daudzu senkapu atrašanās vietu dabā arī vietējie iedzīvotāji nevar parādīt un to vienīgās koordinātas ir uzrādītas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Tāda pati situācija ir ar sarakstā minētajām apmetnēm. Visbiežāk senkapu un apmetņu atrašanās vieta ir visparastākā lauku ainava, tuvumā par tiem liecina viens otram blakus esoši uzkalniņi, parasti apauguši ar kokiem vai vienkārši pļava. Dažas senkapu vietas šobrīd ir apbūvētas vai to teritorijām pāri iet autoceļš. Tā, piemēram, uz Rozentovas senkapjiem ir uzbūvēta degvielas uzpildes stacija, bet Kaunatas senkapu vietai pāri iet autoceļš un ir uzbūvēta slimnīca. Īdeņu senkapu vietā noris lauksaimnieciskā darbība.

Senkapu un seno apmetņu, kā tūrisma resursu, izmantošana tūrismā, varētu būt kā viens no kopējā piedāvājuma elementiem ar obligātu gida stāstījumu un pavadību. No Rēzeknes rajonā esošajām senkapu un apmetņu vietām tikai dažas ir vizuāli skatāmas un iekļaujamas iespējamo apmeklējamo vietu sarakstā. Bet informatīvajā

materiālā par konkrēto mazāku vai lielāku teritoriju jāiekļauj stāstījums par senkapu un apmetņu esamību un tur atrastajām liecībām.

Pilskalni

Viens no tiem ir Lubāna ezers, pie kura atrastas četras tā laika apmetnes. Kā liecina arheoloģiskie izrakumi, jau vidējā neolīta laikā (4500.-1500.g.pr.Kr.) ir stipri palielinājies apdzīvoto apmetņu skaits Latgalē un Lubāna ezera tuvumā. Šeit notika arī dzintara apstrāde un gatavoja krelles, kas bija raksturīgas tikai Lubāna vidējā neolīta dzintara apstrādes centram (Latvijas vēstures institūts 2001).

No Rēzeknē un Rēzeknes rajonā esošiem pilskalniem gandrīz ceturtā daļa (seši no divdesmit septiņiem) tiek izmantoti tūrisma piedāvājumā. Regulāri apmeklēti ir Rēzeknes pilskalns, kurš gan nav iekļauts valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā kā pilskalns, bet gan kā Rēzeknes viduslaiku pils, kas atrodas uz tā un Mākoņkalna pagastā Mākoņkalns ar Volkenbergas pilsdrupām un K. Ulmaņa piemiņas akmeni tā pakājē. Mākoņkalns piesaista ar iespēju no tā vērot apkārtējo ainavu un Rāznes ezeru. Uzkāpšanu tajā atvieglo dažus gadus iepriekš uzstādītās koka kāpnes. Pie Mākoņkalna ir stāvlaukums autotransportam, tualete. Arī Mākoņkalna pagastā esošo Milkas pilskalnu sakopis vietējais uzņēmējs un uzstādījis tajā Dievmātes statuju, kas liecina par Latgales iedzīvotāju ticību Dievmātei Marijai, Kristus mātei un pārliecību par Dieva esamību. **Īdeņas pilskalns** Nagļu pagastā un **Springu pilskalns** Ozolmuižas pagastā ir iekļauti vietējos maršrutos un 2007. gada rudenī, projekta INTERREG III ietvaros aprīkoti ar vietējo infrastruktūru (soli, galdi, šūpoles, atkritumu tvertnes, velostatīvi). Īdeņas pilskalns atrodas blakus tūristu iecienītai tūristu mītnei „Zvejnieki”, kur saimniece arī Lubāna mitrāja, Tīrumnieku purva taku gide. Deviņi pilskalni ir vizuāli ieraugāmi un vērtējami kā tūrisma resursi ar perspektīvi kļūst par tūrisma produktu kā iepriekš minētie pilskalni.

Kulta vietas

Aizsargājamo arheoloģisko pieminekļu grupā minētas arī kulta vietas. Rēzeknē un Rēzeknes rajonā pavisam kopā ir 15 kulta vietas, lielākā daļa no tām ir akmeņi un laukakmeņi.

Pieminekļi un piemiņas vietas

Rēzeknes pilsētā un rajonā ir daudz kultūrvēstures objektu – vēstures un mākslas pieminekļi, piemiņas vietas, akmeņi, zīmes, plāksnes vai atsevišķas kapa vietas, kas nav iekļautas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, bet saistīti ar Rēzeknes pilsētas, novada, starptautiskā vai Latvijas mērogā nozīmīgiem vēsturiskiem notikumiem, mākslas un etnogrāfijas tradīcijām, ievērojamām personām, un kuriem ir zinātniska, kultūrvēsturiska, vai izglītojoša nozīme.

Kopumā Rēzeknes pilsētā esošo pieminekļu un piemiņas vietu tehniskais stāvoklis būtu vērtējams kā labs, un, ņemot vērā labo pieejamību, ar to saprotot gan fizisku piekļuvi, gan iespēju apmeklēt pieminekli jebkurā laikā, rada priekšnoteikumus šo pieminekļu kā tūrisma resursu izmantošanu tūrisma piedāvājuma dažādošanai pilsētā. Savādāka situācija vērojama lauku teritorijās, kur pieminekļu un piemiņas vietu sakopšana bieži vien no vietējo pašvaldību puses tiek atstāta novārtā. Pozitīva attieksme pieminekļu un piemiņas vietu sakopšanā ir Nautrēnu pagastā, Viļānu pilsētā, Lūznavas pagastā un vēl dažos pagastos. Autoresprāt šeit būtu jāpiemin arī Lūznavas parkā novietotā Madonnas statuja un piemineklis „Krystus nesējs” Feimaņu pagastā, kurus nevarētu pieskaitīt pieminekļu grupai, bet kuri ir iecienīti tūristu vidū.

Muzeji

Muzeji sniedz sabiedrībai nozīmīgas un daudzveidīgas sociālās un kultūras vērtības.

Šobrīd ir pagājis laiks, kad katrā pagastā un rajona centrā tika veidots muzejs ar mērķi kaut ko saglabāt vai pieminēt. Lai gan muzeji spēlē nozīmīgu lomu kultūras mantojuma saglabāšanā, tomēr mūsdienās tiem aktīvi jāseko līdz modernajām tendencēm un jāspēj iet līdz laikam. Tikai tā muzeji varēs piesaistīt apmeklētājus un tūristus un būt konkurētspējīgs izklaides un izziņas objekts ātri mainošajai sabiedrībai. Šie paši apstākļi nosaka arī Rēzeknes pilsētas un Rēzeknes un Viļānu novadu muzeju darbību.

Arī Latvijas Tūrisma informācijas biroja veidotajā materiālā par pasākumiem un tradicionālajiem svētkiem Latgalē iekļauts tikai viens - F.Trasuna - muzejs, kas piedāvā kāzu rīkošanu un izdarības Latgaļu tradicionālajā stilā tādā veidā popularizējot un saglabājot vienu no Latgales nemateriālā kultūras mantojuma tradīcijām – kāzas, no kā nākas secināt, ka Rēzeknes rajona teritorijā esošie pārējie muzeji nav īpaši aktīvi dažādu pasākumu organizēšanā vai svētku iniciēšanā ne reģiona, ne valsts mērogā un līdz ar to kultūras tūrisma tirgū viņi iesaistās maz.

Rēzeknes pilsētā un rajonā kopumā ir 12 muzeji. Divi no tiem ir privāti seno sadzīves un darba rīku kolekcijas, kuras atrodas lauku teritorijā un ir tūristu iecienītas apmeklējuma vietas. Tie ir Latgales lauku sēta „Mežmalas” Pušas pagastā un veco sadzīves un darba priekšmetu kolekcija „Klētiņa” Feimaņu pagastā. Šie muzeji vairs neatbilst tūrisma resursa statusam, jo būtībā pilda tūrisma produkta funkcijas. Nosacīti šo divu muzeju darbību varētu saistīt arī ar nemateriālo kultūras mantojumu, jo stāstījums un kolekcijas priekšmetu rādīšana darbībā ir viens no instrumentiem šīs mantojuma daļas saglabāšanā un popularizēšanā.

No pārējiem 9 rajonā esošiem muzejiem 8 ir novadpētniecības un vēstures muzeji, kuros savākti materiāli par sava pagasta vēsturi, notikumiem un izciliem cilvēkiem. Un vēl viens muzejs ir Franča Trasūna memoriālā māja-muzejs, kurā ir gan pastāvīgās ekspozīcijas, gan izstāžu zāle, un tā ir arī daudzu kultūras pasākumu norises vieta.

Muzejs, kurš aktīvi veido muzejpedagoģiskās programmas un aktīvi piedalās dažādu pasākumu organizēšanā un jo īpaši svarīgs izziņas avots par Latgales keramikas rašanos un attīstību Latgales Kultūrvēstures muzejs. Krājuma nozīmīgākās kolekcijas ir Latgales keramika, latgaliešu literatūras un tēlotājas mākslas darbi. Viena no Rēzekni un novadu raksturojošām kolekcijām ir Latgales keramika, kuras attīstības vēsturei ekspozīcijā var izsekot no akmens laikmeta līdz pat mūsdienām. Izstāžu namā regulāri skatāmas mākslas izstādes. Par tradicionālām kļuvušas Latgales mākslinieku darbu skates rudenos un Latgales keramiķu izstādes pavasaros, Mākslas koledžas un Bērnu mākslas skolas audzēkņu darbu izstādes. Zinātniskajā bibliotēkā var izvēlēties grāmatu līdzņemšanai vai strādāt turpat, lasītavā, arī – izmantojot internetu. Apmeklētājiem muzejs sniedz iespēju iepazīt divas pastāvīgās ekspozīcijas – „Rēzekne laikmetu griežos” un „Latgales keramika”.

Informācija par muzejiem tūrisma ceļvežos un mājas lapās ir maz pieejama. Lielākā daļa muzeju atrodas tālu no galvenajiem satiksmes ceļiem un uz tiem trūkst norādes zīmes. Muzeji tikai daļēji iesaistās vietējo kultūras pasākumu organizēšanā, vai neiesaistās nemaz. Muzejos telpas un stendi ir novecojuši, un tie netiek līdz mūsdienu laikmeta modernajām prasībām. Par maz tiek domāts par jauniešu piesaistīšanu muzeju apmeklējumam un atraktīviem pasākumiem, kas jauniešus ieinteresētu tos apmeklēt un iesaistīties vēstures izziņāšanā.

Nemateriālais kultūras mantojums

Ņemot vērā nemateriālā kultūras mantojuma unikalitāti un to, ka Latvijā par to sāks runāt pavisam nesen, nav izveidota sistēma, kādā veidā saglabāt un uzskaitīt nemateriālā kultūras mantojuma nesējus. Bez tam jāņem vērā, ka nemateriālais kultūras mantojums, galvenokārt, tiek mantots pieredzes rezultātā to nododot no paaudzes paaudzē, piemēram, tradīcijas, mutvārdu nemateriālo mantojumu, vai runājot par Latgali – keramiķu tradīcijas, latgaļu valodu. Nemateriālā kultūras mantojuma pārmantojamība, līdz ar to saglabāšana, atkarīga no cilvēkiem, kas to pārmanto – vai viņi turpmāk izmantos savas prasmes, vai tam būs piemēroti apstākļi, vai viņi vēlēšies ar savām zināšanām dalīties, būs gatavi tās saglabāt un turpināt to nodošanu nākamajai paaudzei. Nozīmīgāko nemateriālo kultūras mantojumu Rēzeknes rajona teritorijā varētu iedalīt trijās lielās grupās:

- keramiķu darbnīcas un podniecības tradīciju kultūras mantojums;
- amatnieku darbnīcas un dažādu amatniecības tradīciju kultūras mantojums;
- citi tradicionālie svētki un pasākumi, kas rīkoti pēc latgaļu tradīcijām

Rēzeknes rajonā ir Latgalē vislielākais keramiķu un tautas mākslas amatnieku piedāvājums tūristiem, kas dod ieskatu Latgales tautas mākslas un podniecības tradīcijās. Eiropas komisijas un Latvijas ekonomikas rīkotajā projektu konkursā par Eiropas izcilāko tūrisma galamērķi 2008. gadā par labāko tika izvirzīts

Amatniecība. Latgales keramika formu, rotājumu un kolorīta ziņā ir primitīvāka, tuvāka sākotnējām latviešu podnieku tradīcijām, ar ko Latgales keramika piesaista dažādu vecuma un profesiju pārstāvju interesi. Rēzeknes rajons var lepoties ar daudzskaitlīgo amatnieku esamību, un tikai daļa no tiem piedāvā savas prasmes un amata meistarību kā īpašu tūrisma pakalpojumu, kas Rēzeknes rajonā būtu jāatbalsta un jāattīsta. Nekur citur Latvijā podnieku tradīcijas nav saglabājušās tik izteikti kā Latgalē jo sevišķi Rēzeknes rajonā, tāpēc to var uzskatīt par unikālu un īpašu tūrisma resursu. Blakus podniecībai Rēzeknes rajonā tiek piekopta arī koka pārveidošanas mākslinieciska apstrāde un metālkalšana, daiļamata meistari.

Argumenti kultūras tūrisma attīstībai Rēzeknes pilsētā un rajonā ir šādi:

- Latvijas ietvaros Latgale un tād arī Rēzeknes pilsēta un rajons ir interesanta ar kultūras mantojumu bagāta teritorija (Latgaļu un cittautiešu), ko nepieciešams apkopot, klasificēt, popularizēt un padarīt pieejamu visiem interesentiem ar visdažādākajiem informācijas līdzekļiem.
- Rēzeknes rajona ezeru pievilcība un īpašā daba ir interesanta kultūras tūristiem, atpūtniekiem, velotūristiem, ūdenssporta tūristiem, peldu tūristiem, pārgājēju cienītājiem, makšķerniekiem, medniekiem, slēpotājiem, dabas pētniekiem.
- Rēzeknes pilsēta un rajons ir interesanti ar bagātu sakrālo kultūras mantojumu, kas ir viena no ievērojamākajām šāda veida kultūras mantojuma koncentrācijas vietām Latvijas ziemeļos un austrumos (katoļu kultūras elementi kā baznīcas, krucifiksi, kapuvietas, tradīcijas).
- Latgales reģiona un īpaši Rēzeknes pilsētas un rajona ģeogrāfiskais stāvoklis (transporta maģistrāles, 3 valstu robežas, lielpilsētu tuvums: Rīga, Viļņa, Minska, Tallina, Helsinki, Sanktpēterburga, Varšava, Maskava) ievērojami palielina kultūras tūrisma piesaisti kultūras mantojuma objektiem no Latvijas kaimiņvalstīm.
- Rēzeknes pilsētā un rajonā atrodas bagāts cilvēka radīto kultūras pieminekļu klāsts (pilskalni, nocietinājumu būves, pieminekļi, piemiņas vietas, muzeji, baznīcas).
- Teritorijā atrodas Rēzeknes augstskola, kur tiek sagatavoti tūrisma speciālisti.

- Senās tradīcijas un citu nemateriālo kultūras mantojumu piedāvā tautas mākslinieki.
- Īpaši nemateriālā kultūras mantojuma sakarā izceļas latgaļu viesmīlība, tradīcijas, latgaļu valoda.
- Kultūras tūristus pievilina Latgales vēsture un Rēzeknes rajona vēsturiskās saites ar citiem reģioniem.
- Latvijā un pasaulē atpazīstama Latgales amatniecība un māksla, kas īpaši attīstīta un ievērtības cienīga ir Rēzeknes pilsētā un rajonā (podniecība, tekstilmāksla, glezniecība, mūzika un dziesmas utt.).
- Dažāda veida sarīkojumu, tradīciju, tautas svētku, muzeju un sporta spēļu popularitātes un līdz ar to apmeklētāju skaita pieaugums.
- Krievijas ekonomikas pakāpeniska atveseļošanās, kas radīs saimnieciskās iespējas Latvijas lielākās kaimiņvalsts iedzīvotājiem pavadīt savus atvaļinājumus arī Latgalē un Rēzeknē, arī ņemot vērā ciešās saimnieciskās, radnieciskās un kultūras saiknes, kas abas valsis saistījušas Padomju laikos.
- Līdz ar veiksmīgu Rīgas tūrisma attīstību, daļa tūristu no galvaspilsētās ieceļos Latgalē un apmeklēs Rēzeknes pilsētu un rajonu.
- Izceļojoši novadnieki brauc apciemot savu senču dzimtās vietas.

Latgalē ir neierobežotas tūrisma iespējas, jo neskarta daba te savienojas ar vēsturi, un tūrisma attīstībai te netraucē attālums no Rīgas. Tomēr tūrisma produkts sastāv no dažādiem faktoriem, kas ietekmē tēla veidošanos, un tos ir nepieciešams uzlabot.

Aktīvā un sporta tūrisma resursi

Aktīvās atpūtas piedāvājums Rēzeknes rajonā ir aktīvā atpūta pie un uz ūdens, zirgu izjādes, kvadricikli. Visi tūrisma uzņēmumi, kas atrodas tiešā ūdenstilpņu tuvumā piedāvā makšķerēšanu, laivu nomu, katamarānus. Uzņēmēji pie Pārtovas ezera piedāvā arī ūdensslēpes un veikbordus, jo atrodas pie ezera, kur ir atļauts braukt ar ūdensmotociklu. Vairumā ezeru Rēzeknes rajonā aktivitātes ar motorizētiem ūdensbraucamiem transporta līdzekļiem nav atļautas. Eko pludmale pie Rāznas ezera piedāvā ekskursijas izbraucienus ar lēngaitas kuterīti pa ezeru. Ir nepietiekams piedāvājums upju ūdenstūrisma jomā – trūkst laivu nomas un piedāvājumu ceļošanai pa Rēzeknes rajona upēm. Vairumā tūrisma uzņēmumos tiek piedāvātas makšķerēšanas iespējas, bet rajonā ir arī īpaši makšķerēšanas piedāvājumi, kur par attiecīgu samaksu var makšķerēt īpaši ierīkotos zivju dīķos.

Viena no perspektīvākajām tūrisma nozarēm ir velotūrisms, pie kura attīstības Rēzeknes rajonā vēl nav īsti strādāts. Izstrādātie un šobrīd piedāvātie velomaršruti ir pielāgoti esošajiem sabiedriskas lietošanas ceļiem. Nav īsti labiekārtotu veloceliņu. Taču šo aktīvā tūrisma veidu ļoti iecienījuši ārzemju tūristi un arī ceļojošie Latvijas jaunieši, sevišķi uzsverot, ka tas ir lēts un videi draudzīgs tūrisma veids. Tā kā velotūrisma popularitāte pieaug ar katru gadu, tad arī Rēzeknes rajonā nepieciešams izveidot veloceliņus, nodrošināt celiņus ar nepieciešamo infrastruktūru, izveidojot drošas velosipēdu novietnes, darbnīcas, informācijas punktus un kartes. Čornajas pagastā darbojas šautuve

Trūkst aktīvās atpūtas piedāvājumu bērniem, dažādu rotaļu laukumu un istabu veidā.

Aktīvās atpūtas piedāvājuma paplašināšanā daudz ideju ir Rēzeknes rajona tūrisma uzņēmējiem un nozarē strādājošajiem.

Lauku tūrisma resursi

Latvijas iedzīvotājiem vissvarīgākie piesaistes momenti ir pirts, ūdens tuvums un laba ēdināšana. Tad seko dažādi aktīvās atpūtas piedāvājumi: laivu noma, zirgu izjādes, makšķerēšanas iespējas, slēpošanas iespējas, viesību iespējas. Toties ārvalstu tūristus visvairāk interesē neskarta daba, ievērojamu vietu apskate un velotūrisms, un tikai tad nāk pirts, makšķerēšana, zirgu izjādes un peldēšana. Ārzemju tūristiem interesanta šķiet iespēja piedalīties lauku darbos, kas vietējiem tūristiem neliekas pievilcīga.

Pavisam cita veida virziens lauku tūrismā ir ekotūrisms. Tas saistīts ar jaunu tendenci lauku tūrisma uzņēmēju vidū - vides apziņas paaugstināšanos un apzinātu dabas resursu taupīšanu. Šādām saimniecībām tiek piešķirts Zaļais sertifikāts. Ekosertifikācija un Latvijas gadījumā – nacionālā vides kvalitātes zīme Zaļais sertifikāts lauku tūrisma saimniecībām ir labs pamats vides aizsardzības prasību ieviešanu lauku tūrisma sektorā, padarot šo jomu drošāku un pievilcīgāku tūristiem. Tas paaugstina vides apziņu, uzlabo attieksmi pret dabas aizsardzību un sekmē racionālu resursu (t.sk. nozīmīgu tūrisma resursu) izmantošanu ilgtermiņā.

NODARBINĀTĪBA UN DARBA SAMAKSA

Nodarbinātības un darba samaksas rādītāji raksturo ne tikai ekonomiskās, bet arī sociālās jomas attīstības līmeni, parāda šo abu jomu mijiedarbību, ekonomisko potenciālu iedzīvotāju labklājības pieaugumam.

Rēzeknes rajona līmenī par saimnieciskās darbības sekmēšanas funkciju gādā Rēzeknes rajona padomes Attīstības plānošanas un informācijas nodaļa – sniedzot informāciju un konsultācijas pašvaldībām, esošajiem un potenciālajiem uzņēmējiem, rajona iedzīvotājiem. Tūrisma uzņēmējdarbības sekmēšanā aktīvi darbojas Rēzeknes pilsētas un rajona Tūrisma informācijas centrs, kas atrodas Rēzeknē.

Katrā pagastā darbojas lauku konsultants, kurš informē vietējos iedzīvotājus par uzņēmējdarbības attīstības iespējām sadarbībā ar Lauksaimniecības konsultāciju biroju.

Rēzeknes rajonā ir realizēts vislielākais ESF projekts, kurā tika subsidētas gandrīz 200 darba vietas ilgstošajiem rajona bezdarbniekiem, no kuriem 60 bezdarbnieki pēc projekta beigām palika strādāt pie darba dēvēja, tādējādi kopumā krietni samazinot bezdarba līmeni.

Bezdarba līmenis un dinamika

Bezdarba līmenis Rēzeknes rajonā jau kopš 90-to gadu sākuma ir bijis ievērojami augstāks nekā vidēji Latvijā.

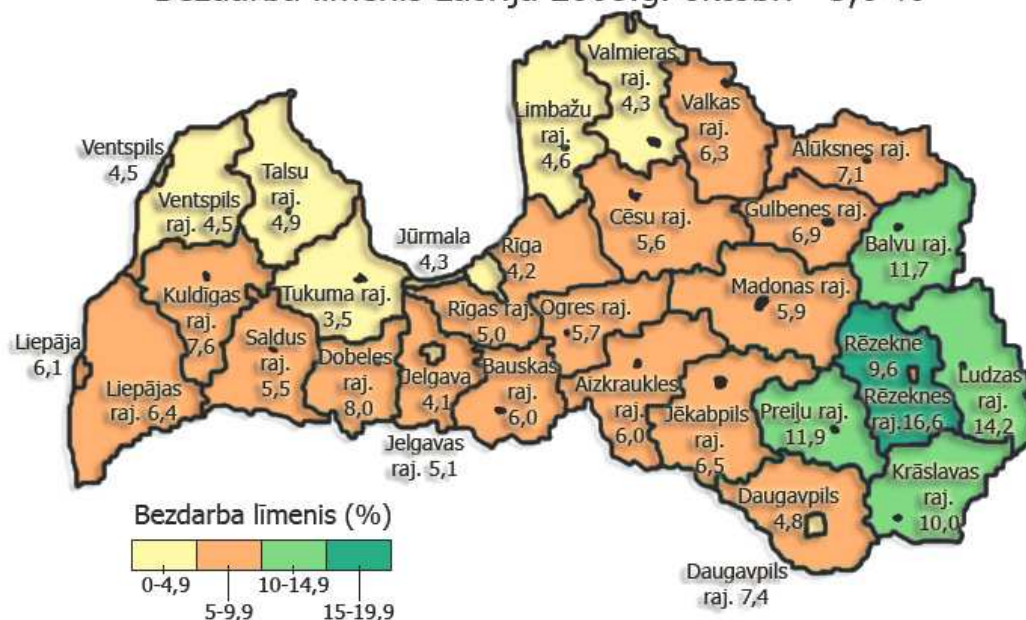
Biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorijā ilgstošo bezdarbnieku skaits ir viens no augstākajiem.

Galvenie bezdarba rādītāji 2008.gada oktobrī salīdzinājumā ar 2008.gada septembrī

Reģions, pilsēta, rajons	Bezdarbnieku skaits mēneša beigās		Izmaiņas (+/-) cilvēku skaits	Bezdarba līmenis mēneša beigās (%)*		
	2008.gada septembris	2008.gada oktobris		2008.gada septembris	2008.gada oktobris	Izmaiņas (+/-) procenta punktos
Rēzeknes pils.	1504	1617	113	9,0	9,6	0,6
Rēzeknes raj.	2955	2968	13	16,5	16,6	0,1
Latgales reģionā kopā:	15272	15709	437	9,3	9,5	0,2
Valstī kopā:	57644	61049	3405	5,3	5,6	0,3

* Bezdarbnieku skaits skaits ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā

Bezdarba līmenis Latvijā 2008.g. oktobrī - 5,6 %

Darba samaksa

Bruto darba samaksas līmenis biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorijā ir viens no zemākajiem valstī. Salīdzinot ar vidējo darba samaksu valstī, var redzēt, ka situācija ir dramatiska.

STRĀDĀJOŠO MĒNEŠĀ VIDĒJĀ DARBA SAMAKSA REPUBLIKAS PILSĒTĀS UN RAJONOS*

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bruto						
sabiedriskajā sektorā						
LATVIJA	200.00	224.00	243.00	285.00	350.00	476.62
Rēzeknes rajons	131.00	148.00	168.00	187.00	225.00	297.50
privātā sektora komersanti ar nodarbināto skaitu >=50						
LATVIJA	233.58	274.67	343.67	455.06
Rēzeknes rajons	143.18	169.75	217.38	297.31

* Centrālās statistikas datu bāze

Rēzeknes rajonā, tāpat kā visā Latvijā pēdējo gadu laikā bija jūtams darba samaksas pieaugums. Noturīgais darba samaksas kāpums saistīts gan ar sabiedriskā sektora, gan ar privātā sektora straujāku darba samaksa pieauguma tempu. Šī gada otrajā ceturksnī tautsaimniecības izaugsmes palēnināšanās mazināja darbaspēka pieprasījumu, kas savukārt veicināja bezdarba līmeņa paaugstināšanos biedrības darbības teritorijā.

IZGLĪTĪBAS IEGŪŠANAS UN ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS

Plānotā novada teritorijā darbojas:

- 1) 16 pirmsskolas izglītības iestādes, kuras atrodas Audriņu, Bērzgales, Čornajas, Dricānu, Gaigalavas, Griškānu, Ilzeskalna, Kaunatas, Lūznavas, Nautrēnu, Mākoņkalna, Ozolaines, Rikavas, Sakstagala, Stoļerovas, Strūžānu pagastos;
- 2) 12 pirmsskolas izglītības grupas: Makašānu amatu vidusskolā, Maltas 2.vidusskolā, Daugaviešu, Feimaņu, Kalnezeru katoļu, Kruķu, Mākoņkalna, Nagļu, Sakstagala, Silmalas, Strūžānu un Verēmu pamatskolā;
- 3) 20 pamatskolas: Bērzgales, Feimaņu, Gaigalavas, Strūžānu (Gaigalavas pagastā), Griškānu, Ilzeskalna, Lendžu, Lūznavas, Mākoņkalna, Nagļu, Ozolaines, Rikavas, Sakstagala, Vītoli (Sakstagala pagastā), Kruķu (Silmalas pagastā), Silmalas, Daugaviešu (Silmalas pagastā), Stoļerovas, Strūžānu, Verēmu pamatskola;
- 4) 8 vidusskolas, kuras atrodas Audriņu; Dricānu; Kaunatas; Nautrēnu; Silmalas –Tiskādu vidusskola; Verēmu – Makašānu amatu vidusskola; Maltas – Maltas 1.vidusskola, Maltas 2.vidusskola-pagastos;
- 5) 3 speciālās izglītības iestādes: Adamovas sanatorijas internātpamatskola (Verēmu pagastā), Tiskādu sanatorijas internātpamatskola (Silmalas pagastā), Maltas speciālā bāreņu internātpamatskola (Maltas pagastā);
- 6) 2 profesionālās izglītības iestādes: Lūznavas profesionālā vidusskola (Lūznavas pagastā) un Latgales amatniecības meistarų skola (Bērzgales pagastā);
- 7) 3 profesionālās ievirzes izglītības iestādes: Rēzeknes rajona bērnu un jauniešu sporta skola (administrācija atrodas Rēzeknē (Atbrīvošanas le. 95), Maltas bērnu mūzikas skola (Maltas pagastā), Nautrēnu bērnu mākslas skola (Ludzas bērnu mākslas skolas filiāle Nautrēnu pagastā);
- 8) 2 bērnu un jauniešu centri: Maltas bērnu un jauniešu centrs (Maltas pagastā) un Ozolmuižas pagasta bērnu un jauniešu dienas centrs (Ozolmuižas pagastā).

Pašreiz Rēzeknes rajona teritorijā notiek mazo skolu optimizācija un iestāžu reorganizācijas gadījumos telpas tiek saglabātas sabiedriskām vajadzībām. Izglītības iestādes ir likvidētas Ozolaines, Čornajas, Pušas, Sokolku pagastos un reorganizētas zemākā pakāpē Gaigalavas, Bērzgales, Sakstagala pagastos.

Rēzeknes rajona pašvaldības nodrošina skolēnu pārvadāšanu no dzīves vietas uz sava pagasta vai blakus pagasta izglītības iestādēm.

Izglītības darba metodisko un organizatorisko vadību, informācijas apriti un visus pārējos ar vispārējās izglītības procesa nodrošināšanas vadību saistītos pasākumus, nodrošina Rēzeknes rajona padomes Izglītības pārvalde.

Nevienā skolā pašreiz nav izveidota skolu ēku iekšējā infrastruktūra, atbilstoši bērnu ar kustību traucējumiem vajadzībām. Tādēļ uzmanība ir jāpievērš izglītības iestāžu specializētās infrastruktūras pilnveidošanai bērniem ar kustību traucējumiem.

Nākotnē jāpilnveido tālākizglītības sistēma, kura ļautu ātrāk un efektīvāk izvēlēties un atrast apmācības kursus, kuri nepieciešami profesionālās kompetences celšanai un personības pilnveidei. Svarīga ir arī sadarbības tīkla tālāka veidošana un uzturēšana starp pašvaldībām, uzņēmējiem, mācībspēkiem un NVO.

2006. gada sākumā Pieaugušo izglītības apvienības realizētā projekta ietvaros tika apmācīti, sagatavoti mūžizglītības koordinatori, kuri turpmāk stiprinās informācijas pieejamību un apmaiņu mūžizglītības jomā vietējos rajona centros.

VESELĪBAS APRŪPE

Rēzeknes rajonā iedzīvotājiem veselības aprūpi nodrošina gan plānotā Rēzeknes novada teritorijā, gan plānotā Viļānu novada teritorijā izvietotās veselības aprūpes iestādes: rajona pašvaldības uzņēmums - SIA „Viļānu slimnīca”, SIA „Ružinas doktorāts” (Silmālas pagastā), feldšeru-vecmāšu punkti (6 sertificētie un 11 nesertificētie) un vairāku ģimenes ārstu prakses vietas pagastos vai regulāri izbraukumi uz pagastiem slimnieku pieņemšanai.

Rēzeknes rajona pašvaldības SIA ”Viļānu slimnīca” nodrošina 25 terapeitiskās un 26 sociālās gultas vietas. Slimnīcā darbojas neatliekamās medicīniskās palīdzības un pacientu uzņemšanas nodaļa, terapijas nodaļa, fizikālās terapijas kabinets, laboratorija, rentgena kabinets un ginekologa prakse. Viļānu slimnīca nodrošina telpas 4 ģimenes ārstu praksēm, zobārstniecībai un LOR speciālistam.

Veselības aprūpes funkciju kvalitatīva veikšana ir viena no prioritātēm Rēzeknes rajonā, kam tiek veltīta aizvien lielāka uzmanība. Teritorijā ir radīts kvalitatīvs veselības primārās aprūpes sniedzēju tīkls, kuru būtu nepieciešams pakāpeniski modernizēt, kā arī izveidot kā vienotu veselības aprūpes kompleksu, kas ļautu iedzīvotājiem iegūt kvalitatīvu veselības aprūpi vienkopus.

Ņemot vērā iedzīvotāju zemo maksātspēju, ir jāatzīmē, ka, lai pilnveidotu profilakses aprūpi, ir ļoti būtiski, lai darbotos veselības apdrošināšana. Privātā veselības apdrošināšana ir dārga un reti kurš var saņemt šādu apdrošināšanu. Veselības apdrošināšana pārsvarā ir pieejama publiskajā sektorā, retāk privātā sektorā strādājošo vidū. Jāuzsver, ka veselības apdrošināšanas iemaksas nenosedz visu pakalpojumu izmaksas, kas rada papildus slogu ārstniecības iestādēm.

SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA

Rēzeknes rajonā darbojas divas sociālās aprūpes iestādes Strūžānu veco ļaužu pansionāts (Strūžānu pagastā) un Tiskādu bērnu nams (Silmalas pagastā), bet sociālos pakalpojumus sniedz arī rajona pašvaldības iestāde Veselības un Sociālās Aprūpes centrs „Malta” un SIA „Viļānu slimnīca” nodrošinot sociālās aprūpes gultas vietas.

Strūžānu veco ļaužu pansionāts ir veco ļaužu un invalīdu vispārēja tipa ilgstošās sociālās aprūpes iestāde, kurā uzņem pirmās un otrās grupas invalīdus un pensijas vecumu sasniegušās personas, kurām nepieciešama pastāvīga vai pagaidu sociālā un medicīniskā aprūpe. Vidēji gadā pansionātā uzturas 55 cilvēki, veidojot pilnīgu noslogojumu. Esošais pieprasījums pēc pansionāta pakalpojuma pārsniedz piedāvājumu, tādēļ Rēzeknes novadā būs nepieciešams meklēt risinājumus veco ļaužu sociālās aprūpes nodrošināšanai.

Tiskādu bērnu namā dzīvo bērni-bāreņi un bērni, kuru vecākiem ir atņemtas aizgādības un aprūpes tiesības. Tie ir bērni, kuriem nav ģimenes pavarda, kuri nesaņem vecāku mīlestību, rūpes un gādību. Vidēji gadā bērnu namā uzturas 75 bērni, veidojot pilnīgu tā noslogojumu. Bērnu nama audzēkņi saņem aprūpi (tajā skaitā, arī veselības), materiālo nodrošinājumu, uzturu, vispusīgu izglītību. Bērnu nama vadība, pedagoģiskais un apkalpojošais personāls savu tiesību un iespēju robežās cenšas kompensēt likteņa pārdarījumus šiem bērniem. Bērnu nama piedāvājums neatbilst esošajam pieprasījumam un kvalitātes prasībām.

Pašlaik Rēzeknes rajonā katrā pagastā darbojas viena Bāriņtiesa - izņēmums ir Kantinieku un Sakstagala pagasti, kuri ir izveidojuši vienu kopīgu Bāriņtiesu. Bāriņtiesa ir vienīgā iestāde, kas pamatojoties uz likumu var steidzami pieņemt lēmumus bērnu interešu aizstāvībai un nodrošināšanai.

Rēzeknes rajona pašvaldības iestāde Veselības un sociālās aprūpes centrs „Malta” nodrošina 40 sociālās gultas vietas. Veselības un sociālās aprūpes iestāde ir nodrošināta ar profesionāli sagatavotu personālu ilgstošai pacientu sociālajai un veselības aprūpei pacientiem ar slimības hroniskām formām. Pēc statusa šī iestāde ir ambulatorā ārstniecības iestāde un sociālās aprūpes specializēts centrs. VSAC (valsts sociālās aprūpes centrs) „Malta” tiek pildītas šādas funkcijas: sekundārā ambulatorā aprūpe un speciālistu konsultācijas, sociālā aprūpe, PVA (primārās veselības aprūpe) atbalsta funkcija, diagnostikas funkcijas PVA un SVA (sekundārā veselības aprūpe) neatliekamās palīdzības sniegšana, cieša sadarbība ar PVA ārstu un sociālo dienestu, hronisko slimnieku aprūpe- aprūpes pakalpojumu sniegšana personām, kurām ir objektīvas grūtības sevis aprūpēšanā. Iestāde tiek finansēta no Rēzeknes rajona padomes un vietējo pašvaldību budžeta, kā arī no pacientu iemaksām. Reālā situācija parāda, ka vispieprasītākais ir VSAC „Malta” sociālās aprūpes pakalpojums personām, kurām ir objektīvas grūtības sevis aprūpēšanā, jo Rēzeknes rajona Veco ļaužu pansionāts Strūžānos nenodrošina esošo pieprasījumu pēc šī pakalpojuma.

Rēzeknes rajona teritorijā katrā pagastā ir sociālais darbinieks (darbinieki), kurš (-i) nodrošina sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu pašvaldības iedzīvotājiem, palīdz cilvēkiem risināt sociālās problēmas un uzlabot sociālos apstākļus. Pagastu sociālo darbinieku metodisko vadību nodrošina Rēzeknes rajona padomes Sociālo jautājumu nodaļas vadītāja.

Rēzeknes rajona iedzīvotājiem ir pieejami 2 sociālās palīdzības dienas centri: Gaigalavas pagasta Sociālās aprūpes dienas centrs un Ģimenes atbalsta centrs „Aizvējš” Dricānos. Nautrēnu pagastā tiek veidots sociālā atbalsta centrs. Sociālās aprūpes un palīdzības dienas centru skaits uz novadu ir nepietiekošs.

35% plānotā Rēzeknes novada iedzīvotāju atbilst sociāli mazaizsargāto personu statusam. Līdz ar to viņiem būtu nepieciešama dažāda veida sociālā palīdzība un sociālie pakalpojumi.

32 potenciālā Rēzeknes novada pašvaldību iedzīvotāji ir ar viegliem un vidēja rakstura garīgiem traucējumiem, kuri pašlaik dzīvo psihoneiroloģiskajā, vispārējā tipa pansionātā vai slimnīcā un 27 bērni ievietoti speciālā internātskolā. Pēc atgriešanās no aprūpes iestādēm, viņiem būs nepieciešama atbilstoša dzīvojamā platība pašvaldībā.

Plānotā Rēzeknes novada iedzīvotājiem ir pieejama arī aprūpe mājās. Šis pakalpojumu kopums tiek sniegts vismazāk aizsargājamiem iedzīvotājiem - vientuļiem pensionāriem, invalīdiem vai citādi grūtībās nonākušiem cilvēkiem, lai nodrošinātu veselības un sociālo aprūpi mājās apstākļos. Tiek veikta piederīgo apmācība invalīda pareizai aprūpei un kopšanai mājās.

Iedzīvotājiem ir pieejami sociālās palīdzības pabalsti pagastos, kas ir palīdzības veids naudā (naudas aizstājējos) vai precēs, ko piešķir personai, kura objektīva riska gadījumos nevar nodrošināt savu pamata vajadzību apmierināšanu. Visi pagasti piešķir pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai. Pašvaldības izmaksā arī citus pabalstus (komunālo pakalpojumu apmaksas, pusdienu apmaksas skolēniem, pabalstu ārkārtas situācijā, apbedīšanas u.c. pabalstus naudā), ja ir apmierināts pamatots pašvaldības trūcīgo iedzīvotāju pieprasījums pēc pabalstiem minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai.

Pēdējos gados aizvien lielāks atbalsts tiek sniegts finansējums NVO sociālo pasākumu organizēšanai, bet tajā pašā laikā arī pašas organizācijas mēģina iegūt finansējumu šādiem un cita veida sociālās palīdzības pasākumiem.

Tiek plānots pakāpeniski pilnveidot un paplašināt sociālo dzīvokļu izveidi, kā arī ieviest vienotu sistēmu kā rīkoties pašvaldībām dažādās krīzes situācijās, piemētam izveidot Krīzes centru.

NEVALSTISKĀS ORGANIZĀCIJAS UN TO DARBĪBA

Rēzeknes rajonā darbojas vairāk nekā 40 biedrības, bet aktīvākās no tām pagaidām ir tikai 10.

Kā nozīmīgs vietējās attīstības faktors ir iedzīvotāju aktivitātes un līdzdalības līmenis teritorijā. Par iedzīvotāju līdzdalību vietējās attīstība jautājumu risināšanā liecina nevalstisko organizāciju skaits teritorijā, kā arī vietējās iniciatīvas projektu (aktivitāšu) skaits teritorijā.

Pateicoties Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” mazās NVO ir sarosījušās ar savu daļību dažādos pasākumos, kas veicina lieku teritoriju attīstību.

Biedrība „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” ir apvienojusi Rēzeknes rajona NVO sektoru kopā ar pašvaldībām un uzņēmējiem, kas veicina savstarpēju sadarbību. Biedrībā darbojas iedzīvotāji ar kopējām ekonomiskām, sociālām problēmām:

- Jaunieši
- Sievietes
- Pašvaldības
- Uzņēmēji
- Amatnieki
- Kultūra
- Sporta
- U.c.

Līdz šim salīdzinoši maz pēdējos 3 gados ir jaunas NVO ir dibinātas diezgan maz, bet jau š.g. sākumā ir vērojama tendence atkal tām veidoties, kā šogad, piemēram, ir izveidojusies, folkloras jomā NVO, sporta jomā, bērnu un ģimenes NVO u.c. Tas izskaidrojams ar to, ka ir iespējas iesaistoties dažādās aktivitātes, kur var dabūt arī finansējumu dažādu problēmu risināšanai un lauku teritoriju attīstībai kopumā.

Aktīvākās biedrības darbojas Bērzgales, Maltas un Viļānu pagastā. Šīs biedrības lielākoties darbojas un aktīvi ņem līdzdalību pašvaldības darbībā un teritorijas attīstības labad, rīkojot dažādus lielāka un mazāka mēroga pasākumus, kas veicina lauku iedzīvotāju aktivitāti.

Protams, Rēzeknes rajonā iedzīvotājiem trūkst informācijas, kas ļautu darboties NVO sektorā.

Jauniešu biedrības: Jauniešu biedrības mērķis darboties rajonā ir attīstīties, iesaistoties sadarbības projektos ar citām līdzīgu mērķu organizācijām Latvijā un pasaulē, veicināt iedzīvotāju pašiniciatīvu un vēlmi darboties dažāda veida aktivitātēs, ko piedāvās mūsu biedrība. Sekmēt mūsu pagasta iedzīvotāju labklājības līmeņa paaugstināšanos. Piesaistīt sadarbības partnerus.

Jauniešu biedrības savā darbības laikā ir izvērtējuši savas iespējas, izīrējuši telpas, piesaistījuši jaunus biedrus, veiksmīgi uzsākuši sadarbību pašvaldībām un citām NVO.

Tā, kā biedrību ir maz pagasta, tad ir radīta pagasta iedzīvotājiem papildus iespēju realizēt savas idejas, uzdrošināties paust savu viedokli, aizstāvēt savas intereses kopīgu mērķu īstenošanai. Sadarbojoties, vēlamies panākt, lai katrā pagastā būtu iespēja darboties aktīviem un uzņēmīgiem cilvēkiem.

2008. gadā piedalījāmies Kopienu iniciatīvu fonda rīkotajā akcijā „Dators NVO darbam”, diemžēl klēpdatoru neieguvām, jo darbojāmies tikai no 2008. gada janvāra. Šobrīd smago ekonomisko apstākļu dēļ ir sarežģīti iesaistīties projektu izstrādē, jo organizācijai nav savu finanšu līdzekļu, kas ļautu segt līdzfinansējuma daļu.

Lauku sieviešu biedrības: Biedrība apvieno sievietes, lai sekmētu tās biedru vispusīgu izglītību, informāciju, atpūtas un dažādu pasākumu organizēšanu un koordināciju Rēzeknes rajona iedzīvotāju interesēs.

Šādu biedrības galvenais uzdevums ir aktivizēt Rēzeknes rajona iedzīvotājus uzņemties iniciatīvas lēmumu pieņemšanā un sabiedriskā labuma mērķu sasniegšanā, veicināt pilsoniskās sabiedrības attīstību pagastā.

Darbojoties organizācijās, tiek veidots dialogs starp pašvaldību un sabiedrību, lai kopīgi meklētu risinājumus sasāpējušiem jautājumiem pagasta dzīvē. Liela vērtība tiek pievērsta jauniešiem. 2002.gadā tika realizēts Lauku Partnerības Programmas atbalstīts projekts "Sporta nodarbību organizēšana jauniešiem, kas nemācās un nestrādā". Tā ietvaros tika iegādāts sporta inventārs pamatskolas sporta zālei, kur ar sporta aktivitātēm var nodarboties visi interesenti. Jaunieši brīvprātīgo darbu ieguldīja brīvdabas estrādes atjaunošanā. Materiālus nodrošināja pašvaldība.

Notiek dažādas izglītojošas lekcijas ne tikai kluba biedriem, bet arī visiem interesentiem. Ņemot vērā iedzīvotāju zemo materiālo līmeni, tiek izmantotas iespējas organizēt bezmaksas lekcijas. Ļoti populāras kļūst floristikas un apzaļumošanas nodarbības, ko vada pašas kluba locekles. Nodarbības notiek galvenokārt ziemas periodā, kad lauku cilvēkam ir vairāk brīvā laika. Nodarbības notiek sadarbībā ar pagasta kultūras namu. Tā tiek gatavoti rotājumi un dekorācijas kultūras namam visos lielākajos gadskārtu svētkos un citos svētkos. Kluba biedru nopelns ir tas, ka arvien lielāku vērtību iedzīvotāji pievērš savas mājas apkārtnes apzaļumošanai. Notiek aktīva apmaiņšanās ar stādiem un padomiem. Populāras kļuvušas ikgadējās ekskursijas uz Latvijas puķu draugu saietiem.

Galvenie sadarbības partneri ir pašvaldības un to pakļautībā esošās institūcijas: bibliotēka, muzejs, kultūras nams, pirmsskolas izglītības iestāde un privātā sektora uzņēmēji. Kluba biedri piedalās dažādu pasākumu organizēšanā, kuru iniciatori bieži vien ir paši: vasarā notiek vēstulju akcija "Mans labākais kaimiņš", kuras mērķis ir mudināt cilvēkus pateikties pašaieliedzīgiem cilvēkiem. Lielu vērtību kluba biedri pievērš tautas tradīciju saglabāšanai un nodošanai nākamām paaudzēm: aktīvi piedalījās 2003.gada starptautiskā folkloras festivāla "Baltica-2003" organizēšanā Bērzgalē un ikgadējā folkloras saieta Annas dienā organizēšanā. Kluba biedri apmeklē kursus un seminārus un pēc tam dalās iespaidos un pieredzē par redzēto un apgūto.

Projektu izstrādāšanā un realizēšanā biedrībai laba sadarbība ir ar vietējiem privātā sektora uzņēmējiem: z/s „Annas”, z/s „Sējējs”, z/s „Strauti”, SIA „Saho”, SIA „Auto SDL”, SIA „Annas K”.

2006. gadā tika realizēts ĪUMSILS/ Pasaules Bankas atbalstītais projekts „Pilsoniskās sabiedrības grupu iesaiste savas un pagasta sabiedriskās dzīves kvalitātes uzlabošanā”. Projektā risināmā problēma bija zemais iedzīvotāju valstiskās, politiskās un tiesiskās apziņas līmenis, kādēļ daudzi nespēj atrast savu vietu un izprast savu lomu demokrātiskas sabiedrības veidošanas un valsts pārvaldes procesos. Projekta mērķis bija veicināt pilsoniskas sabiedrības veidošanos Bērzgalē, piedāvājot iedzīvotājiem iesaistīties aktuālu jautājumu lemlšanā un palielinot personīgo atbildību par savas dzīves kvalitātes uzlabošanu. Pasākumi: lekciju kurss "Komunikatīvo prasmju izkopšana", "Pasākumu plānošana un darba organizācija", „Floristikas pamati”; teorētisko zināšanu pielietošana praktiskās darbībās, atjaunojot skatītāju soliņus brīvdabas estrādē. Mērķauditorija: dažādi pilsoniskās sabiedrības slāņi, pašvaldības un privātā sektora pārstāvji. Projekta rezultātā tika veicināta dažādu sociālo slāņu satuvināšanās, sabiedrības grupu pašorganizēšanās, iegūtas prasmes kontaktēties un rast kopīgu valodu, dota iespēja pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem pieņemt lēmumus un strādāt komandās, lemt par savu vajadzību risināšanu.

Organizācijas biedri palīdz izstrādāt un realizēt projektus floristikas interešu pulciņam „Saulespuķe” un jauniešu pulciņam „Stiprinieki”. Projekti vērsti uz sabiedriskā labuma gūšanu, labiekārtojot un sakopjot Bērzgales vēsturiskās un atpūtas vietas.

2008. gadā organizācija uzrakstīja un iesniedza projektu Īpašu uzdevumu ministra Sabiedrības integrācijas lietās sekretariātam „Lauku nevalstisko organizāciju atbalsta programmai”. Projekts netika atbalstīts.

Invalīdu biedrības: Biedrību pastāvēšanas laikā ir realizēti vairāk nekā 10 projekti. Lielākie -biedrības kapitālais remonts, un aprīkojums, vasaras nometne 35 bērniem, mazākie sadarbībā ar Līvānu Balto māju, Velku fondu, SIF, KIF, un Dreifusa fondu. Katru gadu biedrības bērni brauc ekskursijā. Esam bijuši Lietuvā, braucienā pa Kurzemi, Latgali, Vidzemi. Pateicoties ārvalstu sponsoriem šogad plānojam braucienu uz Igauniju. Jau otro gadu par godu starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai Lakstīgalu salīnā tiek rīkots labdarības koncerts ""Žilā cerību puķe"" kurā uzstājas bērni -invalīdi no dažādām Latvijas vietām. Vecākiem tiek dota iespēja piedalīties psihologu, taktilās masāžas, un citu speciālistu apmācībās un lekcijās. Vismaz reizi mēnesī, notiek kāds lielāks pasākums vecākiem kopā ar saviem bērniem.

Biedrība apvieno 42 bērnus, un viņu vecākus, vecvecākus, un aizbildņus no četriem rajoniem. Rēzeknes, Preiļu, Madonas, un Ludzas un 20 pieaugušos invalīdus.

Ģimeņu biedrības: To galvenie darbības virzieni ir:

- ✚ Sniegt iespēju jaunajām ģimenēm pašapliecināties, pilnveidoties, papildināt zināšanas, prasmes un iemaņas;
- ✚ Palīdzēt sociālo problēmu risināšanā ģimenēs;
- ✚ Kultūras un sporta pasākumu organizēšana ģimenēm brīvā laika pavadīšanai un veselīga dzīvesveida popularizēšanai;
- ✚ Pieredzes apmaiņas un izglītojošu pasākumu rīkošana jaunajām ģimenēm;
- ✚ Sakaru uzturēšana, interešu pārstāvēšana ar citām biedrībām Latvijā;
- ✚ Ģimeņu attīstības veicināšana pagasta uzplaukumam un tā iedzīvotāju labklājības uzlabošanai

Aktivitātes darbības laikā: akcija „Uzdāvini grāmatu”; Akcija „Esmu redzams” (sadarbībā ar „If Latvia”); Humānā palīdzība ģimenēm (sadarbībā ar biedrību „JK nams „Jauniešu klubs””)

VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS NEPIECIEŠAMĪBAS APRAKSTS

Rēzeknes rajona kopienu partnerības vietējās attīstības stratēģija 2008.-2013.gadam ir izstrādāta balstoties uz Rēzeknes rajona teritorijas iedzīvotāju vajadzībām.

Rēzeknes rajona kopienu partnerības vietējās attīstības stratēģija 2008.-2013.gadam ir pamatota ar nepieciešamību turpināt aktivitāšu īstenošanu pārmaiņu sekmēšanai Rēzeknes rajona teritorijā, lai veicinātu sociālekonomisko izaugsmi, tātad arī iedzīvotāju dzīves kvalitātes līmeņa paaugstināšanos caur:

- ✚ ekonomisko aktivitāšu dažādošanu;
- ✚ sociālā kapitāla veidošanu;
- ✚ dabas un kultūras resursu ilgtspējīgu izmantošanu;
- ✚ līdzvērtīgu iespēju nodrošināšanu;
- ✚ vērtības pievienošanu vietējam produktam.

Attīstības stratēģijas īstenošana ir nepieciešama dažādu kopēju problēmu risināšanai, kā piemēram:

- ✚ sadarbības veicināšana starp NVO, uzņēmējiem, pašvaldībām;
- ✚ iesaistīt iedzīvotājus dažāda līmeņa aktivitātēs un parādīt, ka arī lauku teritoriju iedzīvotājiem ir iespēja daudz ko mainīt un uzlabot savā teritorijā
- ✚ pakalpojumu kvalitātes un pieejamības nodrošināšana;
- ✚ nodarbinātības nodrošināšana – bērniem jauniešiem brīvā laika pavadīšanas iespējas
- ✚ u.c.

Ja stratēģijas tiks īstenota iepriekšminētās problēmas tiks novērstas.

Stratēģijas galvenais uzdevums ir attīstīt teritorijas attīstības prioritātes, kas sekmētu Rēzeknes rajona kopienu partnerības darbības teritorijas attīstību, veicinātu jauninājumus, stiprinātu lauku ekonomiku un paaugstinātu dzīves kvalitāti.

VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS VĪZIJA

Balstoties uz SVID analīzi (skat. Sadaļā SVID analīze), iespējamo Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” ietekmi uz teritorijas attīstību, nosaka attīstības stratēģija.

Vīzija: Informēti un aktīvi lauku teritoriju iedzīvotāji veido un realizē kopējus projektus, idejas lauku teritoriju attīstības veicināšanai.

KULTŪRA UN SPORTS

Kultūra ir viens no galvenajiem dzīves kvalitātes rādītājiem gan attiecībā uz sabiedrību, gan individu, gan vidi. Tai ir būtiska loma nacionālās identitātes, it īpaši latviešu valodas saglabāšanā, kas dod arī papildus iespējas komunikācijas mehānismu veidošanai ar citām tautībām.

Biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorija ir vienmērīgi pārklāta ar kultūras iestāžu infrastruktūru - bibliotēkām, kultūras un tautas namiem, mūzikas un mākslas skolām, muzejiem, brīvdabas estrādēm. Teritorijā darbojas 35 pašvaldību bibliotēkas, 31 kultūras, tautas nams, 2 mūzikas, mākslas skolas, 3 akreditēti muzeji, 3 tautas mākslas kolektīvi: Rēzeknes rajona Tautas lietišķās mākslas studija „Rēzeknes apriņķa pūdnīki”, Rēzeknes rajona LKF kopa „Pūdnīku skūla”, Rēzeknes rajona jauktais koris „Trejkola”. Darbojas gandrīz viens simts pašdarbības kolektīvu, kuros iesaistīti vairāk nekā tūkstošs dalībnieku.

Kantinieku pagastā kopš 29.09.2007. darbojas „Sporta un atpūtas centrs”, kurā regulāri notiek sporta nodarbības, kā arī kultūras un atpūtas pasākumi.

Regulāri ar vietējo pašvaldību finansiālu atbalstu notiek rajona koru, deju kolektīvu, vokālo ansambļu, amatiereteātru skates, populārākais arī ārpus rajona robežām ir „Lubāna vilinājums”, kā arī grāmatu svētki, kuri katru gadu notiek Rēzeknes rajonā, kādā no pagastiem.

Sports

Sporta aktivitātēm ir neatsverama nozīme gan cilvēka veselības uzlabošanā, gan spēju pilnveidošanā un fiziskā sagatavotībā, gan garīgajā un sociālajā attīstībā, veicinot sociāli labvēlīgas un aktīvas sabiedrības veidošanu.

Rēzeknes rajonā ir vērojama salīdzinoši būtiska atšķirība sporta zāļu un halļu tehniskajā stāvoklī. Sporta infrastruktūrai ir nepieciešami lieli ieguldījumi. Daudziem stadioniem ir nepieciešami rekonstrukcijas darbi, lielākoties ir jānomaina futbola laukuma un skrejceļu segumi. Ir nepieciešami līdzekļi, lai infrastruktūru sakārtotu tādā līmenī, lai iedzīvotāji varētu to kvalitatīvi izmantot.

KOMUNIKĀCIJU INFRASTRUKTŪRA UN TEHNOLOĢIJAS

Autoceļi

Rēzeknes rajonu šķērso gan valsts, gan pašvaldību ceļi. Rēzeknes rajona teritoriju šķērsojošie valsts ceļi iedalās sekojoši:

Galvenie valsts autoceļi, kas iedalās divās kategorijās:

- II tehniskā kategorija – ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 31 m (pa 15,5 m uz katru pusi no ceļa ass),
- III tehniskā kategorija - ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 27 m (pa 13,5 m uz katru pusi no ceļa ass).

Pirmās šķiras valsts ceļi iedalās:

- III tehniskā kategorija - ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 27 m (pa 13,5 m uz katru pusi no ceļa ass),
- IV tehniskā kategorija - ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 22 m (pa 11 m uz katru pusi no ceļa ass),
- V tehniskā kategorija - ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 19 m (pa 9,5 m uz katru pusi no ceļa ass).

Otrās šķiras valsts autoceļi, kas arī iedalās III, IV un V tehniskajā kategorijā.

Rēzeknes rajonu šķērso dažādi nacionālās, reģionālās un vietējas nozīmes autoceļi:

- valsts galvenie autoceļi: A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza - Krievijas robeža; A13 Krievijas robeža- Rēzekne – Daugavpils - Lietuvas robeža, A15 Rēzeknes apvedceļš;
- valsts 1.šķiras autoceļi: P36; P54; P55; P56; P57; P59;
- valsts 2.šķiras autoceļi un pašvaldību ceļi: V499; V500; V528; V529; V549-V584; V586-V600; V735.

Valsts autoceļu, kas šķērso Rēzeknes rajona teritoriju, kopējais garums ir 895,225 km, tas ir 6. radītājs pēc valsts autoceļu garuma no visiem Latvijas rajoniem.

Rēzeknes rajonā uz valsts autoceļiem atrodas 34 tilti, no tiem 14 uz galvenajiem valsts autoceļiem, 4 uz pirmās šķiras ceļiem un 16 uz otrās šķiras ceļiem. Autoceļu tīkla blīvums Rēzeknes rajonā sastāda 3,27 km/km².

Sabiedriskais autotransports

Modernas sabiedriskā transporta sistēmas mērķis ir radīt pasažieriem ērtu, drošu, izdevīgu (cena, pakalpojuma kvalitāte), savstarpēji saistītu visu izmantojamo sabiedriskā transporta veidu tīklu.

Sabiedriskais autotransports ir viena no galvenajām alternatīvām pasažieru pārvadājumos, kuru izmanto Rēzeknes rajona iedzīvotāji.

Pasažieru pārvadājumus Rēzeknes rajonā veic:

- SIA „Dekom”;
- A/s „Rēzeknes autobusu parks”;
- Individuālie pārvadātāji: A. Greiškāns, J. Vaišļa un A. Ružs, J. Špringa un A. Zlotņikovs, z/s „Gamma”;
- Feimaņu, Dricānu, Silmalas, Kaunatas, Ozolmuižas un Sakstagala pagasti.

Rēzeknes rajona iedzīvotāji izmanto, galvenokārt, divas autoostas, kas pieder AS „Rēzeknes autobusu parks”: Rēzeknes un Viļānu autoostas. Taksometru pārvadājumus veic galvenokārt privātais autotransports.

Rēzeknes rajonu apkalpo vairāki starprajonu un starpvalstu pārvadātāji- Rēzeknes AP, Daugavpils ATU, Jēkabpils AP, SIA „Ludzas ATU”, SIA „Dautrans”, AS „CATA”, IU „Lapkovskis un dēls”, SIA „TU Vidlatauto”, „Madonas ceļu būve”, kā arī Nordeka Rīga, SIA „Norma-A” (ECOLINES), SIA „Baltijas autobusu līnijas” (Eurolines).

Dzelzceļš

Rēzeknes rajona teritoriju šķērso vairākas dzelzceļa līnijas, ko apkalpo a/s “Latvijas Dzelzceļš”. Rēzeknē ir ievērojams dzelzceļa transporta mezgls Latvijas dzelzceļu tīkla austrumu daļā. Rēzeknes stacijas dzelzceļa mezgls izvietots divu dzelzceļa maģistrāļu krustojumā virzienos Rīga - Maskava un Sanktpēterburga – Varšava. Rēzeknes dzelzceļa mezgls sastāv no 3 parkiem – Rēzekne I, Rēzekne II un Rēzekne III.

Dzelzceļa līnija Rīga – Maskava šķērso Dekšāru, Viļānu, Sakstagala, Ozolmuižas, Lendžu un Griškānu pagastus.

Dzelzceļa līnija Sanktpēterburga – Varšava šķērso Verēmu, Ilzeskalna un Bērzgales (pa robežu), Ozolaines, Silmalas, Maltas, Lūznavas un Feimaņu pagastus. Dzelzceļa līnijas esamību pagasti atzīst kā priekšrocību teritorijas attīstības veicināšanai. Lendžu pagastā atrodas viena dzelzceļa stacija - Taudejāni.

Lai nokļūtu līdz Rēzeknei, dzelzceļa transportu izmanto Sakstagala pagasts, Viļānu pilsēta un pagasts, Dekšāru pagasts un Griškānu pagasts, Lendžu pagasta Taudejāņu ciems. Rēzeknes rajona teritorijā katru dienu kursē 3 dīzeļvilcieni.

Rēzeknes rajona iedzīvotājiem dzelzceļš joprojām ir viens no ekonomiskākajiem, salīdzinoši ātrākajiem un ērtākajiem pārvietošanas līdzekļiem, kas mazina attāluma nozīmi starp citām Latvijas vietām, t.sk. galvaspilsētu, un ievērojami veicina pagastu attīstību.

Sakari

Operatīvi, kvalitatīvi un mobili sakari ir nepieciešams nosacījums Rēzeknes rajona attīstībai. Rēzeknes rajonā sakaru pakalpojumus nodrošina vairāki uzņēmumi: „Lattelekom” (sniedz telekomunikāciju pamatpakalpojumus, datu pārraides, līniju nomas, Interneta un citus telekomunikāciju pakalpojumus) un mobilo sakaru operatori „Latvijas Mobilais Telefons”, “Tele2”, „BITE”

Radio un televīzija

Rēzeknes rajona teritorijās atrodas retranslācijas tornis, līdz ar to nodrošinājums ar radio un TV pārklājumu pārsvarā ir labs.

Rēzeknes rajonā raida arī 2 vietējas televīzijas: Viļānu televīzija un Latgales reģionālā televīzija. Viļānu televīzijas mērķa grupa ir Viļānu pilsētas un Viļānu pagasta iedzīvotāji. Latgales reģionālo televīziju (atkarībā no reljefa) redz aptuveni 50 kilometru rādiusā ap Rēzeknes pilsētu.

Rēzeknes rajonā raida arī vietējās radio „EF-EI” un „Latgales radeja”.

Informācijas tehnoloģijas

Internets ir nozīmīgs informācijas ieguves avots mūsdienu sabiedrībā. Datorizācijas apjoms un uzņēmumu, organizāciju un iedzīvotāju pieeja internetam, ir būtisks attīstības faktors, kas raksturo gan privātu, gan juridisku personu piekļuvi informācijai.

Interneta pieslēgumu pašvaldībām un pašvaldību iestādēm nodrošina SIA „Lattelekom”, SIA „Microlines”, SIA „Starnet”, SIA „Telecentrs”.

Ir nodrošināts pieslēgums visām bibliotēkām un skolām. Pateicoties projektam „Publisko interneta punktu izveide Latgales reģionā”, iespēju bez maksas izmantot publiskos interneta punktus un bezvadu internetu ieguvuši visu pašvaldību iedzīvotāji.

Rēzeknes rajona padomes „Pašvaldību IT kompetences centrs” pašvaldībām un izglītības iestādēm nodrošina E-pasta pakalpojumus, mēstuļu (SPAM) un vīrusu skenēšanu e-pasta sūtījumos, domēnu reģistrāciju, WEB lapu izvietojšanas un uzturēšanas iespējas. Lielai daļai pašvaldību tāpat tiek nodrošināta PVIS (pašvaldību vienotā informācijas sistēma) datubāzu uzturēšana un piekļuve ledzīvotāju reģistram un Kadastra reģistram.

Rēzeknes rajona padomes mājas lapa <http://www.rdc.lv> sniedz iedzīvotājiem informāciju par pašvaldību darbību un aktuālajiem jautājumiem. Vairākām pašvaldībām ir savas mājas lapas:

- <http://www.audrini.lv>;
- <http://www.berzgale.lv>;
- <http://www.feimani.lv>;
- <http://www.griskani.lv>;
- <http://www.kantinieki.lv>;
- <http://www.kaunata.lv>;
- <http://www.lendzi.lv>;
- <http://www.luznava.lv>;
- <http://www.malta.lv>;

- [http://www.ozolaine.lv;](http://www.ozolaine.lv)
- [http://www.ozolmuiza.lv;](http://www.ozolmuiza.lv)
- [http://www.sakstagals.lv;](http://www.sakstagals.lv)
- [http://www.struzani.lv;](http://www.struzani.lv)
- [http://www.veremi.lv;](http://www.veremi.lv)
- [http://www.vilani.lv.](http://www.vilani.lv)

Par Rēzeknes rajona pašvaldību darbību un dažādām aktivitātēm, aktuāliem jautājumiem informācija iedzīvotājiem tiek sniegta portālā <http://www.rdc.lv> .

VIDES INFRASTRUKTŪRA

Sakārtota vide infrastruktūra ir viens no būtiskiem attīstību veicinošiem faktoriem. Kvalitatīva dzīves vide un atbilstošo pakalpojumu pieejamība ir priekšnoteikums sekmīgas uzņēmējdarbības nodrošināšanai un iedzīvotāju koncentrācijai.

Ūdenssaimniecība

Daudzās biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorijas apdzīvotās vietās ūdensapgādes infrastruktūra ir novecojusi. Dzeramā ūdens apgādes tīklu sanitārais stāvoklis daudzās vietās ir neapmierinošs. Novecojošie ūdensvadi bieži ir piesārņojuma avots un nenodrošina ūdens bakterioloģisko tīrību. Vairumā gadījumā netiek nodrošināta likumdošanas prasībām atbilstoša dzeramā ūdens sagatavošana. Ūdens zudumi sadales tīklos ir ievērojami - nepietiekams spiediens, cauruļvadu plīsumi un ūdens zudumi, kas traucē nodrošināt regulāru ūdens padevi. Tāpat daudzās apdzīvotās vietās ir nepietiekami efektīvas dzeramā ūdens atdzelžošanas ietaises vai vispār to trūkst. Vairumā ēku (īpaši daudzstāvu dzīvojamajās ēkās) ir mūsdienu apstākļiem neatbilstoša ūdensapgādes sistēmu un aprīkojuma kvalitāte. Savukārt privātmājas daudzos gadījumos nav pieslēgtas centralizētajiem notekūdeņu tīkliem, tiek izmantotas izsmeļamās bedres, no kurām plūdu laikā apkārtējā vidē nonāk neattīrīti notekūdeņi.

Uzņēmumu notekūdeņi, īpaši laukos, tiek attīrīti kopā ar sadzīves notekūdeņiem. Mazajās apdzīvotajās vietās lietus ūdens kanalizācijas nav vispār vai arī tā nav atdalīta no notekūdeņu kanalizācijas.

Lielai daļai pašvaldību būs nepieciešami lieli ieguldījumi, lai sakārtotu ūdenssaimniecības infrastruktūru atbilstoši ES prasībām un noteiktajos termiņos – līdz 2015. gadam, lai gan liela daļa pašvaldību jau to ir izdarījušas vai pašlaik to tieši dara, bet viena daļa pašvaldību vēl pagaidām izstrādā tikai tehniskos projektus.

Ūdenssaimniecības infrastruktūras rekonstrukcija nepieciešama gandrīz visos Rēzeknes rajona pagastos, paredzot esošo tīklu rekonstrukciju un paplašināšanu izmantojot ES (Eiropas Savienības) finansu līdzekļu piesaistes iespējas.

Atkritumu apsaimniekošana

Sadzīves atkritumu daudzums pieaugot ekonomiskajai labklājībai palielinās. Tas savukārt prasa pastiprinātu uzmanību to apsaimniekošanai – noglabāšanai, šķirošanai, atkārtotai izmantošanai un pārstrādei.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu organizē pagastu padomes (Lūznavas pagastā pašvaldības uzņēmums SIA „Rūķis L”, Strūžānu pagastā – pašvaldības uzņēmums SIA „Strūžānu siltums”) sadarbībā ar SIA „L&T Latgales filiāli”.

Savāktos atkritumus no pašvaldībām izved SIA „L&T Latgales filiāle” uz SIA „ALAAS” atkritumu izgāztuvi Rēzeknes rajona Ozolaines pagasta Križevniekos. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tarifi pagastos ir dažādi un svārstās no Ls 0,60- līdz Ls 1,00 mēnesī no cilvēka.

Iedzīvotāju zemā vides zināšanu līmeņa dēļ atkritumi bieži vien tiek izmesti tam neparedzētās vietās - ceļmalā, mežos, izstrādātajos karjeros u.c. Nav izveidota vides prasībām atbilstoša sadzīves bīstamo atkritumu infrastruktūra - savākšanas, pagaidu uzglabāšanas un pārstrādes sistēma.

LAUKSAIMNIECĪBA, ZIVSAIMNIECĪBA UN MEŽSAIMNIECĪBA

Dabas resursi ir būtiskākais priekšnoteikums saimnieciskai darbībai lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarēs.

Biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorijā lauksaimniecībā izmantojamā zeme galvenokārt ir aramzeme un ganības. 33,7% no LIZ netiek intensīvi izmantota, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem Latvijā.

Līdzīgi kā citur Latvijā, biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorijā saimniecību skaitam ir tendence samazināties, tomēr to īpašumā esošās zemes platībai, tai skaitā arī lauksaimniecībā izmantojamās zemes platībai, ir tendence palielināties, kas norāda uz lielāku saimniecību veidošanos.

Tāpat kā citos rajonos un vidēji Latvijā, vērojama sakarība, ka vairāk kā puse saimniecības neražo produktus pārdošanai. Pilnīgi visu produkciju pārdošanai ražo tikai 1,1% saimniecību (pēc saimniecību skaita).

ZIVSAIMNIECĪBAS

Zivju resursu izmantošanu un aizsardzību valsts iekšējos ūdeņos regulē Civillikuma III daļa un „Zvejniecības likums”, sekojoši LR MK noteikumi – 02.01.2001. noteikumi nr.3 „Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos”, 13.02.2001. noteikumi nr.67 „Makšķerēšanas noteikumi”, 12.12.2000. noteikumi nr.433 „Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību”, 15.12.1998. noteikumi nr.453 „Noteikumi par zvejas tiesību izmantošanu privātajos ūdeņos”, 27.02.2001. noteikumi nr.85 „Noteikumi par zivju izkraušanas kontroli un zivju tirdzniecības un transporta objektu, noliktavu un ražošanas telpu pārbaudi”, 08.05.2001. noteikumi nr.188 „Saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītā zaudējuma noteikšanas un kompensācijas kārtība”, 07.08.2001. noteikumi nr.359 „Licencētās rūpnieciskās zvejas kārtība”, 14.10.2003. noteikumi nr.574 „Licencētās amatierzvejas – makšķerēšanas kārtība”, 15.01.2002. noteikumi nr.27 „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā

aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus”, 19.12.1995. noteikumi nr.388 „Zivju fonda nolikums”, 22.04.2004. noteikumi nr.381 „Kārtība, kādā uzskaitāmi un ielaižami dabiskajās ūdenstilpēs zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētie zivju mazuļi”, kā arī no tiem izrietošie LR Vides ministrijas un LR Zemkopības ministrijas Valsts zivsaimniecības pārvaldes rīkojumi.

Latgalē ap 66% ezeru tiek izmantotas zvejai. Vidējā nozveja tiek lēsta ap 5,8 kg zivju no 1 ha. Potenciālā ezeru produktivitāte netiek pilnībā izmantota. Zivsaimniecība Latgalē, kā arī Rēzeknes rajonā, saistīta ar zivju nozveju iekšzemes ūdeņos un dīķos. Bieži zvejniecība ir ikdienas iztikas līdzeklis un ienākumu avots.

Par zivsaimnieciski nozīmīgākajām Rēzeknes rajonā var uzskatīt apmēram 26 ūdenstilpes, kas lielākas par 10 ha, kā arī lielākās upes. Kopumā iekšējos ūdeņos sastopamas ~ 40 zivju sugas. Nozvejas statistikā ir ziņas par 18 zivju sugām, no kurām lomos masveidīgākās ir plauži, līdakas, asari, raudas, zandarti, karūsas, zuši. Tikai Rāznas ezerā zvejotas viķes, sīgas, repši, ezera salakas.

Rajona lielākā zivsaimniecība ir 1968.gada 25.jūnijā nodibinātā zivsaimniecība “Nagļi”. 2001.gadā zivsaimniecība tika privatizēta, tagad tās nosaukums ir akciju sabiedrība “Nagļi”, kuras akcijas pieder a/s “Daugavpils dzirnavniekam”-31%, privātpersonām - 34,5%, bet 34,5% pieder Latvijas valstij un valsts pensiju fondam. Patreiz no 3 000 ha dīķu platības tiek apsaimniekoti tikai 1 567 ha. A/s “Nagļi” ir pilna cikla zivsaimniecība, kurā notiek karpu inkubācija, mazuļu un tirgus zivju audzēšana. Pēdējos gados (kopš 1999.gada) tiek inkubētas arī līdakas pēc ezeru apsaimniekotāju pieprasījuma. Katru pavasari tiek inkubēti ap 13 miljoniem karpu un 2 miljoniem līdaku kāpuru. Inkubācijas jauda ir pietiekoša un to var palielināt, ja būs pieprasījums. Sakarā ar privāto dīķu platību pieaugumu pieaug arī pieprasījums pēc karpu, līdaku mazuļiem, kurus ražo zivsaimniecība. Zivsaimniecība realizē arī blakus produkciju – karūsas, līdakas, kuras izaug dīķos kopā ar karpām. Pie pietiekošas barības bāzes, labvēlīgos laika apstākļos zivsaimniecība var iegūt kvalitatīvas tirgus zivis ar vidējo masu no 0,9 līdz 1,3 kg. Tomēr nepietiekošas investīcijas dīķu sistēmu uzturēšanā labā tehnoloģiskā stāvoklī nosaka sliktus zivaudzēšanas rādītājus, līdz ar ko zivis pašizmaksa pieaug, kā arī ne visai vienlīdzīga konkurence ar mūsu dienvidu kaimiņiem –Lietuviešiem, kuru dīķsaimniecības saņem ievērojamas subsīdijas no valsts – tie ir pamat faktori, kuri bremsē AS Nagļi potenciāla realizēšanu un attīstību. Kopējais iegūstamais svaigo tirgus zivju apjoms ir ap 240 tonnām gadā.

Rēzeknes rajonā rūpnieciskā zveja 2003.gadā tika veikta 18 ezeros un 1 ūdenstilpnē (nozvejojot 51,6 tonnas), bet 2002.gadā – 17 ezeros un 1 ūdenskrātuvē (nozvejojot 77,0 tonnas).

Rēzeknes rajonā 2003.gada nozveja ir 67% no 2002.gada nozvejas. Šāds rūpnieciskās nozvejas apjoma samazinājums ir saistīts ar vada zvejas aizliegumu atsevišķās ūdenstilpēs, atsevišķu pašvaldību zemo ieinteresētību ūdenstilpju un rūpniecisko zvejas tiesību iznomāšanā un iekšējo ūdeņu zvejniecības uzņēmējdarbības attīstībā, kā arī ar nelabvēlīgo 2003.gada zvejas sezonu.

Iepriekšējo gadu rūpnieciskās zvejas dinamikas raksturojums Rēzeknes rajona ūdenstilpēs redzams 3.5.3.1. tabulā.

4. tabula.

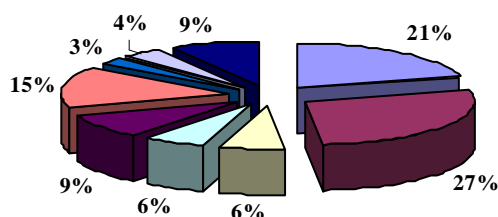
Rūpnieciskā zveja Rēzeknes rajona ūdenstilpēs

[Avots: RRVP dati]

Gads	Ūdenstilpju skaits, kurās veikta rūpnieciskā zveja		Ūdenstilpju skaits, kurās veikta rūpnieciskā zveja ar vadu		Ūdenstilpju skaits, kurās veikta rūpnieciskā zveja ar tīkliem		Nozvejoto zivju daudzums ūdenstilpēs, tonnas	
	virs 100 ha	līdz 100 ha	virs 100 ha	līdz 100 ha	virs 100 ha	līdz 100 ha	virs 100 ha	līdz 100 ha
1998	11	5	3	0	9	5	116,3	1,7
1999	9	4	2	0	8	4	114,8	1,6
2000	10	4	1	0	9	3	82,2	1,3
2001	13	7	1	0	12	7	80	1,6
2002	13	5	0	0	12	5	75,7	1,3

Nozvejas statistika liecina, ka Rēzeknes rajonā visvairāk tiek nozvejoti līdakas, plauži, asari, raudas, zandarti, karūsas un zuši. Visvairāk zivju tiek nozvejots Rēzeknes rajona (arī visas Latvijas) lielākajos ezeros Rāznā un Lubānā. Sāk pieaugt to ezeru skaits, kuros notiek arī individuālā zveja, kas liecina par vietējo iedzīvotāju aktivitātes pieaugumu.

Ūdenstilpēs ar platību līdz 10 ha rūpnieciskā zveja netiek veikta. Izplatītākās zivju sugas pēc nozvejas Rēzeknes rajonā 2003.gadā ir līdakas un plauži (skat. 3.5.3.1. attēlu).

■ Plauži ■ Līdakas ■ Zuši ■ Asari ■ Raudas ■ Zandarti ■ Pārējās zivis ■ Katpas ■ karūsas

attēls. Zivju sugu īpatsvars kopējā nozvejā Rēzeknes rajona ūdenstilpēs 2003.gadā [Avots: RRVP dati]

Rajona ūdenstilpes pārsvarā tiek izmantotas neorganizētai makšķerēšanai. Licencētās makšķerēšanas noteikumi ir izstrādāti un darbojas Rāznas un Viraudas ezeros. Rāznas ezerā notiek licencētās zemūdens medības.

tabula

Ezeri, kuros zvejas tiesības pieder valstij [Avots: Civillikuma II pielikums]

Nr.p.k.	Ezers	Pagasts	Platība, ha	Aizsargjoslas platums, m
1.	Adamovas ezers	Verēmu pag.	186,0	300
2.	Bižas ezers	Griškānu pag.	140,1	300
3.	Ilzas ezers	Mākoņkalna	40,0	100

		pag.		
4.	Ismeru ezers (Žagatu ezers)	Čornajas pag.	147,0	300
5.	Kaugaru ezers	Mākoņkalna pag.	52,0	100
6.	Labvārža ezers (Salatu ezers, Sološu ezers)	Lendžu pag.	66,2	100
7.	Lielais Kūriņu ezers (Lielais Kiuriņa ezers)	Gaigalavas pag.	65,8	100
8.	Micānu ezers	Bērzgales pag.	142,8	300
9.	Pārtavas ezers (Rēznas ezers)	Kaunatas pag.	83,4	100
10.	Sedzera ezers (Zeltiņu ezers)	Lendžu pag.	57,7	100
11.	Sološnieku ezers (Sološu ezers)	Dricānu pag.	81,2	100
12.	Stiebrāja ezers	Mākoņkalna pag.	45,1	100
13.	Svētavas ezers (Svātavas ezers)	Pušas pag.	133,3	300
14.	Umaņu ezers	Pušas pag.	56,5	100
15.	Viraudas ezers	Mākoņkalna pag.	124,1	300

Rēzeknes rajonā nav nevienas upes vai tās daļas, kurās, saskaņā ar Civillikuma III pielikumu, zvejas tiesības piederētu vienīgi valstij.

Secinājumi, problēmas:

- zivsaimniecība ir perspektīva nozare Rēzeknes rajonā, jo rajona teritorijā atrodas abi Latvijas lielākie ezeri;
- a/s "Nagli" teritorijā lielā platībā ir izvietoti zivju dīķi, kuri netiek noslogoti pilnā apmērā;
- zivju resursu pilnīgi nepietiekoša izmantošana;
- nesakārtota likumdošana ar finansējuma sadali par zivju resursu izmantošanu;
- pagasti nav ieinteresēti apsaimniekot zivju resursus;
- informācijas trūkums cilvēkiem par iespējām zvejot;
- zvejnieki negūst peļņu no zvejošanas;
- ezeri netiek izmantoti makšķerēšanas organizēšanai;
- nav informācijas par alternatīviem ūdeņu apsaimniekošanas veidiem;
- nav ūdenstilpju ekspluatācijas noteikumu;
- nav finansējuma ūdenstilpju ekspluatācijas noteikumu izstrādei;
- ūdenstilpju eitrofikācija;
- mazie HES - ekonomiskais efekts un zaudējums nav adekvāti;
- nav tehniskās dokumentācijas par ūdenstilpēm, ūdenstecēm;
- nepietiekami tiek izmantoti zivju resursi ūdenstilpēs ar platību no 10 līdz 100 ha;
- pastāvot pašreizējiem zvejas tiesību iznomāšanas nosacījumiem,- zema pašvaldību ieinteresētība zvejas tiesību iznomāšanā, zivju resursu aizsardzībā, zvejniecības uzņēmējdarbības attīstībā;
- reģiona ūdenstilpes praktiski netiek izmantotas makšķerēšanas organizēšanai un makšķerēšanas servisa nodrošināšanai;

- zema zivju mākslīgās atražošanas intensitāte (praktiski samazinājusies zvejā un maksķerēšanā nosacīti vērtīgo zivju sugu (līdaku, zandartu, zušu) ielaišana ūdenstilpēs).

SVID ANALĪZE

Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorijas sociālekonomiskās situācijas novērtēšanai, attīstības tendencēm un, lai identificētu turpmākās vietējās rīcības grupas biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” attīstības stratēģijas prioritātes, pasākumus un rīcības, tiek veikta SVID analīze.

Uzņēmējdarbības SVID analīze

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
1. Rajonu šķērso un Rēzeknē krustojas starptautiskas nozīmes dzelzceļa un automaģistrāles.	1. Operatīvas statistikas par uzņēmējdarbības /ekonomisko situāciju rajonā trūkums.
2. Dabas resursi – ūdeņi, derīgie izrakteņi.	2. Ievērojams laika patēriņš nokļūšanai līdz valsts galvaspilsētai un valsts varas iestādēm, institūcijām.
3. ES Austrumu robežas tuvums.	3. Uzņēmējiem informācija par dažādiem uzņēmējdarbības atbalsta veidiem tiek pasniegta sarežģītā formā.
4. Pietiekoši plašs esošo ceļu tīkls.	4. Vāja sadarbība starp uzņēmējiem un pašvaldībām, privāto un publisko sektoru.
5. Lieli neizmantoti lauksaimniecības zemju resursi.	5. Zema nekustamā īpašuma tirgus vērtība lauku teritorijās.
6. Katrā pašvaldībā darbojas lauku speciālists – konsultants.	6. Nepietiekoši plašs finansu institūciju tīkls pa rajonu.
7. Gleznaina, neskarta daba.	7. Neapmierinoša klientu apkalpošanas kultūra.
8. Latgales lauksaimniecības zinātnes centra sadarbība ar izglītības iestādēm, uzņēmējiem un pašvaldībām.	8. Nepietiekošas zināšanas marketingā.
9. Reģionālo valsts iestāžu atrašanās Rēzeknē.	9. Slikts ceļu tehniskais stāvoklis.
10. Augstākās un profesionālās mācību iestādes Rēzeknē un rajonā.	10. Nav pietiekošs sakaru tīkls pa rajonu, neapmierinoša sakaru kvalitāte.
11. Daudzveidīgas tradicionālās un netradicionālās lauksaimniecības saimniecības	11. Nesakārtota infrastruktūra.
	12. Darbaspēka kvalifikācija neatbilst reālajam darba tirgus pieprasījumam.
	13. Liels laika patēriņš nokļūšanai līdz galvaspilsētai – valsts varas iestādēm, ministrijām u.c. organizācijām, institūcijām
	14.
IESPĒJAS	DRAUDI
1. Sadarbība ar citu Latvijas reģionu, ārvalstu partneriem.	1. Nevienmērīga valsts teritorijas attīstība.
2. Pakalpojumu, t.sk. tūrisma, uzņēmējdarbības attīstība.	2. Darbaspēka migrācija uz ārzemēm.
3. Pastiprināta rūpniecības uzņēmumu attīstība RSEZ teritorijā, Rēzeknes piepilsētas teritorijās, Maltas pagastā un Vijānu pilsētā.	3. Likumdošanas nestabilitāte, nesakārtotība.
4. Ūdens resursu izmantošana rūpniecībā, lauksaimniecībā un tūrismā.	4. Valsts nodokļu politika kā legālo uzņēmējdarbību bremsējošs faktors.
5. Lauksaimniecības, t.sk. netradicionālās, attīstība.	5. Demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās.

6. Vienots sabiedriskās kārtības nodrošināšanas mehānisms publiskās un privātās teritorijas .	
7. Rēzeknes rajona uzņēmēji kā starpnieki starp Rietumvalstu (t.sk. ES) un Austrumvalstu (t.sk. Krievijas) uzņēmējiem.	
8. Īpaši atbalstāmā reģiona statusa, RSEZ statusa un mazāklabvēlīgo apvidu statusa efektīva izmantošana uzņēmējdarbības attīstībā.	
9. Jaunāko tehnoloģiju izmantošana ražošanā	
10. Uz zināšanām balstīto ekonomisko aktivitāšu attīstība.	
11. ES finansu instrumentu efektīva izmantošana balstoties uz publiskā un privātā sektora sadarbības aktivizēšanu.	
12. Iesaistīt vietējos iedzīvotājus savas teritorijas attīstībā, tajā skaitā labvēlīgas uzņēmējdarbības attīstībai	

Tehniskās infrastruktūras SVID analīze

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
1. Rēzeknes rajonā atrodas reģionālās un nacionālās nozīmes auto un dzelzceļu mezgls.	1. Ap 80% ceļu atrodas sliktā tehniskajā stāvoklī.
2. Rajonā pastāv labs ceļu tīkls.	2. Galvenie valsts autoceļi šķērso apdzīvotās vietas un sarežģī transporta kustību (troksnis, bīstamība iedzīvotājiem, gaisa piesārņojums u.c.)
3. Ir pieejami dažādi sakaru pakalpojumi pašvaldību administratīvajos centros (internets, fakss, u.c.)	3. Rajonā kursējošo pasažieru pārvadājumu nepietiekoša kvalitāte: slikts transporta stāvoklis, nepietiekamā kursēšanas regularitāte, ir vietas, kuras neapkalpo sabiedriskais transports.
4. Katrā pašvaldībā ir viena vai vairākas pasta nodaļas.	4. Novecojušas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pašvaldībās: ne visa teritorija ir nodrošināta ar centralizēto ūdens un kanalizācijas apgādi, esoša sistēma ir sliktā tehniskajā stāvoklī, sliktā ūdens kvalitāte u.c.
	5. Nepietiekami attīstīta elektroapgāde: visas apdzīvotas vietas vēl nav elektrificētas, bieži elektroapgādes traucējumi, sliktā stāvoklī zemsprieguma tīkli, esošās elektrotransformatoru apakšstacijas nenodrošina vajadzīgos sprieguma parametrus.
	6. Nav pieejama centralizēta gāzes apgāde, pastāv problēmas ar iedzīvotāju nodrošināšanu ar gāzes baloniem attālās lauku teritorijās.
	7. Novecojušas centralizētās siltumapgādes sistēmas ciemos.
IESPĒJAS	DRAUDI
1. Gāzes vada, un ar to saistīto pakalpojumu attīstība.	1. Tehniskās infrastruktūras tīklu turpmākais nolietojums
2. Publiski pieejamu interneta punktu attīstība.	

3. Tranzīta ceļu un ar to saistīto pakalpojumu attīstība	
--	--

Izglītības SVID analīze

<u>STIPRĀS PUSES</u>	<u>VĀJĀS PUSES</u>
1. Iespēja gūt daudzveidīgu un labu visu līmeņu izglītību.	1. Neapmierinošais tehniskais un materiālais stāvoklis.
2. Laba izglītības sistēmas vadība un koordinācija.	2. Jaunu pedagogu trūkums.
3. Augsts prestižs un senas tradīcijas izglītības iestādēs.	3. Neapmierinošs izglītības iestāžu sporta bāžu stāvoklis un nodrošinājums.
4. Veikts skolas ēku tehniskais novērtējums.	4. Nepietiekošs valsts un pašvaldību finansējums izglītības sektoram.
5. Izveidots izglītības iestāžu informatizācijas tīkls.	5. Nepietiekama vecāku aktivitāte sadarbībai ar izglītības iestādēm.
6. Darbojas valsts profesionālās karjeras izvēles centra kabinets.	6. Nepietiekoša moderno tehnoloģiju izmantošana mācību procesā.
7.	7.
8.	8.
<u>IESPĒJAS</u>	<u>DRAUDI</u>
1. Esošo skolu materiāli tehniskās bāzes un sanitāro mezglu atjaunošana, skolu renovācija	1. Ekonomiskā krīze valstī.
2. Skolu sporta bāžu un rotaļlaukumu sakārtošana un attīstīšana.	2. Demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās - bērnu skaita samazināšanās.
3. Atbalsta programmas izstrādāšana pedagogiem, kuri sekmīgi apgūst augstāko izglītību vai iegūst otro specialitāti.	3. Nesakārtota un nestabila valsts politikā izglītības sfērā.
4. Arodprogrammu piedāvājums skolēniem, kuriem nav pamatizglītības.	4. Neskaidra reģionālās reformas ietekme.
5. Finansējuma piesaiste caur kopprojektiem ar vietējiem un ārvalstu publiskā un privātā sektora pārstāvjiem.	5. Sabiedrības kultūras un izglītības līmeņa kritums.
6. Profesionālās izglītības piedāvājuma izmaiņu atbilstība darba tirgus pieprasījuma izmaiņām.	
7. Pilnīgāka informāciju tehnoloģiju izmantošana izglītības iestādēs.	
8. Psiholoģiskās palīdzības dienestu darba pilnveidošana.	
9. Sabiedrības izglītošana, akcentējot izglītotas personības veidošanos.	
10. Realizēt skolās jaunu mācību programmu izstrādi un ieviešanu, atbilstoši pieprasījumam darba tirgū	

Veselības aprūpes SVID analīze

<u>STIPRĀS PUSES</u>	<u>VĀJĀS PUSES</u>
1. Saglabāti feldšeru-vecmāšu punkti katrā pagastā;	1. Nepietiekams finansējums veselības aizsardzībai;
2. Labs kvalificētu speciālistu sastāvs atsevišķās sfērās;	2. Jaunu kadru trūkums veselības aizsardzībā zemā atalgojuma dēļ;
3. Jaunu diagnostikas tehnoloģiju un metožu pielietošana;	3. Iedzīvotāju zemā maksātspēja par medicīnas pakalpojumiem;

4. Certificētu darbinieku skaits Rēzeknes rajonā;	4. Iedzīvotāju novēlota griešanās pēc medicīniskās palīdzības sakarā ar neinformētību vai sliktu finansiālo situāciju;
5. SIA „Veselības aprūpes centrs” atrašanās Rēzeknē;	5. Alkoholisma un narkomānijas izplatība;
6. Kvalitatīvas aparatūras pieejamība Rēzeknes slimnīcā;	6. Medicīnisko pakalpojumu cenu neatbilstība iedzīvotāju maksātspējai;
7. Veselības veicināšanas aģentūras reģionālā koordinatora aktivitātes Rēzeknes rajonā;	7. Ģimenes ārstu prakšu lokalizācija galvenokārt Rēzeknes pilsētas tuvumā.
8. Veikta gultu fonda optimizācija.	8. Novecojuši veselības aprūpes iestāžu infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze.
<u>IESPĒJAS</u>	<u>DRAUDI</u>
1. Jauno tehnoloģiju ieviešana veselības aizsardzības iestādēs.	1. Nepietiekams finansējuma pieaugums veselības aizsardzībai valsts un pašvaldības budžetā;
2. Jauno medicīnas speciālistu piesaiste Rēzeknei un Rēzeknes rajonam.	2. Jaunu speciālistu trūkums veselības aizsardzības sektorā;
3. Paaugstināt iedzīvotāju sanitārās izglītības līmeni.	3. Medicīnas pakalpojumu cenu pieaugums – aprūpes pieejamības samazināšanās;
	4. Atkarību izraisošo vielu lietotāju skaita pieaugums;
	5. Sociālās depresijas padziļināšanās iedzīvotāju vidū;
	6. Centralizācijas tendences, kas noved pie ārstniecisko iestāžu slēgšanas (Viļāni);
	7. Feldšeru-vecmāšu punktu slēgšana;
	8. Neprognozējama valsts politika veselības aizsardzības jomā;
	9. Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības pasliktināšanās.

Sociālās aprūpes SVID analīze

<u>STIPRĀS PUSES</u>	<u>VĀJĀS PUSES</u>
1. Augstskolas „Attīstība” filiāle Rēzeknē. Tiek piedāvātas vajadzīgās apmācības.	1. Nepietiekošs sociālās aprūpes iestāžu tīkls.
2. Katrā pašvaldībā ir vismaz viens sociālais darbinieks.	2. Zemais atalgojums sociālajiem darbiniekiem
3. Vidēji 50% sociālo darbinieku ir augstākā profesionālā izglītība sociālajā nozarē.	3. Nepietiekoši finanšu līdzekļi no pašvaldību budžeta -3-7 %.
4. Pieaug iedzīvotāju informētība par sociālās palīdzības iespējām.	4. Pašvaldību darbinieku neinformētība par sociālā darba specifiku.
	5. Pašvaldību nespēja nodrošināt pietiekoši daudzveidīgus un savlaicīgus sociālos pakalpojumus, kuri atbilstu personu individuālajām vajadzībām.
	6. Sociālo darbinieku profesionālā sadegšana.
<u>IESPĒJAS</u>	<u>DRAUDI</u>
1. Sadarbības uzlabošana ar policiju, pagasttiesu, ģimenes ārstu.	1. Nepilnības sociālās sfēras likumdošanā attiecībā uz lauku teritorijās.
2. Starpprofesionāļu komandas izveide.	2. Pārslodze un stress sociālajā darbā noved pie darba kvalitātes samazināšanās.
3. Dalība sociālajos projektos, piesaistot	

finansu līdzekļus.	
4. Supervīzijas centra izveidošana.	
5. Pieredzes apmaiņas braucieni pa Latviju un ārzemēm.	
6. Vardarbībā cietušo reģionālā centra izveide.	
7. Vides pieejamības uzlabošana invalīdiem.	
8. Īslaicīgās uzturēšanās centru, nodaļu izveide grūtībās nonākušajiem.	

Vides SVID analīze

<u>STIPRĀS PUSES</u>	<u>VĀJĀS PUSES</u>
1. Daudzveidīgi dabas resursi (t.sk., derīgie izrakteņi, bioloģiskā daudzveidība)	1. Neeksistē lietus ūdeņu kanalizācijas sistēmas
2. Darbojas atkritumu apsaimniekošanas sistēma	2. Nelegālas neattīrītu notekūdeņu noplūdes
3. Norisinās nozīmīgi projekti vides jomā (t.sk. atkritumu apsaimniekošanas jomā)	3. Novecojušas un neatbilstošas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
4. Vietējās pašvaldības ir pozitīvi orientētas vides problēmu risināšanā	4. Nepietiekoša sabiedrības informētība vides izglītības jautājumos
5. Daudzos ciemos ir saglabāta centralizētā ūdensapgāde un kanalizācija	5. Privāto mežu neatbilstoša apsaimniekošana
6. Stabili dzeramā ūdens rādītāji	6. Nedarbojas neviena lolojumdzīvnieku kapsēta
7. Atbilstošas kvalitātes peldūdeņi.	7. Netiek ievēroti ierobežojumi aizsargjoslās
8. Tūrisma attīstībai pievilcīga vide, dabas un ainavu daudzveidība	8. Iekšzemes ūdeņu peldvietas nav labiekārtotas
9. Bagāts Kultūrvēstures mantojuma un dabas objektu apskates piedāvājums	9. Nav izstrādāti pašvaldību saistošie noteikumu atkritumu apsaimniekošanā
	10. Daudz nelegālu atkritumu izgāztuvju
	11. Tehnoloģiskā procesa neievērošana ražošanas un siltumapgādes uzņēmumos
	12. Nepietiekoša vides kvalitātes pētniecība, monitorings
	13. Neeksistē kompensācijas sistēma īpaši aizsargājamo zemju īpašniekiem
	14. Nav pilnīga datu bāze par potenciāli piesārņotām teritorijām
	15. Nenotiek atkritumu šķirošana
	16. Nenotiek degradēto ainavu sakārtošana
<u>IESPĒJAS</u>	<u>DRAUDI</u>
1. Esošo ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu rekonstrukcija un jaunu būvniecība	1. Pieaugošais Rēzeknes pilsētas un Viļānu pilsētas piesārņojums
2. Jaunāko tehnoloģiju pielietošana ūdensapgādē un kanalizācijā	2. Neatbilstoša zemju apsaimniekošana (t.sk., meliorācijas sistēmu uzturēšana)
3. Sabiedrības iesaiste vides aizsardzībā	3. Avāriju risks
	4. Ūdenstilpju eitrofikācija

	5. Ūdenstilpju aizsargjoslu intensīva apbūve
	6. Rekreatīvās slodzes palielināšanās
	7. Bezsaimnieka urbumu piesārņojums

Kultūras nozares SVID analīze

<u>STIPRĀS PUSES</u>	<u>VĀJĀS PUSES</u>
1. Senas, izkoptas Latgales tradīcijas;	1. Vāja kultūras iestāžu un organizāciju materiāltehniskā bāze
2. Iemaņas un pieredze valsts mēroga kultūras aktivitātišu organizācijā	2. Profesionālās mākslas nepieejamība lauku teritorijās
3. Bibliotēku vienotais tīkls.	3. Nelabvēlīgi sociālās vides apstākļi, zems iedzīvotāju dzīves līmenis.
4. Pieredze un iemaņas valsts finansējuma kultūras iestāžu un amatierpulciņu vadītājiem piesaistē	4. Kvalificētu darbinieku trūkums, zems profesijas prestižs.
5. Dažādu vecumu iedzīvotāju grupu entuziasms.	5. Vāja kultūrpolitikas decentralizācija.
6. Stabils kultūras iestāžu tīkls rajonā	6. Vāja infrastruktūra; vienotas informācijas apmaiņas sistēmas trūkums
	7. Iedzīvotāju pasivitāte kultūras pasākumu atbalstīšanā.
	8. Lielais attālums no Rīgas.
<u>IESPĒJAS</u>	<u>DRAUDI</u>
1. Finansējums kultūras aktivitātēm.	1. Inflācija.
2. Kultūras komerciālizācija.	2. Teritoriālās reformas rezultātā mazāka kultūras infrastruktūras pieejamība lauku teritorijās
3. Kultūras interešu lobēšana.	3. Rēzeknes rajona lauku iedzīvotāju strauja samazināšanās
4. Nodrošināta vides pieejamība.	4. Kultūras masu globālā ienākšana.
5. Liela mēroga pasākumi Rēzeknes rajonā	5. Sociālā degradācija.
6. Akreditācija muzejos.	6. Dažādu etnisko, reliģisko tradīciju, seno amata prasmju izzušana

Sporta SVID analīze

<u>STIPRĀS PUSES</u>	<u>VĀJĀS PUSES</u>
1. Sporta entuziasti, darbinieki, klubi (treneri, aktīvistu, u.c.).	1. Sporta bāžu nepietiekamība un esošo sliktais tehniskais un materiālais stāvoklis.
2. Rēzeknes rajona Bērnu un jauniešu sporta skola - koordinators bērnu un jaunatnes sportā.	2. Nepietiekams finansējums sporta attīstībai.
3. Senas sporta tradīcijas un vēsture Rēzeknes rajonā.	3. Vienotas rajona sporta koncepcijas trūkums
4. Jauniešu vēlme un iespējas nodarboties	4. Iedzīvotāju zemā maksātspēja.

ar sportu.	
5. Jaunās sporta zāles Adamovā un Kaunatā.	5. Esošo sporta bāžu apsaimniekošanas problēmas.
6. Izglītoti sporta darbinieki.	
IESPĒJAS	DRAUDI
1. Esošo sporta bāžu attīstība un jaunu celtniecība.	1. Pašvaldību atbalsta trūkums sporta pasākumu finansēšanā.
2. Sporta attīstības stratēģijas izstrāde.	2. Sporta masveidības samazināšanās.
3. Sporta fonda izveide, papildus finansējuma piesaiste.	3. Finansējuma trūkums sportam.
4. Sporta mārketinga attīstība, sadarbība ar masu medijiem.	4. Jaunatnes intereses par sportu mazināšanās - vispārējās fiziskās sagatavotības un augstu rezultātu kritums.
5. Adamovas un Kaunatas, Kantinieku, Dekšāru jauno sporta zāļu tālākā attīstība.	
6. Masu sporta pasākumu sasaiste ar tūrisma attīstību.	

NVO SVID analīze

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
1. Daudz aktīvu cilvēku	1. Cilvēkiem trūkst motivācijas
2. Izveidota biedrības, kas apvieno visas biedrības vienviet - Rēzeknes rajona kopienu partnerība	2. Nepietiekams finansējums NVO attīstībai.
3. Ir cilvēki, kas grib strādāt un dzīvot laukos	3. Vienotas attīstības plāna trūkums
4. Jauniešu vēlme un iespējas darboties lauku attīstības labā	4. Iedzīvotāju zemā maksātspēja.
5. Jaunu darba vietu izveidošana	5. Esošo telpu apsaimniekošanas problēmas – nepieciešams remonts
6. Pašvaldības atbalsts NVO	6. Aprīkojuma trūkums
	7. Zināšanu trūkums
IESPĒJAS	DRAUDI
1. Iegūt finansējumu NVO darbībai, kas rosinātu strādāt lauku attīstības labad	1. Pašvaldību atbalsta trūkums sporta pasākumu finansēšanā.
2. NVO sasaiste ar dažāda veida nozarēm, kultūras un sporta pasākumi kopā ar tūrismu, tūrismu kopā ar uzņēmējdarbības attīstību utml.	2. Lauku iedzīvotāju un NVO aktivitāšu samazināšanās
3. Sekmēt labvēlīgas dzīves vides veidošanos lauku teritorijā, risinot nodarbinātības, brīvā laika atpūtas pavadīšanas jautājumus	3. Finansējuma trūkums lauku NVO
	4. Izmaiņas Valsts likumdošanā
	5.

Nozīmīgākās Rēzeknes rajona **attīstības problēmas:**

- 🚩 Augstais bezdarba līmenis (virs 25%).
- 🚩 Darbaspēka kvalifikācija neatbilst reālajam darba tirgus pieprasījumam.
- 🚩 Iedzīvotāju skaita samazināšanās.
- 🚩 Novēcojusi izglītības, kultūras, sporta, sociālās un veselības aprūpes iestāžu infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze.

- ✚ Neatbilstošas kvalitātes tehniskā infrastruktūra (īpaši ceļi).
- ✚ Vāji attīstīta ražošanas, pārstrāde, netradicionālā lauksaimniecība un pakalpojumu sfēra.

Rēzeknes rajona attīstības **stratēģiskie mērķi:**

- ✚ Sekmēt uzņēmējdarbības attīstību un uzņēmējdarbības vides sakārtošanu.
- ✚ Nodrošināt ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu.
- ✚ Sekmēt racionālas un optimālas tehniskās infrastruktūras attīstību.
- ✚ Stimulēt uz modernām tehnoloģijām balstītas sociālās infrastruktūras attīstību.
- ✚ Veicināt darbaspēka konkurētspējas paaugstināšanu.
- ✚ Sekmēt kvalitatīvu un vienlīdzīgu izglītības, kultūras, sporta, sociālās un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību visiem sabiedrības locekļiem.

Attīstības virzieni:

Uzņēmējdarbība

- ✚ Nodrošināt kvalificēta darbaspēka piedāvājumu rajonā.
- ✚ Sekmēt uz klientu vērstas uzņēmējdarbības attīstību.
- ✚ Stiprināt esošos un sekmēt jaunu sadarbības tīklu veidošanos.
- ✚ Sekmēt daudzveidīgu uzņēmumu attīstību rajonā.
- ✚ Sekmēt koka izstrādājumu ar augstāku pievienoto vērtību ražošanas un eksporta attīstību.
- ✚ Sekmēt mazo uzņēmumu skaita pieaugumu.

Tehniskā infrastruktūra

- ✚ Sekmēt kvalitatīvas ceļu infrastruktūras izveidi.
- ✚ Sekmēt apdzīvoto vietu sasniedzamības attīstību izmantojot sabiedrisko transportu.
- ✚ Uzlabot iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti un paaugstināt satiksmes drošību.
- ✚ Nodrošināt iedzīvotājus ar kvalitatīviem ūdens apgādes pakalpojumiem.
- ✚ Nodrošināt elektroapgādes pieejamību katrā lauku sētā.
- ✚ Nodrošināt iedzīvotājus ar gāzes apgādi.
- ✚ Uzlabot ciemu iedzīvotāju siltumapgādi.
- ✚ Nodrošināt iedzīvotājus ar kvalitatīviem interneta sakaru pakalpojumiem neatkarīgi no viņu dzīves vietas.
- ✚ Sekmēt alternatīvu apkures formu pieejamību iedzīvotājiem.

Izglītība

- ✚ Mūsdienu prasībām atbilstošas izglītības iestāžu infrastruktūras un materiāli-tehniskās bāzes izveide
- ✚ Sekmēt jauniešu vēlmi apgūt pedagoga profesiju.
- ✚ Sekmēt izglītības iestāžu sporta bāžu modernizāciju.
- ✚ Sekmēt vecāku iesaisti bērnu izglītošanā un audzināšanā.
- ✚ Sekmēt moderno tehnoloģiju pielietojumu mācību procesā.
- ✚ Sekmēt izglītības programmu pielāgošanu darba tirgus prasībām
- ✚ Sekmēt izglītības iestāžu mācību vides atbilstību bērniem ar īpašām vajadzībām.
- ✚ Sekmēt lietderīgas jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespēju attīstību.
- ✚ Sekmēt pieaugušo izglītības sistēmas izveidi.

Veselības un sociālā aprūpe

- ✚ Kvalitatīvas un pieejamas veselības aprūpes nodrošināšana.

- ✚ Mazināt iedzīvotāju priekšlaicīgu saslimstību un mirstību, balstoties uz visaptverošu Rēzeknes rajona iedzīvotāju saslimstības un mirstības cēloņu analīzi.
- ✚ Mazināt iedzīvotāju priekšlaicīgu nāves gadījumu skaitu balstoties uz savlaicīgu slimību diagnostiku un profilaksi.
- ✚ Novērst jaunu atkarību izraisošo vielu lietotāju rašanos un attīstīt esošo atkarību izraisošo vielu lietotāju ārstēšanās un atbalsta iespējas.
- ✚ Nodrošināt Rēzeknes rajona veselības aprūpes iestādes ar kvalificētiem speciālistiem.
- ✚ Nodrošināt mūsdienu prasībām atbilstošu sociālās aprūpes iestāžu infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi.
- ✚ Sekmēt cilvēkresursu kapacitātes paaugstināšanos sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sfērā.
- ✚ Sekmēt informētas sabiedrības veidošanos ar sociālo palīdzību saistītajos jautājumos.
- ✚ Nodrošināt daudzveidīgus, klienta dzīvesvietai pietuvinātus sociālās aprūpes pakalpojumus iedzīvotājiem .
- ✚ Sekmēt bērnu audzināšanu ģimenēs vai ģimenes apstākļiem maksimāli pietuvinātā vidē.
- ✚ Sekmēt uz pētījumu rezultātiem balstītu sociālo pakalpojumu tīkla attīstību.
- ✚ Sekmēt atbilstoša sociālā atbalsta pieejamību krīzes situācijā nonākušām ģimenēm.
- ✚ Nodrošināt sociālo pakalpojumu infrastruktūras pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
- ✚ Nodrošināt vienlīdzīgas iespējas visiem iedzīvotājiem integrēties darba tirgū.

Vide

- ✚ Sekmēt ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu.
- ✚ Sekmēt sabiedriskās apziņas veidošanu vides aizsardzības jautājumos.
- ✚ Sekmēt mežu un zemju resursu ilgtspējīgu izmantošanu.
- ✚ Sekmēt mūsdienu prasībām atbilstošas lolojumdzīvnieku apbedīšanas sistēmas izveidi.
- ✚ Saglabāt nepiesārņotus saldūdens resursus.
- ✚ Sekmēt kvalitatīvu peldvietu pieejamību iedzīvotājiem.
- ✚ Sekmēt vides sakopšanu un efektīvu atkritumu apsaimniekošanu.
- ✚ Veicināt vides aizsardzības pasākumu efektivitāti un ilgtspējību.
- ✚ Saglabāt ūdenstilpju dabisko vidi.
- ✚ Mazināt vides piesārņojuma pieaugumu.
- ✚ Pilnveidot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas mehānismu.

Kultūra

- ✚ Saglabāt kultūras mantojumu.
- ✚ Sekmēt efektīvu kultūras mantojuma apsaimniekošanu.
- ✚ Veicināt kultūras pieminekļu datu bāzes atjaunošanu.
- ✚ Popularizēt kultūras mantojumu.
- ✚ Nodrošināt konkurētspējīgu, mūsdienu prasībām atbilstošu kultūras iestāžu infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi.
- ✚ Mazināt attāluma no galvaspilsētas ietekmi un lauku teritoriju atstumtības efektu sekmējot profesionālās mākslas pieejamību visā rajona teritorijā.
- ✚ Nodrošināt kultūras vides pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
- ✚ Paaugstināt kultūras jomas cilvēkresursu kapacitāti.
- ✚ Optimizēt kultūras iestāžu sadarbību un sabiedrības informēšanu balstoties uz informācijas tehnoloģiju pielietojumu.

- ✚ Sekmēt iedzīvotāju iesaisti kultūras pasākumos un kultūras pakalpojumu izmantošanā.
- ✚ Stiprināt multikulturālo tradīciju un amatu prasmju saglabāšanu.

Sports

- ✚ Sekmēt sporta bāžu attīstību.
- ✚ Plānot sporta attīstības virzienus.
- ✚ Popularizēt sporta aktivitātes sabiedrībā.
- ✚ Popularizēt sporta aktivitāšu nozīmi personības attīstībā bērnu un jauniešu vidū.
- ✚ Nodrošināt veselās un sportiski aktīvas jaunās paaudzes veidošanos.

II DAĻA – RĪCĪBAS PLĀNS

2.1. Vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāns Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam pasākuma "Vietējās attīstības stratēģijas" ietvaros 2009.–2013.gadam

Nr. p.k.	Rīcība	Atbalsta apjoms (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apjoms (Ls)*	Lauku attīstības programmas 2007. – 2013.gadam pasākums **	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas, norādot skaitu un termiņus
1.1.1	Atbalsts vietējām iniciatīvas grupām, to darbībai un labvēlīgas vides radīšanai	5 %		lekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides, aizsardzības, sporta un cita veida brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	5 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībām – 75 %, Juridiskām un fiziskām personām – 50 %	2 kārtas 2009.gada rudens 2011. gada ziema
1.1.2.	Ārpusskolas aktivitāšu un mūžizglītības pasākumu tehniskās bāzes nodrošināšana	6 %		lekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras,	2 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībām – 75 %, Juridiskām un fiziskām	2 kārtas 2009. gada rudens 2011. gada ziema

				vides, aizsardzības, sporta un cita veida brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem		personām – 50 %	
1.2.1.	Sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšana (dienas centru izveide, veļas mazgātuve, interneta pieejas punkts utml.)	9 %		lekārtu tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem	5 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībām – 75 %, Juridiskām un fiziskām personām – 50 %	2 kārtas 2009. gada ziema 2010. gada ziema
1.2.2.	Bērnu un Jauniešu centru izveide	6 %		lekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides, aizsardzības, sporta un cita veida brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	5 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībām – 75 %, Juridiskām un fiziskām personām – 50 %	2 kārtas 2009. gada rudens 2010. gada rudens
1.2.3.	Dažādu pagastam nozīmīgu vietu	10 %		lekārtu, tehnikas,	14 000	Biedrībām	2 kārtas

	ainaviska noformēšana iesaistot tajā vietējos iedzīvotājus			aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides, aizsardzības, sporta un cita veida brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem		un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībām – 75 %, Juridiskām un fiziskām personām – 50 %	2010. gada vasara 2011. gada vasara
1.3.1.	Kultūras sporta, atpūtas iespēju attīstība, dažādošana	6 %		lekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides, aizsardzības, sporta un cita veida brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	9 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībām – 75 %, Juridiskām un fiziskām personām – 50 %	2 kārtas 2010. gada vasara 2011. gada vasara
1.3.2.	Dažādu jaunu klubu izveide – jauniešiem, jaunajām māmiņām, ģimenēm u.c.	5 %		lekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un	10 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %,	2 kārtas 2010. gada vasara 2011. gada vasara

				uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides, aizsardzības, sporta un cita veida brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem		pašvaldībā m – 75 %, Juridiskām un fiziskām personām – 50 %	
2.1.1.	Brīvā laika pavadīšanas vietu sakopšana un labiekārtošana	8 %		lekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides, aizsardzības, sporta un cita veida brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	14 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībā m – 75 %, Juridiskām un fiziskām personām – 50 %	2 kārtas 2010. gada pavasarī 2011. gada pavasarī
2.1.2.	Publiskās infrastruktūras attīstība sakārtotas dzīves vides veidošanai (pludmales, parki, atpūtas un sporta, bērnu rotaļu un spēļu laukumu izveide)	9 %		lekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un	14 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībā m – 75 %, Juridiskām	2 kārtas 2010. gada pavasarī 2011. gada pavasarī

				interesešu klubu, kultūras, vides, aizsardzības, sporta un cita veida brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem		un fiziskām personām – 50 %	
2.1.3.	Brīvdabas estrāžu izveidošana	6 %		lekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interesešu klubu, kultūras, vides, aizsardzības, sporta un cita veida brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	14 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībām – 75 %, Juridiskām un fiziskām personām – 50 %	2 kārtas 2010. gada pavasaris 2011. gada pavasaris
2.1.4.	Apgaismojuma atjaunošana un uzlabošana pagasta centrā, nozīmīgāko pagasta objektu izgaismošana	10 %		lekārtu tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem	14 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībām – 75 %, Juridiskām un fiziskām personām – 50 %	2 kārtas 2010. gada pavasaris 2011. gada pavasaris

2.2.1.	Kultūrvēsturisko objektu un kapsētu sakopšana	10 %		lekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides, aizsardzības, sporta un cita veida brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	8 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībām – 75 %, Juridiskām un fiziskām personām – 50 %	2 kārtas 2010. gada vasara 2011. gada vasara
2.2.2.	Lauku māju un sētu (muzeju) izveide (rekonstrukcija, pagalmu labiekārtošana)	10 %		lekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides, aizsardzības, sporta un cita veida brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	12 000	Biedrībām un nodibinājumiem - 90 %, pašvaldībām – 75 %, Juridiskām un fiziskām personām – 50 %	2 kārtas 2010. gada vasara 2011. gada vasara

Piezīmes.

* Aizpilda pēc vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas līguma noslēgšanas ar Lauku atbalsta dienestu

** Norāda attiecīgo Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam 4.ass pasākumu un tā aktivitāti. Ja aktivitāte ir saistīta ar citas ass pasākumu, tad norāda arī attiecīgās ass un pasākuma nosaukumu.

2.2. Vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāns Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.–2013.gadam pasākuma "Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana" ietvaros 2009.–2013.gadam

Nr. p.k.	Rīcība	Atbalsta apjoms (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apjoms (Ls)*	Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. – 2013.gadam pasākuma "Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana" aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas, norādot skaitu un termiņus
	3.1.1. Atbalsts pašvaldības ceļu būvniecībai vai rekonstrukcijai						
	3.2.1. Atbalsts vietējas nozīmes brīvā laika pavadīšanas, sporta un kultūras objektu būvniecībai vai rekonstrukcijai						
	3.3.1. Atbalsts teritorijas labiekārtošanai.						
	3.4.1. Atbalsts ar zivsaimniecību un tūrismu saistītas maza mēroga infrastruktūras rekonstrukcijai vai būvniecībai						
	3.5.1. Atbalsts sīkā uzņēmumu, kura darbības veids nav saistīts ar zivsaimniecību, izveidei						

	3.6.1. Atbalsts zivsaimniecības uzņēmumam ar zivsaimniecību nesaistītu darbību dažādošanai.						

Piezīme.

* Aizpilda pēc vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas līguma noslēgšanas ar Lauku atbalsta dienestu

III DAĻA – RĪCĪBU APRAKSTS, KURĀM ATBALSTS PIEEJAMS

STRATĒGIJAS PRIORITĀTES, PASĀKUMI, RĪCĪBAS

Balstoties uz iedzīvotāju vajadzībām un veiktās situācijas analīzi VRG biedrība „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijai tiek izvirzītas šādas prioritātes:

1. **Prioritāte – Dzīves kvalitātes uzlabošana lauku apvidos, iesaistot vietējos iedzīvotājus.**
2. **Prioritāte – Labiekārtota, sakopta un visiem pieejama apkārtējā vide nodrošinot ilgtspējīgu attīstību**
3. **Prioritāte – Zivsaimniecības un ar to saistīto teritoriju ilgtspējīga attīstība**

Stratēģijas mērķi un prioritātes tiks īstenoti vietējo iniciatīvas grupu projektu veidā un tās īstenošanai tiek paredzēts finansējums no Lauku attīstības programmas 2007. – 2013. gadam un Eiropas Zivsaimniecības fonda, kā arī ar privāto un juridisko personu finanšu partnerības līdzfinansējumu.

Izvēlētajām prioritātēm tiek noteikti atbilstoši pasākumi un rīcības, lai sasniegtu izvirzītās prioritātes. Tiek noteikta arī procedūra rīcības plāna ieviešanai un stratēģijas izviešanas uzraudzībai.

Tuvāk attīstības stratēģijas pasākumi un aktivitātes, kā arī to monitorings ir apskatāms II daļā (Rīcības plāns) un III daļā (Rīcību apraksts, kurām atbalsts pieejams).

Prioritāte	Pasākums	Rīcība
1. Dzīves kvalitātes uzlabošana lauku apvidos, iesaistot vietējos iedzīvotājus.	1.1. Sabiedrības izglītošana un informēšana	1.1.1. Atbalsts vietējām iniciatīvas grupām, to darbībai un labvēlīgas vides radīšanai
		1.1.2. Ārpusskolas aktivitāšu un mūžizglītības pasākumu tehniskās bāzes nodrošināšana
	1.2. Sociālo un atpūtas pakalpojumu attīstība	1.2.1. Sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšana (dienas centru izveide, veļas mazgātuve, interneta pieejas punkts)
		1.2.2. Bērnu un Jauniešu centru izveide
		1.2.3. Dažādu pagastam nozīmīgu vietu ainaviska noformēšana iesaistot tajā vietējos iedzīvotājus
1.3. Atpūtas pasākumu organizēšana iesaistot vietējos iedzīvotājus	1.3.1. Kultūras, sporta un atpūtas iespēju attīstība un dažādošana	

		1.3.2. Dažādu jaunu klubu izveide – jauniešiem, jaunajām māmiņā, ģimenēm u.c.
2. Labiekārtota, sakopta un visiem pieejama apkārtējā vide nodrošinot ilgtspējīgu attīstību	2.1. Attīstīt infrastruktūru ilgtspējīgai iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai	2.1.1. Brīvā laika pavadīšanas vietu sakopšana un labiekārtošana
		2.1.2. Publiskās infrastruktūras attīstība sakārtotas dzīves vides veidošanai (pludmales, parki, atpūtas un sporta, bērnu rotaļu un spēļu laukumu izveide)
		2.1.3. Brīvdabas estrāžu izveidošana
		2.1.4. Apgaismojuma atjaunošana un uzlabošana pagasta centrā, nozīmīgāko pagasta objektu izgaismošana
	2.2. Kultūrvēsturisko, ainavisko, intelektuālo vērtību uzlabošana un apkārtējās vides labiekārtošana	2.2.1. Kultūrvēsturisko objektu un kapsētu sakopšana
		2.2.2. Lauku māju un sētu (muzeju) izveide (rekonstrukcija, pagalmu labiekārtošana)
3. Zivsaimniecības un ar to saistīto teritoriju ilgtspējīga attīstība	3.1. pašvaldības ceļu būvniecība vai rekonstrukcija	3.1.1. Atbalsts pašvaldības ceļu būvniecībai vai rekonstrukcijai
	3.2. vietējas nozīmes brīvā laika pavadīšanas, sporta un kultūras objektu būvniecība vai rekonstrukcija	3.2.1. Atbalsts vietējas nozīmes brīvā laika pavadīšanas, sporta un kultūras objektu būvniecībai vai rekonstrukcijai
	3.3. teritorijas labiekārtošana	3.3.1. Atbalsts teritorijas labiekārtošanai.
	3.4. Ar zivsaimniecību un tūrismu saistītas maza mēroga infrastruktūras attīstība	3.4.1. Atbalsts ar zivsaimniecību un tūrismu saistītas maza mēroga infrastruktūras rekonstrukcijai vai būvniecībai
	3.5. sīkā uzņēmuma, kura darbības veids nav saistīts ar zivsaimniecību, izveide	3.5.1. Atbalsts sīkā uzņēmumu, kura darbības veids nav saistīts ar zivsaimniecību, izveidei

	3.6. zivsaimniecības uzņēmuma ar zivsaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu;	3.6.1. Atbalsts zivsaimniecības uzņēmumam ar zivsaimniecību nesaistītu darbību dažādošanai.
--	--	---

1. Prioritāte - Dzīves kvalitātes uzlabošana lauku apvidos, iesaistot vietējos iedzīvotājus

1.1. Pasākums - Izglītot un informēt sabiedrību teritorijas attīstībai

Pasākums ir paredzēts tematiskajām nometnēm, apmācībām, semināriem, pieredzes apmaiņas braucieniem, praktiska rakstura konsultāciju organizēšanai vietējiem VRG teritorijas iedzīvotājiem mūžizglītības ietvaros.

Pasākums nepieciešams VIG kapacitātes celšanai, arī VIG pieredzes apmaiņas realizēšanai starp sadarbības partneriem gan Latvijā, gan ārzemēs. Pieredzes apmaiņa stiprinātu un izveidotu jaunas partnerības, veidotu sadarbību un komunikāciju starp iniciatīvu grupām un citām līdzīgu nozaru organizācijām.

1.1.1. RĪCĪBA - ATBALSTS VIETĒJĀM INICIATĪVAS GRUPĀM, TO DARBĪBAI UN LABVĒLĪGAS VIDES RADĪŠANAI

Finansējuma apjoms – 5 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

1.1.2. RĪCĪBA – ĀRPUSSKOLAS AKTIVITĀŠU UN MŪŽIZGLĪTĪBAS PASĀKUMU TEHNISKĀS BĀZES NODROŠINĀŠANA

Finansējuma apjoms – 6 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

1.2. Pasākums – Sociālo un atpūtas pakalpojumu attīstība

Šis pasākums ir ļoti nozīmīga, jo tas paredz pakalpojumu pieejamību lauku teritorijā visā pilnībā, jo šobrīd tā vairāk koncentrēta uz lielākajiem apdzīvotajiem centriem. Īstenojot VRG stratēģiju, paredzēts paplašināt pakalpojumu loku, radīt jaunas pakalpojumu pieejamības iespējas lauku ciematu centros. Paredzēts atjaunot plašākai sabiedrībai pieejamus veļas mazgātuvju pakalpojumus, frizētavas, kosmetoloģiskos kabinetus, ārstnieciskās terapijas kabinetus, bērnu istabas ar īpašu aprīkojumu, nodrošināt/piesaistīt jaunus (nepieciešamos) speciālistus ar dzīvesvietām. Kā arī nodrošināt atpūtas un brīvā laika pavadīšanas kā jauniešiem tā citiem lauku iedzīvotāju grupām.

1.2.1. RĪCĪBA – Sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšana (dienas centru izveide, velas mazgātuve, interneta pieejas punkts utml.)

Finansējuma apjoms – 9 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

1.2.2. RĪCĪBA – Bērnu un Jauniešu centru izveide

Finansējuma apjoms – 6 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

1.2.3. RĪCĪBA – Dažādu pagastam nozīmīgu vietu ainaviska noformēšana iesaistot tajā vietējos iedzīvotājus

Finansējuma apjoms – 10 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

1.3. Pasākums – Atpūtas pasākumu organizēšana iesaistot vietējos iedzīvotājus

Šī pasākuma pamatā ir dažādu sabiedrisko aktivitāšu veicināšana iedzīvotāju dzīves kvalitātes celšanā. Lai īstenotu iedzīvotāju vēlmēs, nepieciešami dažāda veida infrastruktūras uzlabojumi. Lai to panāktu nepieciešams izremontēt telpas, aprīkot sporta laukumus, kā arī izvest jaunus klubiņus, lai šo vietējos iedzīvotāju atpūtas iespējas paplašinātos un būtu iespējas izmantot tās katram lauku iedzīvotājam savām vēlmēm un iespējām.

Arī nelielo lauku kultūras centru sakārtošana, inventāru iegāde pašdarbības kolektīviem, biedrībām, asociācijām, jauniešu centriem, pārvietojamās estrādes un piemērotu laukumu sagatavošana, bērnu rotaļu laukumu izbūve un aprīkošana, mednieku – makšķernieku klubu darbības aktivizēšana, telpu labiekārtošana, taku un norāžu zīmju uzstādīšana, izglītojošu dabas taku un parku ierīkošana, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana nākošajām paaudzēm un to popularizēšana sabiedrībā, ir būtisks faktors lauku infrastruktūras uzlabošanai.

1.3.1. RĪCĪBA – KULTŪRAS, SPORTA UN ATPŪTAS IESPĒJU ATTĪSTĪBA UN DAŽĀDOŠANA

Finansējuma apjoms – 6% no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

1.3.2. RĪCĪBA – Dažādu jaunu klubiņu izveide – jauniešiem, jaunajām māmiņām, ģimenēm u.c.

Finansējuma apjoms – 5 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

2. Prioritāte – Labiekārtota, sakopta un visiem pieejama apkārtējā vide nodrošinot ilgtspējīgu attīstību

2.1. Pasākums – Attīstīt infrastruktūru ilgtspējīgai iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai

Šis pasākums ļaus vietējiem lauku iedzīvotājiem izremontēt nepieciešamās telpas, kā piemēram, kultūras namu, atpūtas istabas, bibliotēkas u.c. pulcēšanās vietas, kā arī labiekārtot vidi, izveidot un sakārtot vietējo parku, labiekārtojot un satīrot kādu ezera krastu un izveidot bērnu sporta un rotaļu laukumu. Protams, izveidot kādu brīvdabas estrādi kur kopīgu rīkot dažādus atpūtas pasākumu vasarā.

Lai nodrošinātu gan drošību, gan arī sakoptu visi apkārt ciemam ir nepieciešamas dažāda veida apgaismojumu, kas var būt apgaismojums, gan kā kāda kultūrvēsturiska objekta izcelšana ar gaismas palīdzību.

2.1.1. RĪCĪBA – BRĪVĀ LAIKA PAVADĪŠANU VIETU SAKOPŠANA UN LABIEKĀRTOŠANA

Finansējuma apjoms – 8 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

2.1.2. RĪCĪBA – PUBLISKĀS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBA SAKĀRTOTAS DZĪVES VIDES VEIDOŠANAI (PLUDMALES, PARKI, ATPŪTAS UN SPORTA, BĒRNU ROTALU UN SPĒĻU LAUKUMU IZVEIDE)

Finansējuma apjoms – 9 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

2.1.3. RĪCĪBA - BRĪVDABAS ESTRĀŽU IZVEIDOŠANA

Finansējuma apjoms – 6 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

2.1.4. RĪCĪBA – APGAISMOJUMA ATJAUNOŠANA UN UZLABOŠANA PAGASTA CENTRĀ, NOZĪMĪGĀKO PAGASTA OBJEKTU IZGAISMOŠANA

Finansējuma apjoms – 10 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

2.2. Pasākums – Kultūrvēsturisko, ainavisko un intelektuālo vērtību uzlabošana un apkārtējās vides labiekārtošana

Šī pasākuma mērķis ir saglabāt kultūrvēsturisko, ainavisko un intelektuālās vērtības un uzlabot tās un labiekārtoto.

Šis pasākums ir vērsts uz vietējo iniciatīvas projektu īstenošanu, kas piesaista papildus resursus teritorijai, atbalsta nodrošināšanu tradīciju saglabāšanai un jaunu tradīciju veidošanai, kas balstīta uz ilgtspējīgu kultūras un vides resursu izmantošanu. Tas sekmēs sabiedrisko aktivitāšu regularitāti, paplašinās kopienu

iespējas saglabāt vietējās tradīcijas, kā arī nodrošinās jaunu dabas un kultūras objektu veidošanos, kas uzlabos aktīvās atpūtas iespējas tūristiem un Daugavpils iedzīvotājiem. Savukārt efektīva un ilgtspējīga dabas un kultūras resursu izmantošana uzņēmējdarbībā palielinās iedzīvotāju ienākumus, mazinās cilvēku aizplūšanu uz attīstības centriem, veicinās sadarbību kompleksu pakalpojumu veidošanai, kā arī nodrošinās vides aizsardzības prasību ievērošanu.

2.2.1. RĪCĪBA – KULTŪRVĒSTURISKO OBJEKTU UN KAPSĒTU SAKOPŠANA

Finansējuma apjoms – 10 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

2.2.2. RĪCĪBA – LAUKU MĀJU UN SĒTU (MUZEJU) IZVEIDE (REKONSTRUKCIJA, PAGALMU IEKĀRTOŠANA)

Finansējuma apjoms – 10 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība ” attīstības stratēģijas īstenošanai.

TO RĪCĪBU NOŠĶIRŠANAS APRAKTS, KURĀM ATBALSTS PIEEJAMS CITU EIROPAS SAVIENĪBU FONDU IETVAROS

Rīcība	Atbilstošais Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam (LAP) vai Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.–2013.gadam (RP) pasākums/aktivitāte (ja attiecināms)	Atbilstošais Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 1. vai 3.ass pasākums, aktivitāte (ja attiecināms)	Nošķirtība
1.1.1. Atbalsts vietējām iniciatīvās grupām, to darbībai un labvēlīgas vides radīšanai	LAP: 413.pasākuma 2.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	Nav attiecināms.	Nav attiecināms.
1.1.2. Ārpusskolas aktivitāšu un mūzizglītības pasākumu tehniskās bāzes nodrošināšana	LAP: 413.pasākuma 2.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	LAP 3.ass 312 (311).pasākums „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai”	Rīcības ietvaros atbalstu nevar saņemt, ja atbalsta pretendents un projekta iesniegumā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 3.ass 312 (311).pasākuma „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai” atbalsta saņemšanas nosacījumiem.
1.2.1. Sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšana (dienas centru izveide, veļas mazgātuve, interneta pieejas punkts utml.)	LAP: 413.pasākuma 1.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem	LAP 3.ass 321.pasākums „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”	Rīcības ietvaros atbalstu nevar saņemt, ja atbalsta pretendents un projekta iesniegumā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 3.ass 321.pasākuma „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”

	iedzīvotājiem		atbalsta saņemšanas nosacījumiem.
1.2.2. Bērnu un Jauniešu centru izveide	LAP: 413.pasākuma 2.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	LAP 3.ass 312 (311).pasākums „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai”	Rīcības ietvaros atbalstu nevar saņemt, ja atbalsta pretendents un projekta iesniegumā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 3.ass 312 (311).pasākuma „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai” atbalsta saņemšanas nosacījumiem.
1.2.3. Dažādu pagastam nozīmīgu vietu ainaviska noformēšana iesaistot tajā vietējos iedzīvotājus	LAP: 413.pasākuma 2.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	LAP 3.ass 321.pasākums „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”	Rīcības ietvaros atbalstu nevar saņemt, ja atbalsta pretendents un projekta iesniegumā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 3.ass 321.pasākuma „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem” atbalsta saņemšanas nosacījumiem.
1.3.1. Kultūras sporta, atpūtas iespēju attīstība, dažādošana	LAP: 413.pasākuma 2.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	LAP 3.ass 323.pasākums „Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana”	Rīcības ietvaros atbalstu nevar saņemt, ja atbalsta pretendents un projekta iesniegumā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 3.ass 323.pasākuma „Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana” atbalsta saņemšanas nosacījumiem.
1.3.2.Dažādu jaunu klubu izveide – jauniešiem, jaunajām māmiņā, ģimenēm u.c.	LAP: 413.pasākuma 2.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	Nav attiecināms.	Nav attiecināms.
2.1.1.Brīvā laika pavadīšanas vietu sakopšana un labiekārtošana	LAP: 413.pasākuma 2.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	LAP 3.ass 321.pasākums „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”	Rīcības ietvaros atbalstu nevar saņemt, ja atbalsta pretendents un projekta iesniegumā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 3.ass 321.pasākuma „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem” atbalsta saņemšanas nosacījumiem.
2.1.2.Publikās infrastruktūras attīstība sakārtotas dzīves vides veidošanai (pludmales, parki, atpūtas un sporta, bērnu rotaļu un spēļu laukumu izveide)	LAP: 413.pasākuma 2.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	LAP 3.ass 321.pasākums „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”	Rīcības ietvaros atbalstu nevar saņemt, ja atbalsta pretendents un projekta iesniegumā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 3.ass 321.pasākuma „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem” atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

			nosacījumiem.
2.1.3. Brīvdabas estrāžu izveidošana	LAP: 413.pasākuma 2.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	LAP 3.ass 321.pasākums „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”	Rīcības ietvaros atbalstu nevar saņemt, ja atbalsta pretendents un projekta iesniegumā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 3.ass 321.pasākuma „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem” atbalsta saņemšanas nosacījumiem.
2.1.4.Apgaismojuma atjaunošana un uzlabošana pagasta centrā, nozīmīgāko pagasta objektu izgaismošana	LAP: 413.pasākuma 1.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem	LAP 3.ass 321.pasākums „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”	Rīcības ietvaros atbalstu nevar saņemt, ja atbalsta pretendents un projekta iesniegumā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 3.ass 321.pasākuma „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem” atbalsta saņemšanas nosacījumiem.
2.2.1.Kultūrvēsturisko objektu un kapsētu sakopšana	LAP: 413.pasākuma 2.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	LAP 3.ass 312 (311).pasākums „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai”	Rīcības ietvaros atbalstu nevar saņemt, ja atbalsta pretendents un projekta iesniegumā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 3.ass 312 (311).pasākuma „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai” atbalsta saņemšanas nosacījumiem.
2.2.2. Lauku māju un sētu (muzeju) izveide (rekonstrukcija, pagalmu labiekārtošana)	LAP: 413.pasākuma 2.aktivitāte: iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem	LAP 3.ass 312 (311).pasākums „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai”	Rīcības ietvaros atbalstu nevar saņemt, ja atbalsta pretendents un projekta iesniegumā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam 3.ass 312 (311).pasākuma „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai” atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

KVANTITATĪVIE RĀDĪTĀJI KATRAI RĪCĪBAS PLĀNĀ IEKĻAUTAJAI RĪCĪBAI

	Rīcība	Kvantitatīvie rādītāji
1.1.1.	Atbalsts vietējām iniciatīvas grupām, to darbībai un labvēlīgas vides radīšanai	Uzlabota vietējo iniciatīvas grupu darbība 5 vietās
1.1.2.	Ārpusskolas aktivitāšu un mūžizglītības pasākumu tehniskās bāzes nodrošināšana	Uzlabota ārpusskolas aktivitāšu pasākumu kvalitāte un to tehniskais nodrošinājums vismaz 15 vietās Uzlabota izglītības pakalpojumu pieejamība vismaz 3 vietās VRG teritorijā.
1.2.1.	Sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšana (dienas centru izveide, veļas mazgātuve, interneta pieejas punkts utml.)	Uzlabota sadzīves pakalpojumu pieejamība vismaz 5 vietās VRG teritorijā.
1.2.2.	Bērnu un Jauniešu centru izveide	Izveidoti vismaz 5 Jauniešu centri
1.2.3.	Dažādu pagastam nozīmīgu vietu ainaviska noformēšana iesaistot tajā vietējos iedzīvotājus	Dažādotas sabiedriskās kultūras un vides aizsardzības aktivitātes vismaz 5 vietās VRG teritorijā.
1.3.1.	Kultūras sporta, atpūtas iespēju attīstība, dažādošana	Dažādotas sabiedriskās sporta un brīvā laika pavadīšanas aktivitātes vismaz 10 vietās VRG teritorijā.
1.3.2.	Dažādu jaunu klubu izveide – jauniešiem, jaunajām māmiņām, ģimenēm u.c.	Izveidoti vismaz 15 jauni dažāda veida klubiņi, kas rosinātu cilvēku aktivitāti partnerības darbības teritorijā
2.1.1.	Brīvā laika pavadīšanas vietu sakopšana un labiekārtošana	Dažādotas sabiedriskās sporta un brīvā laika pavadīšanas aktivitātes vismaz 8 vietās VRG teritorijā.
2.1.2.	Publiskās infrastruktūras attīstība sakārtotas dzīves vides veidošanai (pludmales, parki, atpūtas un sporta, bērnu rotaļu un spēļu laukumu izveide)	Dažādotas sabiedriskās sporta un brīvā laika pavadīšanas aktivitātes vismaz 8 vietās VRG teritorijā.
2.1.3.	Brīvdabas estrāžu izveidošana	Dažādotas kultūras pasākumu pavadīšanas aktivitātes vismaz 6 vietās VRG teritorijā.
2.1.4.	Apgaismojuma atjaunošana un uzlabošana pagasta centrā, nozīmīgāko pagasta objektu izgaismošana	Uzlabota apgaismošanas sistēma 20 vietās
2.2.1.	Kultūrvēsturisko objektu un kapsētu sakopšana	Sakopti 5 Kultūrvēsturiskie objekti un 15 kapsētas
2.2.2.	Lauku māju un sētu (muzeju) izveide (rekonstrukcija, pagalmu labiekārtošana)	Izveidoti 3 dažāda veida muzeji (mazi) , izstāžu zāles

REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI KATRAI RĪCĪBAS PLĀNĀ IEKĻAUTAJAI RĪCĪBAI

	Rīcība	Rezultatīvie rādītāji
1.1.1.	Atbalsts vietējām iniciatīvas grupām, to darbībai un labvēlīgas vides radīšanai	Uzlabota vietējo iniciatīvas grupu darbības kvalitāte
1.1.2.	Ārpusskolas aktivitāšu un mūžizglītības pasākumu tehniskās bāzes nodrošināšana	Izveidots vismaz 1 jauns izglītības pakalpojums; Uzlabota vismaz 4 esošo izglītības pakalpojumu kvalitāte.
1.2.1.	Sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšana (dienas centru izveide, veļas mazgātuve, interneta pieejas punkts utml.)	Izveidoti vismaz 5 sociālais pakalpojums; Uzlaboti esošos sociālo pakalpojumu kvalitāte.
1.2.2.	Bērnu un Jauniešu centru izveide	Pilnveidota Jauniešu un bērnu brīva laika pavadīšanas iespējas
1.2.3.	Dažādu pagastam nozīmīgu vietu ainaviska noformēšana iesaistot tajā vietējos iedzīvotājus	Ainaviski noformēti pagastam nozīmīgas vietas
1.3.1.	Kultūras sporta, atpūtas iespēju attīstība, dažādošana	Dažādota kultūras, sporta un atpūtas iespēju pieejamība
1.3.2.	Dažādu jaunu klubiņu izveide – jauniešiem, jaunajām māmiņā, ģimenēm u.c.	Izveidoti jauni klubiņi biedrības darbības teritorijas, kas veicinātu dzīves kvalitātes paaugstināšanos
2.1.1.	Brīvā laika pavadīšanas vietu sakopšana un labiekārtošana	Uzlabota sporta un brīvā laika pavadīšanas kvalitāte VRG teritorijā.
2.1.2.	Publiskās infrastruktūras attīstība sakārtotas dzīves vides veidošanai (pludmales, parki, atpūtas un sporta, bērnu rotaļu un spēļu laukumu izveide)	Dažādotas sabiedriskās sporta un brīvā laika pavadīšanas aktivitātes VRG teritorijā.
2.1.3.	Brīvdabas estrāžu izveidošana	Uzlabota kultūras pasākumu norises kvalitāte
2.1.4.	Apgaismojuma atjaunošana un uzlabošana pagasta centrā, nozīmīgāko pagasta objektu izgaismošana	Uzlabota apgaismošanas sistēma 20 vietās
2.2.1.	Kultūrvēsturisko objektu un kapsētu sakopšana	Sakopti kultūrvēsturiski objekti un kapsētas
2.2.2.	Lauku māju un sētu (muzeju) izveide (rekonstrukcija, pagalmu labiekārtošana)	Izveidoti 3 dažāda veida muzeji (mazi) , izstāžu zāles

IV DAĻA – ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS PROCEDŪRAS

PROJEKTU KONKURSA IZSLUDINĀŠANA UN VĒRTĒŠANA KĀRTĪBA

Pēc paziņojuma saņemšanas no Lauku atbalsta dienesta par attīstības stratēģijas iesnieguma apstiprināšanu, vietējā rīcības grupa - biedrība "Rēzeknes rajona kopienu partnerība" un Lauku atbalsta dienests slēdz līgumu un vietējā rīcības grupa biedrība "Rēzeknes rajona kopienu partnerība" iegūst tiesības uzsākt attīstības stratēģijas īstenošanu.

Visas izmaiņas attīstības stratēģijā vietējā rīcības grupa biedrība "Rēzeknes rajona kopienu partnerība" rakstiski saskaņo Lauku atbalsta dienestu.

VRG - biedrības "Rēzeknes rajona kopienu partnerība" attīstības stratēģijas iesnieguma kopiju, visus dokumentus un informāciju, kas saistīta ar šīs attīstības stratēģijas īstenošanu, vietējā rīcības grupa biedrība "Rēzeknes rajona kopienu partnerība" glabā līdz līgumā noteiktajam termiņam, bet ne mazāk kā piecus gadus, un pēc pieprasījuma uzrāda Lauku atbalsta dienestam.

Lauku atbalsta dienestam un Eiropas Komisijai ir tiesības veikt pārbaudes VRG biedrības "Rēzeknes rajona kopienu partnerība" attīstības stratēģijas īstenošanas laikā un līdz datumam, kas noteikts līgumā ar Lauku atbalsta dienestu. Minētajām institūcijām ir tiesības pieprasīt papildu informāciju no vietējās rīcības grupas biedrības "Rēzeknes rajona kopienu partnerība".

Biedrība „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” sagatavo paziņojumu un iesniedz to Lauku atbalsta dienestam. Pēc saskaņošanas biedrība laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” un laikrakstā, kas pieejams vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijā, mēnesi iepriekš izsludina:

- ✚ Datumu, kad tiks sākta projektu iesnieguma pieņemšana;
- ✚ Attiecīgajai kārtai un vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā iekļautajai rīcībai piešķirto atbalsta apmēru;
- ✚ Projekta vērtēšanas kritērijus un minimālo punktu skaitu, kas jāiegūst, lai par projektu sniegtu pozitīvu atzinumu, - katrai vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā iekļautajai rīcībai, kuras ietvaros notiek projektu iesniegumu pieņemšana;
- ✚ Vietējās rīcības grupas nosaukumu un adresi, kur var iepazīties ar vietējos attīstības stratēģiju un iesniegt projekta iesniegumu.

Atklātā konkursa projektu iesnieguma ietvaros var pieteikties vietējā iniciatīvas grupa (VIG), kas ir reģistrēta juridiska persona. Tai jāatbilst Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” attīstības stratēģijai 2008. – 2013. gadam.

Kontaktinformācija konsultācijām par projektu iesnieguma sagatavošanu būs pieejama Biedrībā „Rēzeknes rajona kopienu partnerība”, Atbrīvošanas alejā 95, Rēzekne, LV – 4601, tel., fakss: +371 64607205, e-pasts: partneriba@rdc.lv.

Sagatavotie projektu pieteikumi ir jāiesniedz Biedrībā „Rēzeknes rajona kopienu partnerība”, Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV- 4601.

PROJEKTU ATBILSTĪBAS KRITĒRIJI VIETĒJAI ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAI PAR KATRU PLĀNĀ IEKĻAUTO RĪCĪBU

Projekta iesniegumu vērtē atbilstoši administratīvajiem vērtēšanas kritērijiem un publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem.

Projekta atbilstību attīstības stratēģijai izvērtē vietējā rīcības grupa atbilstoši šo noteikumu noteiktajiem projektu vērtēšanas kritērijiem un sagatavo atzinumu.

Atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību attīstības stratēģijai, piešķir noteiktu punktu skaitu no 0 līdz 2 (0 – neatbilst; 0,5 – vāji; 1 – apmierinoši; 1,5 – labi; 2 – ļoti labi).

Katrā rīcībā iesniegtos projekta iesniegumus vērtē pēc sekojošiem kopīgiem kritērijiem:

Nr.p .k.	Vērtēšanas kritērijs	Maksimālais iegūstamais punktu skaits
1.	Projekta iesniegums atbilst Attīstības stratēģijai un konkrētajai rīcībai	2
2.	Projekta iesniegumā uzrādītās aktivitātes ir nozīmīgas biedrības darbības teritorijā	2
3.	Projekta budžeta aprēķins ir adekvāts rezultātiem	2
4.	Projekts nodrošina rezultātu ilgtspējību	2
5.	Projekts veicinās sadarbību starp NVO, dažādām cilvēku grupās, sabiedrību)	2
6.	Projekta nepieciešamība ir pamatota	2
7.	Projekts ir nozīmīgs Rēzeknes rajona iedzīvotājiem	2
8.	Projekts rezultāti ir pareizi novērtēti	2
9.	Projekta problēmu raksturojums ir pietiekams un atbilstošs	2
10.	Nodrošināta projekta publicitāte	2
KOPĀ:		20

Ja projekta iesniegums neatbilst pirmajam kritērijam un iegūst 0 punktu, tas automātiski tiek izslēgts no tālākas vērtēšana.

PROJEKTU VĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA VIETĒJĀ RĪCĪBAS GRUPĀ, T.SK., INTEREŠU KONFLIKTA NOVĒRŠANA

Projektu vērtēšanas kārtība ir noteikta Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” projektu vērtēšanas komisijas nolikumā. Katru projekta pieteikumu vērtē katrs projektu vērtēšanas komisijas loceklis atsevišķi, liekot punktu skaitu. Pirms katra projekta vērtēšanas, komisijas loceklis aizpilda konflikta novēršanas deklarāciju.

Ja attīstības stratēģijas rīcībai paredzētais finansējums ir mazāks par to projektu izmaksu kopsummu, kas saņēmuši pozitīvu atzinumu, un ja viena vietējā iniciatīvas grupa ir iesniegusi vairākus projektu iesniegumus, tad pozitīvu atzinumu piešķir projektam, kas ieguvis lielāko punktu skaitu.

Projektu atzinumus kopā ar projekta iesniegumiem mēneša laikā pēc pieteikuma termiņa beigām vietējā rīcības grupa iesniedz dienestā. Dienests izvērtē projektus pēc publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem veic to administratīvās atbilstības pārbaudi un izvērtē projekta iesnieguma atbilstību kvalitātes vērtēšanas kritērijiem.

Projektu iesniegumi, par kuriem vietējā rīcības grupa ir devusi negatīvu atzinumu, ir uzskatāmi par neatbilstošiem publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem un administratīvās un kvalitatīvās atbilstības pārbaude netiek veikta.

Projekta iesniegums uzskatāms par atbilstošu, ja tas atbilst šo noteikumu administratīvajiem kritērijiem un publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem.

Dienests projekta iesniegumu izvērtē piecu mēnešu laikā.

Pēc saskaņojuma saņemšanas dienests pieņem lēmumu par projektu iesniegumu apstiprināšanu un informē vietējo iniciatīvas grupu. Ja pieņem lēmumu par projekta iesnieguma noraidīšanu, dienests norāda tā noraidīšanas iemeslus.

INTEREŠU DEKLARĀCIJAS VEIDLAPA

RĒZEKNES RAJONA
KOPIENU PARTNERĪBA

Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV-4601, Reģ.Nr.: 40008122543
Tālrunis./Fakss: (+371)64607205, E-pasts: partneriba@rdc.lv

APLIECINĀJUMS

Datums _____

Es, apakšā esmu parakstījis (jusies), apliecinu, ka nav tādu faktu un/ vai apstākļu, kuru dēļ es būtu ieinteresēts/a iesniegtā projekta Nr. _
"_____".

Būdam biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerības” Attīstības stratēģijas 2008. – 2013. gadam pārvaldes institūcijas (padomes) loceklis darbojos tikai savu pilnvaru ietvaros, nenonākot interešu konfliktā. Aņņemos līdz projektu konkursa noslēgumam – rezultātu paziņošanai – neizpaust jebkādu informāciju par projektu vērtēšanas gaitu. Apliecinu, ka visa konfidenciālā informācija, kas nonāks manā rīcībā procedūras laikā, tiks izmantota tikai projektu vērtēšanai.

Biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” Attīstības stratēģijas 2008. – 2013. gadam pārvaldes institūcijas (padomes) loceklis

(V.Uzvārds)

(paraksts)

ATZINUMA VEIDLAPA PAR PROJEKTA ATBILSTĪBU VIETĒJAI ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAI

Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV-4601, Reģ.Nr.: 40008122543
Tālr./Fakss: (+371)64607205, E-pasts: partneriba@rdc.lv

ATZINUMS

Datums _____

Nr. _____

Biedrība „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” ir izskatījusi _____
(NVO nosaukums) iesniegto projektu _____ (projekta
nosaukums) un pieņēmusi lēmumu, ka tas atbilst / neatbilst Biedrības „Rēzeknes
rajona kopiena partnerība” stratēģijai.

Biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība”
padomes priekšsēdētāja

(V.Uzvārds)

(paraksts)

Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība”
koordinatore

(V.Uzvārds)

(paraksts)

ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANAS

VRG biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” izstrādātās un apstiprinātās attīstības stratēģijas īstenošanas gaitu uzraudzīs un novērtēs VRG biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” ievēlēta padome (biedrības pārstāvju lēmējinstītūcija), kura izveidota, ievērojot partnerības principu - katrs sektors: komercdarbība, valsts un pašvaldības iestādes un NVO to atbalsta struktūru speciālisti un NVO pārstāvji (tai skaitā jaunieši) – valdē tiek pārstāvēts vienlīdzīgās proporcijās.

Padome, balstoties uz biedrības “Rēzeknes rajona kopienu partnerība” izstrādāto attīstības stratēģiju un tās īstenošanai piesaistītajiem resursiem, fonda ietvaros izskata un izvērtē VIG iesniegtos projektu pieteikumus, un pieņem lēmumus par pieteikumu apstiprināšanu vai par atteikumu piešķirt finansējumu projektu īstenošanai. Valde nodrošina resursu fonda izlietojuma monitoringu un sastāda ziņojumu par fonda izlietojumu un sasniegtajiem rezultātiem.

Padome ir atbildīga par ikgadēju attīstības stratēģijas īstenošanas gada pārskata sagatavošanu un iesniegšanu izskatīšanai, novērtēšanai fondam (Lauku atbalsta dienestam), kā arī par nepieciešamo izmaiņu veikšanu. Izvērtējuma rezultāti tiek izmantoti VRG turpmākās darbības kvalitātes uzlabošanā un nākošā plānošanas perioda lauku attīstības stratēģijas izstrādē.

Lai veicinātu VRG darbības teritorijas iedzīvotāju iesaistīšanas un aktivitātes pakāpes paaugstināšanos attīstības stratēģijas īstenošanai un turpmākai pilnveidošanai, apstiprinātā stratēģija tiks ievietota mājas lapā. Tādejādi tiks sniegta iespēja ikvienam interesentam izskatīt dokumentu.

Par attīstības stratēģijas īstenošanas gaitu regulāri tiks sniegta informācija masu medijos un Rēzeknes rajona mājas lapā www.rdc.lv, kas veicinās ikviena sabiedrības locekļa aktīvu līdzdalību attīstības stratēģijas ieviešanas procesā - izstrādājot projektu pieteikumus VIG ietvaros.

IZMANTOTĀS LITERĀTŪRAS UN AVOTU SARAKSTS

1. MK noteikumi Nr. 515 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība vietējo attīstības stratēģiju īstenošanai, Rīgā 2008.gada 7.jūlijā (prot. Nr.46 40.§)
2. LR likums „Lauksaimniecības un lauku attīstības likums”, Rīgā, 2004. gada 7.aprīlī
3. MK noteikumi Nr. 730 „Teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas un piemērošanas kārtība” Rīgā 2008.gada 15.septembrī (prot. Nr.65 7.§)
4. Rēzeknes rajona teritorijas plānojuma 2007. – 2019. gadam
5. Latgales plānošana reģiona teritorijas plānojums 2006. – 2026. gadam. Latgales plānošanas reģions
6. Nacionālais attīstības plāns 2007. – 2013. gadam. LR Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrija, 2006.
7. Lauku attīstības programma 2001. – 2013. gadam
8. Celma S., Nema I., Kļaviņa I. u.c. 2000. *Rīgas domes kultūrtūrisma attīstības koncepcija*. Rīga, 21 lpp.
9. Eiropas Padomes Informācijas Birojs. 2005: Galvenie temati. [Pārskats par Vispasaules kultūras un attīstības komisijas ziņojumu „Mūsu radošā daudzveidība”], <http://www.coe.lv/tulkojumi.php?id=84>. Resurss atjaunots 2007. gada 7.novembrī.
10. Eiropas Padomes pamatkonvencija par kultūras mantojuma vērtību sabiedrībai: www.likumi.lv. Resurss aprakstīts 2007.gada 17.aprīlī.
11. Karnīte R. 2002. *Kultūras pieminekļu īpašnieku attieskme pret kultūras pieminekļu statusu kā apgrūtinājumu*. Pētījums, Latvijas Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūts, Rīga, 59 lpp.
12. Kusiņa L. 2006. Netverams, gaistošs un aizsargājams, *Latvijas Avīze*, 6. marts
13. Latgales plānošanas reģiona attīstības padome : Latgales reģiona teritorijas plānojums. 2006. Rēzekne. <http://www.latgale.lv/lv/files/download?id=18>. Resurss aprakstīts 2006.gada 5.novembrī.
14. Latgales reģiona attīstības aģentūra. Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums II daļa. Telpiskās attīstības perspektīva. 2006.: <http://www.latgale.lv/lv/files/download?id=10> Resurss aprakstīts 2006.gada 15.septembrī
15. Latvijas Reģionu Attīstības portāls: Latgales reģions. www.latreg.lv/pub/default.php?lapa=818xoid=99. Resurss aprakstīts 2004.gada 22.augustā.
16. Latvijas Tūrisma valsts aģentūra: Latvijas Tūrisma attīstības rīcības plāns 2007.gadam. www.tava.gov.lv. Resurss aprakstīts 2007.gada 3.martā.
17. Latvijas Vēstures institūts. 2001.Latvijas senākā vēsture 9g.t.p.kristus – 1200.g., Rīga,
18. Lebeda L. 2006. *Rēzeknes rajona baznīcas un to izmantošana tūrismā*. Kvalifikācijas darbs. Vidzemes augstskola, Valmiera

19. Liepiņš G. 2005. Latvijas kultūras tūrisma resursu potenciāls. *Latvijas piļu un muižu asociācijas biļetens Nr. 4.*, Rīga, 8-14 lpp.
20. LR Kultūras ministrija. Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas 2006. – 2015.gadam. NACIONĀLA VALSTS ilgtermiņa politikas pamatnostādnes: www.km.gov.lv. Resurss aprakstīts 2006. gada 2.februārī.
21. LR Kultūras ministrija: Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas. 2.projekts – priekšlikumiem, labojumiem, papildinājumiem. <http://www.km.gov.lv/UI/imagebinary.asp?imageid=2576>. Resurss aprakstīts 2005. gadā.
22. Rancāns A. 1996. Kokā cirstās ciešanas. Krucifiksi Latgales ainavā. Preses nams.
23. Rēzeknes rajona padome, Dreimane B. u.c. 2000. *Visi ceļi ved*. Rīga, a/s Preses nams, 87 lpp.
24. Tūrisma attīstības valsts aģentūra: Tūrisma attīstības valsts aģentūras mārketinga stratēģija 2006. - 2010. gadam. http://tava.gov.lv/userdata/File/Dokumenti/maarketinga_strateegija.doc. Resurss aprakstīts 2005.gada 19.jūnijā.
25. Tūrisma valsts attīstības aģentūra. Pielikums Nr.1. Latvijas Republikas tūrisma attīstības pamatnostādnēm. Galvenās tūrisma tendences Eiropā un pasaulē. Rīga, 5 lp.
26. UNESCO Latvijas Nacionālā komisija: Nemateriālais kultūras mantojums. <http://www.unesco.lv/lat/index/programmes/culture/ihc.html>. Resurss aprakstīts 2007.gada 26.februārī.
27. UNESCO Latvijas nacionālā komisija. *Igaunijas, Latvijas un Lietuvas UNESCO Nacionālās Komisijas 2001. – 2003.g. Politikas dokuments*. Kultūrtūrisms Baltijas valstīs, Rīga, 22 lpp.
28. UNESCO Latvijas nacionālā komisija. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. 2000. *Nozīmīgākie starptautiskie dokumenti par kultūras mantojuma aizsardzību*, Rīga, SIA Mantojums, 50 lpp.
29. Urtāns J. 1995. Latvijas austrumu daļas jaunatklātie pilskalni. Rīga, VKPAI izdevums, 127 lpp.
30. Urtāns J. 1990. *Pēdakmeņi Robežakmeņi Muldakmeņi*. Rīga, Avots, 146 lpp.
31. Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. Kultūras pieminekļi, 2007.: <http://www.mantojums.lv/?cat=599&lang=lv>.
32. VARAM 2001. Latv. Tūrisma attīstības nacionālā programma 2001-2010, 1997.Latv.t.attīstības koncepcija Rīga 321, 1999. Kultūras mantojuma aizsardzība un saglabāšana. Nozares pārskats rajona plāna izstrādāšanai Rīga 92. lpp).
33. Vikipēdija. Folklorā: <http://lv.wikipedia.org/wiki/Folklorā>. Resurss atjaunots 2007.gada 9. septembrī.
34. Vikipēdija. UNESCO Pasaules mantojuma objekts: http://lv.wikipedia.org/wiki/UNESCO_Pasaules_mantojuma_objekts. Resurss atjaunots 2007.gada 20. augustā.
35. Zilgalvis J. 1991. *Muižu arhitektūra Latgalē 19.gs otrajā pusē – 20.gs.sākumā*. Latvijas Zinātņu akadēmijas vēstnesis Nr. 3 (524). 50.-61.lpp.